TAKINTILARINDAN KURTUL

VESVESEN

Mehmet Yıldız

TİMAS

TAKINTILARINDAN KURTUL

VESVESEN

Mehmet Yıldız

TİMAŞ YAYINLARI | 5921
Aile Kitaplığı | Allede Din Eğitim | 51

EDİTÖR
Ali Günaydın

KAPAK TASARIMI
Serdar Ekici

İÇ TASARIM
Reyhan Ulutel

BASKI
TİMAŞ YAYINLARI
Ekim 2023, İstanbul
ISBN: 978-605-08-4824-3

TİMAŞ YAYINLARI
Bahçelievler Mahallesi Zübeyde Hanım Caddesi
No: 8 İç Kapı No: 3 Üsküdar / İstanbul
Telefon: (0212) 511 24 24
timas.com.tr timas@timas.com.tr

Kültür Bakanlığı Yayıncılık
Sertifika No: 45587

BASKI VE CİLT
WPC Matbaacılık
Osmangazi Mah. Mehmet Deniz Kopuz Cad. No: 17-1
Esenyurt / İstanbul
TEL: (0212) 886 83 30
Matbaa Sertifika No: 50884

YAYIN HAKLARI
© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak
Timaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'ne aittir.
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

TAKINTILARINDAN KURTUL

VESveSEN

Yorgun kalbine de ki
"Allah var"

Mehmet Yıldız

MEHMET Yıldız

Hayatınızın keyifli geçtiğini zannettiğiniz günlerde, bir bakmışsınız Firavun misali bir adam oluvermişsinizdir. İşte böyle yaşarken bi'e kalbim daraldığında, çevremde kimsenin elinin kalbime yetmemesi kalbimi yapan sanatkarın arayışına itiverdi beni.

İyi ki de itmiş, elhamdülillah ite kaka bulduk bu yolu.

Sonra kader diğer sürprizlerini tecelli ettirmek için benim biletimi İzmir'e kesmiş meğer...

Ege üniversitesinde matematik bölümünü bitirdikten sonra ise ikinci meslek olarak matematik öğretmenliğine başlamışım. İlk mesleğim mi? Rabbimi tanımak...

Mersin'de birkaç üniversiteli gencin birleşerek, bir bebeğin annesinin meme musluklarından beslendiği gibi, Risale-i Nur'un iman hakikatlerine doyurduğu musluklardan beslenerek serüvenimiz başladı. Sonra dertlenmeye başladık... Bildiklerimizi, bilemeyenlere bildirmek için dertlenmeye...

Allah, kader planında bu acı ile kıvranan birkaç arkadaşla denk getirince 300 metrekarelik bir mekânda sosyal medya kullanarak milyonlarca insana ulaşmaya vesile olduk. Demek bizim gibi kusurlu adamlar bile bu eserlerle bu hale gelebiliyormuş! Yaptığımız sohbetleri YouTube, Facebook, Twitter, Instagram gibi sosyal medya araçlarını kullanarak birçok kardeşimize ulaştırmaya çalıştığımızdan, birkaç yıl içinde bir de baktık milyonlara ulaşmak nasip olmuş. Bize gelen binlerce mesajda, bizleri hıpkı kendileri gibi gördüklerinden ve kendilerinin de bu işleri yapabileceğine güven duymaya başladıklarından bahsediyorlar. Kısa bir süre zarfında milyonlara ulaşınca anladım ki, Allah bizim gibi küçükleri böyle büyük işlere vesile ederek kendi büyüklüğünü gösteriyormuş..

Bu güzel yolda güzel projeler yapabilmek için ömrümüzün sonuna kadar mücadele etmeye niyetliyiz.

Ve sizin hayat hikayeniz de...

Şayet benzer cümlelerden dem vuruyorsa, sizleri bir gün Hayalhanem'de karanfil kokulu demli çayımız ile bekliyor olacağız.

Sosyal Medya:

- youtube.com/hayalhanem
- twitter.com/mehmedimyldz
- instagram.com/mehmedimyldz
- facebook.com/mehmedimyldz
- www.mehmetyildiz.org.tr

İÇİNDEKİLER

- **ALLAH, ŞEYTANI NEDEN YARATTI?** 9

Evliyaları Evliya Yapan Nedir? 13

Şeytanın İnsanlara Musallat Olmasının Önemi 21

- **KÖTÜ DÜŞÜNCE VE TAKINTILARINDAN KURTUL** 25

Manevi Hastalıkların Sebebi Günahlardır 33

Günahlardan Kaçabilmenin Yolu 34

- **VESVESE NEDİR?** 37

Evlilik Konusunda Gelen Vesvese 39

Koku İle İlgili Vesvese 40

Çocuk Konusunda Gelen Vesvese 41

Temizlik Konusunda Gelen Vesvese 42

Mehdilik Konusunda Gelen Vesvese 44

İtikadi Noktada Gelen Vesvese 45

İbadet Noktasında Gelen Vesvese 45

Küfre Düşmek de Bir Vesvesedir 59

- **ŞEYTAN, İNSANI NASIL ALDATIR?** 69
  - Vesvese İçten Çözülür 71
  - Aklın Mertebeleri 86
- **BUNU YAPARSAN ŞEYTANA HÜKMEDERSİN** 89
  - Şeytan Tard Edilir, Nefis Terbiye Edilir 91
  - Bütün Maddi Hastalıkların Kökü Maneviyattadır 92
  - Vesvesenin En Büyük Çözümü - Gaye-i Hayal 105
- **KUSURSUZ BİR İBADET İÇİN BİLMEN GEREKENLER** 111
- **VESVESELERİNİ ENGELLEYECEK 7 FORMÜL** 131
  - İmkân-ı Zati - İmkân-ı Zihni 150
  - 100 Kapılı Saray 157
- **ŞEYTANIN AKIL OYUNU 'TARAFSIZ BAKIŞ'** 159
  - İnsan İçinden Geldiği Gibi Yaşamalı mıdır? 164

Allah, Şeytanı Neden Yarattı?

Asıl adı İblis olan şeytan, ateşten yaratılmıştır. Şeytan kendi ham maddesi olan ateşi, insanın yaratılış ham maddesi olan topraktan daha üstün saydığı için ilk insan Hz. Âdem'e(a.s.) secde etmemiş ve yoldan çıkmıştır. Böylelikle kendi fıtratı bozulduğu gibi, başkalarının da fıtratını bozmaya çalışmıştır. Peki rahmeti sonsuz olan Allah(c.c.), kullarını yoldan çıkaran şeytanı neden yaratmıştır? Yaratmasaydı da herkes cennetlik olsa olmaz mıydı?

Allah(c.c.) Secde Suresi yedinci ayette: "O yarattığı her şeyi güzel yapmış." buyurmaktadır. Madem Allah'ın(c.c.) yarattığı her şey güzeldir, o zaman şeytanın yaratılmasında da bir hayır ve güzellik var mıdır? Kur'an'da birçok yerde şeytan konusunda bizlere ikazlar vardır. Allah(c.c.) bize bu ikazları vereceğine şeytanı direkt yaratmasaydı ya da yarattığı gibi öldürseydi olmaz mıydı? Hem böylelikle şeytan birçoklarının cehenneme gitmesine sebep olmazdı. Aklımızda oluşan bunca sorunun cevabını vermeye öncelikle şu sorudan başlayalım: Şeytan olmasaydı herkes cennetlik olur muydu? Hayır, olmazdı.

Zira, şeytan olmasaydı cennet olmazdı. İnsanın bir şeyden lezzet alabilmesi için evvela kabiliyetlerinin gelişmiş olması gerekir. Bizim lezzet alabilecek kabiliyetlerimiz olmasaydı, bu kabiliyetlerin karşılığının olmasının bir anlamı olmazdı. Nasıl ki görmeyen, duymayan, lezzet alma duyusu olmayan bir insanı saraya koysak bir anlamı olmaz. Çünkü sarayda en güzel manzaralar var ama o insanda görecek göz yok; sarayda en güzel lezzetler var ama o insanda onu tadacak dil yok; sarayda en hoş nidalar var ama o insanda onu duyacak kulak yok. Aynen öyle, şeytan olmasaydı cennetin de bir anlamı olmayacaktı. Çünkü lezzet alacak kabiliyetlerimiz açılmayacaktı. Düşünsenize, ortaokuldan liseye, liseden üniversiteye geçiş için girdiğimiz tüm sınavlar kaldırılıyor. Böyle bir durumda ilkokulu bile bitirebilecek kabiliyeti olmayan insanların, üniversitede olması orayı üniversite yapar mı? Okuma yazma bilmeyen insanların üniversitede olması orayı üniversite yapmayacağı gibi; lezzet alabileceği kabiliyetleri, yani manevi organları ve latifeleri gelişmemiş bir insanın da direkt cennette olması orayı cennet yapmaz. Cennetten istifade edemeyen, Allah'ın(cc) isimlerine muhatap olamayan insanları cennete koymakla orası cennet olmaz. Demek insanın cennetlik seviyeye gelmesi için evvela dünyaya gelmesi ve imtihanlara tabi tutulması şarttır. İnsanın önce burada kabiliyetleri gelişecek ki daha sonra ebedi bir vazife alabilsin. İşte bizim bu kabiliyetlerimizin gelişmesinin temel sebebi; şeytanın bize sürekli musallat olmasıdır.

Kömür ile elmas madenlerinin ham maddesi başlangıçta aynıdır. Her ikisi de aynı karbon sayılarından oluşturulmuştur. Daha sonra aynı karbon sayısından oluşan o madenlerin her birisine çok yüksek ısıda ateş verilmiştir. Ateş verildikten sonra kömür, yanıp kül olurken; elmas, parlayıp kul olmuştur. Bizlerin

oradaki manzarayı görüp, "Siz bu ateşi bu madenlere verdiniz ama kaç ton kömür zayi oldu." diyerek bu duruma üzülmesi mantıklı değildir. Çünkü ortaya çıkan bir avuç elmas yanan tonlarca kömürün çok üstünde bir kıymete sahiptir. Ateş araya girince bu ayrımı nasıl sağlıyorsa, aynı karbon yapısındaki insanların kiminin sobaya kömür olmasını, kiminin vitrine elmas olmasını sağlayan ateşin adı da şeytandır. Maksat, elmas ile kömürü ayırmaksa, bu ateşi vermek hayırdır. Şeytan olmasa kimin cennet kimin cehennem ehli olacağı ortaya çıkmayacaktır.

> Rabb'ine(c.c.) köle olan, şeytanı efendisi yapmaz.

İnsan, şeytanın yaratılmasının altında yatan hikmeti bilmeyince "Hz. Âdem'in(a.s.) günahının vebalini biz niye çekiyoruz? Allah(c.c.) şeytanı yaratmasaydı da hepimiz cennette yaşamaya devam etseydik olmaz mıydı?" diye kendisinin iman dairesinden çıkmasına sebep olacak sorularda boğulabiliyor. Bu sorulara en güzel ve tatmin edici cevabı ise Bediüzzaman Said Nursi veriyor.

> **12. Mektup – Birinci Sualiniz**
>
> Hazret-i Âdem'in(a.s.) Cennetten ihracı (çıkarılması) ve bir kısım beni-Âdem'in Cehenneme İdhali (girdirilmesi) ne hikmete mebnidir?
>
> RİSALE-İ NUR

Hz. Âdem'in(a.s.) cennetten çıkarılmasının hikmeti tavzif yani onun vazifeli olmasıdır. Bu konunun tam anlaşılması için bir örnek verelim. Bir çiftçi muz, incir, elma ve armuta ait bir çuval tohumu toprağa saçtığında, tohumların bir kısmı ağaç

olup tonlarca meyve verecektir. Başka bir kısmı da ya çürüyüp gübre olacak ya da bir böceğin gıdası olup gidecektir. Tohum torbadayken mücadele edeceği hiçbir şey yoktur. Ancak toprağın altına girdiği an hem çürümemenin hem de böceklere yem olmamanın mücadelesi başlar. Mücadeleyi kazanan, çekirdeğinde yazılı olan tonlarca meyveyi, güzellikleri ortaya çıkarır. Çekirdeğin uyanması toprağa girmesine bağlıdır. Bizler, bazı tohumlar zayi olmasın diye tohumları toprağa atmazsak, bu sefer elimizdeki tüm tohumlar zayi olacaktır. Tohum toprağa atılıp ağaç olmadıktan sonra, ha toprakta ha çuvalın içerisinde çürümüş, bir farkı yoktur. Demek, tohumda yazılı güzelliklerin açığa çıkması için toprağa düşmesi şarttır. Tıpkı Hz. Âdem'in(as) dünya toprağına düşmesi gibi. Allah(cc), insanlık tohumları tohum olarak kalmasın, içindeki güzellikler ortaya çıksın diye Hz. Âdem'i(as) cennetten alıp, dünya toprağına ekmiştir. Bazıları zayi olmasınlar diye, Hz. Âdem'i(as) cennetten dünyaya getirmeseydi, insanlık inkişaf etmeyecekti ve bu sefer hepimiz heder olacaktık. Birilerinin "Allah(cc) bizi dünyaya göndermeseydi, şeytan bize musallat olmasaydı da hepimiz cennette kalsaydık." gibi düşünceleri geçerli olsaydı, insanlığın hiçbirinin cennetten lezzet alabilecek kabiliyetleri gelişmeyecekti ve gelişmeyeceğinden, biz cennette dahi olsak orası cennet olmayacaktı. Kör, sağır, dilsiz bir insanın dünyanın en güzel sarayında olup lezzet alamaması gibi biz de cennetten lezzet almayacaktık. Demek ki bizim dünyaya gönderilme sebebimiz, Allah'ın(cc) birimizi cennete birimizi cehenneme almayı murad etmesinden ziyade, kabiliyetlerimizin gelişip, Allah'ın(cc) esmasına muhatap olmamız içindir. Bunun için nasıl tohum toprağa atılıp su ile buluşuyorsa biz de dünya toprağına atılıp kabiliyetlerimiz gelişsin diye şeytanla buluşturuluyoruz ve onun fitnesi ile imtihan oluyoruz.

Evliyaları Evliya Yapan Nedir?

Birçok evliyanın evliya olma sebebi, şeytanının kuvvetli olmasıdır. Evliyaların o kabiliyette ve kuvvette olmasına, şeytanla olan çetin imtihanları sebeptir. Bazılarının şer dediği şeytan, bugün birçok evliyanın terakkisinin temel sebebidir. Çünkü rakip olmazsa şampiyonluk yok demektir. Mike Tyson, kazandığı unvanı ağır siklet boks şampiyonlarının karşısında kazanmıştır. Eğer Evander Hollyfield olmasaydı da, Mike Tyson sürekli acemi sporcularla müsabakaya çıksaydı, namı bu kadar bilinmezdi. Demek ki müsabakada kuvvetli olmak için rakibin de kuvvetli olması gerekir. Bugün Mike Tyson'ı, Mike Tyson yapan en büyük rakibi Evander Hollyfield; Barcelona'yı Barcelona yapan Real Madrid olduğu gibi, evliyaları evliya yapmaya sebep olan da şeytanın ta kendisidir.

> **İkinci Sualiniz**
>
> Şeytanların halkı (yaratılması) ve icadı ne içindir? Cenâb-ı Hak şeytanı ve şerleri halk etmiş; hikmeti nedir? Şerrin halkı şerdir, kabîhin halkı kabihtir? El cevap: Hâşâ, halk-ı şer, şer değil; belki kesb-i şer, şerdir.
>
> RİSALE-İ NUR

Bu meseleden dolayı birçok insan dalalete düşmüştür. "Şeytanın yaratılması şerdir. Allah(c.c), şeytanı yaratarak cehenneme gitmemize sebep olmuştur." diye düşünen bu insanların bir kısmı "Allah'ın(c.c) her fiilinde hayır yok." diyerek; bir kısmı da "Hayrı Allah(c.c), şerri de şeytan yaratıyor." diyerek yoldan çıkmıştır. Aslında yaratma noktasında şer ve çirkin diye bir şey yoktur. Her şey ya

bizzat güzeldir ve hayırdır ya da neticeleri itibarı ile güzeldir ve hayırdır. Hayrı da şerri de yaratan ancak Allah'tır(c.c). Lakin Allah'ın(c.c) hayra rızası var, şerre ise yoktur. Şerrin yaratılması şer değildir, şerrin işlenmesi şerdir. Bıçak üretim fabrikaları insanlığın şerri için değil, hayrı için uğraşır. İnsanlar evinde meyvesini, etini doğrasın diye üretim yaparlar. Ama bazen kötü niyetli biri hayır için üretilen bıçağı alıp bir insanı öldürür. Bu durumda suçlu, bıçak fabrikası değil; bıçağı kötüye kullanan insandır. Herkesin faydası için üretilen bir bıçağın kötüye kullanılması, bıçağın üretilmesini şer yapmaz. Hayır ve şer, yapılan işin, işlenen fiilin Allah'ın(c.c) emir ve rızasına uygun olup olmamasıyla ilgilidir. Yani, bunlar fiilin kendisiyle değil, sıfatıyla alakalıdır. Şöyle ki: Konuşma fiilinin yaratıcısı Allah'tır(c.c). Dil fabrikası O'nun(c.c), kelamlar O'nun(c.c), konuşulan bütün eşya da O'nundur(c.c). O halde bir insan ne konuşursa konuşsun, hayırlı bir iş olan konuşmayı yaratan Allah'tır(c.c). Konuştuğu helal ise bu konuşma "hayır" olur, haramsa kendi hakkında "şer" olur. Şerrin yaratılması şer değildir; şer olan, şerri kazanmak, ona yönelmek ve onu irade etmektir. Dolayısıyla şeytanın yaratılması da şer değildir; şeytana uyup yanlış işler yapmak şerdir. Şeytanı yarattığından dolayı -haşa- Allah'a(c.c) şer işlemiş denilemez. Öğretmenin çoktan seçmeli sınavda cevaplara dört tane yanlış şıkkı koyması şer değildir. "Keşke öğretmen sınavda yanlış şıkları koymasaydı da hepimiz doğruyu işaretleseydik." diye bir mantık olamaz. Doğru ve yanlış şıkları karıştırıp koymak imtihanın gereğidir. Burada yanlış olan, doğru varken yanlışı tercih etmektir. Demek ki öğrenci sınavı kaybettiğinde, kaybetme sebebi şıkların içine yanlışları koyan öğretmen değil, şıkların içinden yanlışı seçen kendisidir. Yani burada öğretmen yanlışları oraya koyarak yanlış yapmadı,

aksine doğru yaptı. Öğrenci çalışmadı ve doğru varken yanlışı seçerek kendisi yanlış yaptı. Tıpkı bu misaldeki gibi şeytanın yaratılması da yanlış ve şer değildir. Hayır ve şer birlikte olacak ki mücadele ve imtihan olsun. Öyleyse bu mücadelede şer olan şeytanın yaratılması değil, kimilerinin kendi iradeleri ile şeytanın yolunu tercih ederek şer işlemeleridir.

> Çünkü, halk ve icad bütün netâice bakar. Kesb, hususî bir mübaşeret olduğu için, hususi netâice bakar. Meselâ, yağmurun gelmesinin binlerle neticeleri var; bütünü de güzeldir. Sû-i ihtiyarıyla bazıları yağmurdan zarar görse, "Yağmurun icadı rahmet değildir" diyemez, "Yağmurun halkı şerdir" diye hükmedemez. Belki sû-i ihtiyarıyla ve kesbiyle onun hakkında şer oldu. Hem ateşin halkında çok faideler var, bütünü de hayırdır. Fakat bazıları, sû-i kesbiyle, sû-i istimaliyle ateşten zarar görse, "Ateşin halkı şerdir" diyemez. Çünkü, ateş yalnız onu yakmak için yaratılmamış. Belki o, kendi sû-i ihtiyarıyla, yemeğini pişiren ateşe elini soktu ve o hizmetkârını kendine düşman etti.
>
> RİSALE-İ NUR

Allah(c.c), kâinattaki her mahlûka yüzer vazife takmış olsa, bu vazifelerin doksanı hayırlı neticeler verse ama birkaçı bazı küçük zararlara sebep olsa bu durumda, o unsurun hayrı, zararına galip geleceğinden, sevk ve faaliyeti gerekli olur. Şayet Allah(c.c), o unsuru birkaç küçük zararından dolayı men edip vazifesinden geri bıraksa, bu durumda doksan faydalı neticesi de kaybolacağından, asıl o zaman büyük şer olur. Bu ise Allah'ın(c.c) rahmet ve hikmetine zıttır. Onun için hayır ve hikmet, ufak zararlara ve şerlere bakmaz, neticede ortaya çıkan küllî hayra bakar, ona göre yaratır.

Meselâ, birisi tarladan topladığı mahsulleri üstü açık bir alanda unutsa ve o süre zarfında Allah(c.c.) yağmur yağdırdığı için mahsuller ıslansa, o kişi "Yağmurun yağması çok kötü bir şeydir." diyemez. Çünkü burada şer, yağmuru yağdırana değil, mahsulü dışarıda bırakana aittir. Hem zaten sırf onun mahsulü ıslanmasın diye Allah(c.c.) yağmur yağdırmasa, bir sonraki seneye o kişi de dahil kimsenin mahsulü kalmayacaktır. Yağmur yağmasa ölümler, yokluklar, kıtlıklar, susuzluk ortalığı kasıp kavuracaktır. Sel gibi afetlerin, dere yatağına yapılan evimize zarar vermesi yağmurun suçu değildir. Kendi ihmalimizin ve tedbirsizliğimizin bir neticesidir. Bizler evimize zarar gelmemesi için, "Keşke yağmur yağmasaydı veya olmasaydı." desek, o zaman bir tek cüzî (küçük) zarar gelmemek için, küllî (büyük) bir hayır ve faydayı yok etmiş oluruz.

Ateşin yaratılmasında çok hayırlar vardır. Ateş, bütünüyle hayır ve güzeldir. Çünkü ateş hayatın devamını sağlayan nimetlerden biridir. Ateş olmasa yemekler pişmeyeceği gibi sanayi de olmaz. Sanayideki ocaklar; demiri, bakırı, altını ateşle işler. Bugün medeniyet, teknoloji ve maddi gelişimin hemen hepsi ateş sayesinde ayakta durur ve ilerler. Demek ki Allah(c.c.), ateşi kötü anlamda kullanmamız için değil; onu hapsedelim ve ocakta yemeğimizi pişirelim, fabrikada madenimizi işleyelim, evlerimizde ısınalım diye yaratmıştır. Aynı şekilde Allah(c.c.) şeytanı da ona uyup cehenneme düşelim diye değil; onunla mücadele edelim, kabiliyet ve latîfelerimizi geliştirip cennet ehli olalım diye yaratmıştır. Bütün manevî terakkilerin temelinde, nefis ve şeytanla cihad etmek yatar. İnsan, içindeki nefse ve dışındaki şeytana rağmen, halen istikamet yolunda gidebilirse, manen çok terakki eder. Bu insanın ruh ikliminde nice çiçekler açar. Öyleyse nefsin de şeytanın da yaratılmaları güzeldir. Güzel olmayan,

nefse uymak ve şeytana aldanmaktır. Cüzî bir şerrin gelmemesi için külî hayrı terk etmek, külî bir şerdir. Öyle ise kâfirlerin kendi iradeleri ile küfre girip ebedî ateşte yanmalarına mâni olmak için mahlukatı yaratmamak, külî bir şer olur ki bu da Allah'ın(cc) hikmet ve iradesi ile bağdaşmaz.

> Esası: Hayr-ı kesir için şerr-i kalîl kabul edilir. Eğer şerr-i kalîl olmamak için hayr-ı kesîri intac eden bir şer, terk edilse, o vakit şerr-i kesir irtikâb edilmiş olur. Meselâ, cihada asker sevk etmekte, elbette bazı cüzî ve maddî ve bedeni zarar ve şer olur. Fakat o cihadda hayr-ı kesir var ki, İslâm, küffârın istilâsından kurtulur. Eğer o şerr-i kalîl için cihad terk edilse, o vakit hayr-ı kesir gitlikten sonra, şerr-i kesir gelir. O ayn-ı zulümdür. Hem meselâ, kangren olmuş ve kesilmesi lâzım gelen bir parmağın kesilmesi hayırdır, iyidir. Halbuki zâhiren bir şerdir. Parmak kesilmezse el kesilir, şerr-i kesir olur.
>
> RİSALE-İ NUR

Büyük hayırlar için küçük şerler kabul edilir. Eğer hiç şer olmasın düşüncesiyle güzel neticeleri ortaya çıkaran bazı şerler terk edilirse, o zaman daha büyük şerler işlenmiş olur. Bir insan külî hayır olan şifa için, cerrahın ameliyatta vücuduna atacağı küçük kesikleri yani cüzî şerleri kabul etmezse bu durum daha büyük bir şerre sebep olur, kişi hayatından olur. Savaşta yakını şehit düşen insan, "Keşke hiç askerlik olmasa, askerlik tamamen kalksa ve kimse şehit düşmese." dese, bu sefer vatan elden gider. İslam toprakları düşman istilasında kalır. Canımız, mal ve mülkümüz tehlikeye girer. Kangren hastası "Ben parmağımı kestirmem." derse kolu da gider. Kolumu vermem diyenin sonu ölüm olabilir.

Böyle bir durumda, parmağın kesilmesi ufak bir şerdir. Ama o kangren hastasının tamamen kurtulması küllî bir hayırdır.

Mezkûr örneklerdeki gibi şeytanın yaratılması da bazılarını kötüye sevk ettiği için küçük bir şer gibi görünüyor ama cennete vasıl olmanın tek yolu şeytanla mücadele olduğundan, ortada küllî bir hayır vardır. Çünkü şeytanla ve nefsimizle mücadelenin ateşi içimize girmezse, bizler bu ayrıma maruz kalmazsak, kabiliyetlerimiz gelişmezse cennetten lezzet alma diye bir durum söz konusu değildir.

> İşte, kâinattaki şerlerin, zararların, beliyyelerin ve şeytanların ve muzırların halk (yaratma) ve icadları şer ve çirkin değildir; çünkü çok netâic-i mühimme için halk olunmuşlardır. Meselâ, melâikelere şeytanlar musallat olmadıkları için, terakkiyatları yoktur; makamları sâbittir, tebeddül etmez. Kezâ, hayvânâtın dahi, şeytanlar musallat olmadıkları için, mertebeleri sabittir, nâkıstır. Âlem-i insaniyette ise, merâtib-i terakkiyat ve tedenniyat, nihayetsizdir.
>
> RİSALE-İ NUR

Allah(c.c) bu dünyada mahlukatı çeşit çeşit yaratmıştır. Makamı sabit ve sürekli hayır işleyen mahluk olarak melekleri yaratmıştır. Sürekli şer için çalışan şeytanları yaratmıştır. Ne hayır ne şer tanımayan mahluk olarak da hayvanları yaratmıştır. Hem hayır hem şer işleyen yaratık olarak ise insanları yaratmıştır. Melekler ve hayvanlar ile uğraşan bir şeytan olmadığından onların makamı hep sabittir. Mesela melekler hastalanmadıkları için, Allah'ın(c.c) şifa veren manasındaki Şâfi isminiç açkmadıkları

için, rızık veren manasındaki Rezzak ismini; günah işlemedikleri için, günahları örten manasındaki Settâr ismini bilmezler. Bu sebepten makamlarında bir artış veya azalış olmaz. Yahut da tavuklar hep aynı yumurtayı verirler. İçlerinden biri de çıkıp, "Ben bugün çikolatalı yumurta vereceğim." demez. İnekler, "Bugün şöyle bir muzlu, kremalı süt vereyim." derdine düşmezler. Çünkü onlarda terakki yoktur. Terakki sadece insanda vardır. İnsan, şeytanla olan mücadelesinde galip gelirse meleklerden üst seviyeye çıkabileceği gibi; şeytana yenik düşerse de hayvandan daha aşağı seviyelere inebilir. Elmas gibi yüce ruhlara sahip olan insanlarla, kömür gibi alçak ruhlu insanları birbirinden ayıran şey; şeytanın yaratılmış olması, insanlara şüphe ve vesvese vermesidir.

> Gülmek istiyorsan eğer, ağlamayı bilmelisin. İçinde zorluk olmayan kolaylık yoktur.

İnsanlık alemine baktığımızda imana dair hakikatleri duyup lakayıt kalan milyarlarca insan olduğunu görüyoruz ve bu çokluk bazen akıllarda şöyle bir soru meydana getiriyor: "Evet imanın gereğini yerine getiren insanlar cennete gidiyor ama bu insanların sayısı çok az. Birçokları şeytana yenik düştükleri için cehenneme gidecekler. Dalalete düşen insanların sayısal çokluğunu nasıl düşünmeliyiz? Bir kişinin cennete gitmesi için yüz kişiyi cehenneme atmaya değer mi?" Bunu anlayabilmemiz için: "Allah'ın(c.c.) nazar-ı ilahisi nasıldır?" meselesini öğrenmekten başka çaremiz yoktur. Bizlerin o bakış açısını idrak edebilmemiz için iki kelime öğrenmesi gerekir. Kelimenin biri "kemiyet" yani sayı çokluğu; diğeri "keyfiyet" yani kalite çokluğudur. Peki sayı çokluğu mu yoksa kalite çokluğu mu önemlidir? Mesela, birine

"On tane bisiklet mi, yoksa bir tane Lamborghini araba mı istersin?" diye sorsak, Lamborghini araba ister. Çünkü bir Lamborghini'yi satsa, bisikletin bayisini bile alır. Yahut da birine "Sana tonlarca taş mı vereyim, yoksa bir avuç altın mı vereyim?" desek, aklı olan altını seçer. Allah'ın(c.c.) sayı çokluğuna değil kaliteye önem verme nazarı, kullarında da cüz'î şekilde mevcuttur.

Bir tohum torbasındaki tohumların tamamı en fazla yüz lira eder diyelim. O tohumların bir tanesini aldım, toprağa atıp suyla buluşturdum, kabiliyetlerini geliştirdim; o tohum kocaman muz ağacı oldu, on ton muz verdi. Hangisini istersin? Bin tane açmamış tohum mu, bir tane açmış muz ağacı mı? Elbette muz ağacını istersin çünkü bir tane muz ağacından tonlarca tohum satın alırsın.

İşte Allah(c.c.) da insanların sayı çokluğuna değil, iman ve ibadet noktasından kalitesine bakıyor. Allah(c.c.) indinde hakiki bir Müslüman ve sâlih bir mümin, bütün müşriklerden ve ateistlerden üstündür. Müslümanların Bedir Muharebesi'nde kendilerinin üç katı olan müşrikleri mağlup etmeleri kemiyetin değil, keyfiyetin, iman ve itimadın, sabır ve azmin neticesidir. İnsanları birbirinden ayıran ve üstün kılan iman, marifet, ubudiyet, hikmet, takva, tefekkür, ilim, sabır, şefkat ve teslimiyet gibi ulvi meziyetlerdir.

Her insanda Allah'ın(c.c.) esmalarının tohumları vardır. Eğer o tohumlar açılmamış ise hiçbir kıymeti yoktur. Bazen bir tohum öyle bir açıp meyve verir ki, o tohum için zayi olan binler tohum göze görünmez. Efendimiz Muhammed Mustafa Aleyhisselam'daki tohumların belki de tamamı; hususiyetle Miraç hadisesinde, Sidret-ül Müntehâ'da, Cibril-i Emin'i(a.s.) bile geride bırakarak açmış, inkişaf etmiştir. İşte bir muz ağacı için binlerce

tohum nasıl heba edilirse, Efendimiz(s.a.v) için de bütün kâinatın yaratılması değer seviyededir. Çünkü Allah'ın(c.c) nazar-ı ilahisinde kemiyetin değil keyfiyetin önemi vardır. Bu sebepten Allah(c.c) bir hadis-i kudside: "Sen olmasaydın ey Habîbim, felekleri (kâinatı) yaratmazdım." buyurmuştur.

Şeytanın İnsanlara Musallat Olmasının Önemi

Allah(c.c), her insana bütün esmalarından birer pencere açmıştır. İnsan, penceresini ne kadar büyütürse Güneş de içeriye o kadar girecektir. Pencereyi büyütmek demek, o esmadaki payını büyütmek demektir. İnsan ancak üzerinde bulunan esmaları okuyarak bunu başarabilir.

İnsandaki adalet duygusunun kaynağı Allah'ın(c.c) Adl isminden gelmektedir. Kişi her noktada adil oldukça kendisinde var olan esmâ tohumları çiçek açacak ve cennetten o ölçüde lezzet alacaktır. Mesela insanda sabır diye bir tohum vardır ve bu tohum sürekli zorlanınca meyve verecektir. İşte burada zorlama işini şeytan yapacaktır. İnsana sabrını zorlayacak bir şeytan lazım ki sabır tohumu ağaç olsun, çiçek açsın, meyveye versin. Bizlerdeki sevme kabiliyeti Allah'ın(c.c) Vedûd isminden gelmektedir. Bizler sevgimizi geliştirip tüm insanları içine alabilirsek, tohum inkişaf etmiş olur ve tohum hükmündeki kabiliyetlerimiz ağaç hükmünü alır.

Allah'ın(c.c) Cûd diye bir ismi vardır. Allah(c.c), Cevâd-ı mutlaktır. Yani sonsuz cömertlik sahibidir. Bunun tohumu da insanda

vardır ve kişi Allah(c.c) yolunda infak ettikçe, yardıma ihtiyacı olanlara el uzattıkça, sevdiklerinden Allah(c.c) için feda ettikçe tohumu filizlenip ağaç olacaktır, o esmanın tecellisi kendisinde çiçek açacaktır. Allah'ın(c.c) Kuddüs isminin insandaki karşılığı ise temizliktir. Demek ki insan temizliğe ne kadar ehemmiyet verse, tohum o ölçüde inkişaf eder. Temizlik deyince sadece maddi temizliği düşünmemek gerekir; tövbe, manevi bir temizliktir ve insan maddi-manevi temizlik kabiliyetini ne kadar geliştirirse, çekirdek hükmünde olan o kabiliyeti ağaç olacak ve cennetten o ölçüde lezzet alacaktır. Tabi insanın bunu geliştirmesi için önce karşılığında kirlilik ve günah olması gerekir. İşte bu manevi kirlilik de şeytandan gelecektir.

Mezkûr örneklerde de görüldüğü üzere cennetteki bütün lezzetlerin sebebi, şeytan ve şeytana karşı verilen mücadeledir. Sporda ağırlık kaldırmak nasıl hikmetsiz gelmiyorsa burada da şeytanla müsabaka ve mücadele aynen öyle hikmetsiz değildir. Hatta bunun altında büyük ve külli bir hayır vardır. Bizler yukarıdaki satırlarda Allah'ın(c.c) birkaç esmasından örnek verdik, lakin Allah'ın(c.c) bütün esmasına muhatap lazımdır. Allah(c.c), insanlardan esmasına kabiliyeti olanları ebedi cennet kadrosuna alacaktır. Bunun için insanların ayrıştırılması gerekir. Kabiliyeti olanları ayırmak için mücadele ve müsabaka lazımdır ve onun için de şeytan gerekir. Allah(c.c), kabiliyeti olan kullarını cennette, zatına muhatap edecektir ve insan için bundan daha büyük bir paye yoktur. İnsanın bir tanıdığı müdür olsa, onunla beş dakika daha oturmak için kırk takla atıyor. Bölgenin valisine çıksa, huzurunda biraz daha kalabilmek için konu üstüne konu açıyor. Çünkü makamda kalmak insana lezzet verir. Allah Azze ve Celle dünyada kabiliyetlerini geliştiren kullarını, süre sınırı

olmadan sonsuz bir şekilde bizzat zatına muhatap seçiyor. Demek ki bizim, dünya toprağına ekilmemizin sebebi; Allah'ın(c.c) zatına muhatap olmamızdır. O esmanın tohumları kimde ağaca dönüştü ve meyve verdiyse kârlı olan odur.

> Nemrutlardan, Firavunlardan tut, tâ sıddıkîn-i evliya ve enbiyaya kadar gayet uzun bir mesafe-i terakki var. İşte, kömür gibi olan ervâh-ı sâfileyi, elmas gibi olan ervâh-ı âliyeden temyiz ve tefrik için, şeytanların hilkatiyle ve sırr-ı teklif ve ba's-ı enbiya ile, bir meydan-ı imtihan ve tecrübe ve cihad ve müsabaka açılmış. Eğer mücahede ve müsabaka olmasaydı, maden-i insaniyetteki elmas ve kömür hükmünde olan istidatlar beraber kalacaktı. Âlâ-yı illiyindeki Ebu Bekr-i Sıddık'ın ruhu, esfel-i sâfilîndeki Ebu Cehil'in ruhuyla bir seviyede kalacaktı.
>
> RİSALE-İ NUR

Bazı insanlar mesuliyetten kurtulmak için kendilerine şu düşünceyi siper edinmeye kalkıyorlar: "Kömür olarak yaratıldıysam benim suçum ne?" Oysa başlangıçta kimse kömür olarak yaratılmamıştır. Elmas ruhlu olanlarla kömür ruhlu olanlar başlangıçta aynı karbon sayısında yaratılmışlar, daha sonra şeytan ateşinde buluşmuşlardır. Kişi o ateşte buluştuktan sonra, kendi kullandığı cüz'î irade ile kömür olduysa, orada kabahat kendisine aittir. Çünkü Allah(c.c) şeytanı, kim dayanıp elmas olup vitrine girecek; kim dayanamayıp kömür olup sobanın içinde kül olacak, ortaya çıksın diye yarattı. Demek ki aslında şeytan insanı bozmaz; insanın tohumunda ne varsa onu dışarı çıkarır. Tohumu düzgün olan meyve verir, bozuk olan gübre olur gider.

Gülden gül çıkar, dikenden diken çıkar, küpün içinde ne varsa dışına o sızar.

Bir gün İstanbul'da Karadenizli iki arkadaş ile otururken, konu kuzeydeki sınır kapısından açıldı. O sınır kapısının açılması ile orada bazı şeylere meyledildi diye aralarında konuşuyorlardı. Arkadaşın biri; "O kapılar açıldı, taife-i nisâ çıktı, bizim insanımız bozuldu." dedi. Bunun üzerine diğeri de dedi ki "Hayır, hayır. Onlar zaten bozuktu, kapı açılınca ortaya çıktı." Aynen öyle insanı da şeytan bozmuyor. İnsanda zaten bulunan bozuk istidat şeytan kapısı açılınca ortaya çıkıyor.

Eğer mücadele olmasaydı, belki elmas bile kömür zannedilip sobanın içine atılacaktı. Şeytan olmasaydı, Ebu Cehil gibi bir lanet, belki Ebû Bekir[r.a] zannedilecekti. İşte bu ikisi arasındaki ayrım, şeytanın ateşiyle ortaya çıktı.

Kötü Düşünce ve Takıntılarından Kurtul

Bir insanın kötü bir insan olmasının en temel sebebi kötü düşünmesidir. Öyleyse, kötü düşünce noktasını ortadan kaldırmak; iyi bir insan olmanın ilk adımı olacaktır. Kendine zarar veren, özellikle intihar teşebbüsünde bulunan kişilere dikkat ettiğinizde, birçoğunun zeki insanlar olduğunu görürsünüz. Çünkü akıl doğru yönde kullanılmadığında adeta bir yılan vazifesi görür ve sürekli kötü düşünceler üretir. Bu durum ise insanı zamanla kötü bir ruh haline sokar. Siz hiç gündemi devamlı takip edip akşama kadar haber izleyen ve sonrasında da "Oh, iyi ki haber izlemişim. Ne kadar mutluyum." diyen birini gördünüz mü? Bunu görmek mümkün değildir. Çünkü haberlerde sürekli kötü düşünceler, kötü olaylar, kötü görüntüler vardır. O anda insan, kendine ilerde patlayacak bir stres yükler ama bunun farkında değildir. "Denize düşen elbette kıyıya vurur." derler. Bir insan, zihnine bu kadar kötü yükleme yaptığında bu kötü düşünceler sonunda dışa vurup bir noktada patlayacaktır. Patladığında da maalesef insan kendisiyle baş edemez bir hale gelecektir.

Kötü düşüncelerin sizi esir aldığı zamanlara dikkat edin; normalde kötü dediğiniz haliniz aslında çok şükredilecek bir haldir. Mesela deprem, yangın, sel gibi afetleri yaşayan veya savaşa maruz kalan insanlar ömürlerini çadırlarda geçiriyor. Nice anneler "Yavrum ne yiyecek? Soğukta nasıl ısınacak?" diye düşünmekten geceleri uyuyamıyorlar. Bir de kendi maddi halimize bakalım, onlara göre çok rahatız, çok daha iyi imkânlara sahibiz. Midemize her gün yiyecek giriyor, susasak içecek suyumuz, uykumuz gelse yatacak yatağımız var. Aslında bunlar küçümsenmeyecek kadar büyük nimetlerdir. Öyleyse şu soruyu kendimize samimi bir şekilde sormamız gerekiyor; "Bu nimetlere sahip olmamıza rağmen neden hâlâ kendimizi kötü hissediyoruz?" Çünkü insanı kötü yapan şey maddi olaylar değil, kötü düşüncelerdir. Öyleyse, bununla baş etmenin bir yolu olması gerekir. Mesela elimizde bir şişe, şişenin içinde de su ve hava var diyelim. Bu şişenin kapağını açıp "Ey hava çıkar mısın?" diye konuşarak, havayı çıkmaya ikna edemeyiz. Aynen bunun gibi kötü düşüncelerle de konuşarak baş etmek mümkün değildir. "Artık iyi düşünelim." deyince kötü düşünce gitmez; çünkü fıtri haller konuşarak ikna edilemez. Mesela bir kişiye "Lütfen ağlar mısın?" desek ağlayamaz; çünkü ağlamak fıtri haldir, içten gelmesi gerekir. Ya da "Lütfen hemen uyur musun?" diye rica etsek yine istediğimizi elde edemeyiz. Çünkü uyumak da fıtri haldir, konuşarak olmaz, içten gelmesi gerekir. Bir şişenin içindeki havayı konuşarak çıkaramayız ama şişenin içini suyla doldurursak hava zaten kendiliğinden çıkacaktır. İşte kötü düşüncelerden kurtulmamızın tek yolu da yoğunluğu o kötü düşüncelerden daha ağır olan iman hakikatlerini sinemize koymamızdan geçer. Ruh programını yaratan Allah(c.c), hayatın

gayesine "iman hakikatlerini" koyduysa inanın bunun başka türlü bir çözümünü bulmak mümkün değildir.

Vehim ve vesvese birbirine benzer iki kavramdır ancak aynı şeyi ifade etmezler. Vesvesenin en büyük özelliği; var olanı yok göstermesidir. Mesela abdestin vardır; vesvese gelir, abdestin yok dedirtir. İmanın vardır; vesvese gelir, yok dedirtir.

Vehmin en büyük özelliği ise; olmayanı var göstermesidir. Mesela, gece odanın bir köşesinde çorap görürsün; "Acaba bu fare mi?" dersin. Halbuki fare yoktur; vehim, yok olanı var göstermiştir.

Vesvesenin yeri kalp iken, vehmin yeri akıldır. Bir görüşe göre vehim; vesveseden bir önceki şüphenin başlangıç aşamasıdır. Yani şeytan, önce insanın vehmini büyütüp onu şüphe sarmalına sokar; daha sonra akıldaki şüphelerden kalbe vesvese olarak geçer, imanı hedef alır.

Hastalığın iki kısmı vardır. Bir kısmı hakiki iken diğer kısmı ise vehmidir. Hakiki kısım, hastalığın yüzde onunu oluştururken; vehmi kısım, yüzde doksanını oluşturur. Mesela, başınıza bir hastalık geldi ve telaşa kapıldınız. Vücudunuz yoruldu, bedeninizde bazı semptomlar baş gösterdi. İşte bunların yüzde doksanı vehmidir, maneviyata bakar. Hakiki olan bedendeki hastalık ise sadece yüzde onluk bir dilimdir. Zaten insan, hayatı biraz müşahede etse bu oranların böyle olduğunu kendi gözleriyle de görecektir. Örneğin kimisi var, başı ağrısa "Çok kötüyüm, galiba ölüyorum." diyerek yirmi hastane gezer, o kişiyi yerinden kaldıramazsın.

Kimisi de var, kanserdir ama iller arası dolaşıp, yetimlere, garibanlara, ihtiyacı olanlara yardıma gider. Bir kanser gibi ağır hastalığı olan insanın gayretine bakın, bir de baş ağrısı gibi hafif rahatsızlığı olan kişinin nazına bakın. İşte tam bu noktada "İnsanlar arasında neden bu kadar fark var?" sorusunun cevabı vehimdir. Çünkü hastalığın ruha bakan bir yanı vardır ve vehmi olan ruhtaki hastalık, hastalığın yüzde doksanını oluşturmaktadır.

İnsanın bir şeyleri evham yapmasının sebebi, olayın nereye gideceğini bilememesindendir. Vehmin kaynağı meraktır ve merak doğru kullanılmadığında insanda takıntı oluşturur. İnsan, bir meseleye takıntı yapınca ona yoğunlaşır ve oradan çıkamaz. Başına gelen halin nereye varacağını kestiremeyen kişi, "Acaba bu olayın neticesi ne olacak? Sonunda ölecek miyim, yataklara mı düşeceğim, işimi mi kaybedeceğim?" diye merak etmeye başlar. Bu hal ise onu ümitsizliğe iter. Bu sebepten Bediüzzaman Hazretleri: "Meyus ve ümitsiz bir hastaya manevî bir teselli, bazan bin ilâçtan daha ziyade nâfidir." buyurmuş ve hastalığın yüzde doksanlık vehmi olan kısmına ilaç vermeye çalışmıştır. Said Nursi Hazretlerinin bu muazzam tespitini tıp bilimi de kabul etmiş ve hastalıkların çoğunda "Hastaya moral verin." demişlerdir.

Stres, vehmin kardeşidir. Kişi stres altında olursa bağışıklık sistemi baskılanır. Vücudunun savunması zayıflar. Başına gelen hadiselerde neticenin Allah'ın[c.c] elinde olduğuna inanamayan, imanı buna yetmeyen, "Bu olayların hepsinin dizgini Allah'ın[c.c] elindedir." diyemeyen insan, aklında bazı senaryolar kurmaya başlar. Stresin immün sistemi baskılaması sonucunda da kontrol altındaki bazı hücreler kontrolden çıkar ve neticede kişi kanser bile olabilir.

Bilim, bugün maddi birçok hastalığı maneviyatın tetiklediğini söylüyor. Bu konu ile ilgili yabancı bir doktorun görüşü şöyledir: "İltihaplı deri için dermatolojiye, iltihaplı eklem için romatolojiye, iltihaplı bağırsak için gastroenterolojiye gidersin. İltihabı yatıştırmak için steroid verirler. Sterold, stres hormonudur. Bizler her şeyi stres hormonuyla tedavi ediyoruz. Stresin bu durumla bir ilgisi olabilir. Demek hastalık, stres ve beden birlikteliğini anlamaktır. İnsan, travma geçirdiğinde ilk olarak bedeni etkilenir. Bu bilimseldir ama tıp doktorlarına öğretilmeyen bir bilgidir." Başka bir doktorun görüşü ise: "Tüm hastalıkların tetiklenmesi mideden yani stresten başlar. Kanserin bile sebebinin bu olduğunu düşünüyoruz. Özellikle meme kanserinin." şeklindedir.

> Endişe hiçbir şeyi değiştirmez. Lakin Allah'a(c.c.) güvenmek, her şeyi değiştirir.

İşte Said Nursi Hazretleri de bunu tespit etmiş ve çok veciz bir ifade ile "Bütün maddi hastalıkların kökü maneviyattadır." demiştir. Yani kişideki bel fıtığının siyatik ağrısı yapması, hastalığın yüzde onuna tekabül eder. Ya da migrenin başında oluşturduğu ağrı, hastalığının yüzde onunu oluşturur. Kişinin evham ile halden hale girmesi ise kalan yüzde doksanlık şikâyetin sebebidir.

Vehim, yüzde onluk gerçek hastalığa, yüzde doksan daha ekleyerek o hastalığı yüzde yüz haline getirir. Vehmi hastalığın en tesirli ilacı, ehemmiyet vermemektir. Çünkü ehemmiyet verdikçe vehim büyür, şişer. Ehemmiyet verilmezse küçülür, dağılır. Ehemmiyet vermek; bir şeye odaklanmak, onu takıntı yapmak demektir. İnsan, elbette sebeplere başvurabilir ama kalbi onu gündem yaptığı anda, sebeplere ehemmiyet verdi

demektir. İnsan sebeplere ehemmiyet verince rutin giden olayları bile bozar. Mesela, nefes almanıza odaklanırsanız, solunum ritminiz karışır. Araba ya da bisiklet kullanırken ne yapmanız gerektiğine odaklanırsanız, düzeniniz bozulur, eliniz ayağınız birbirine dolaşır. Halbuki bir şeye ehemmiyet verdikçe şişiyorsa, o şey aslında küçüktür. Siz onun ehemmiyetsiz ve kıymetsiz olduğunu anladığınız anda, o şey küçük kalacağından, size zarar veremeyecektir. Demek ki ehemmiyet vermeyen birisi hastalığın geçici, küçük, basit kısmıyla muhatap olacak, dünyanın fani yüzünü daha rahat görecek ve neşeli bir şekilde hayatını geçirecektir. Bir gün biz ayakları kesilmiş bir amca gördük; "Allah(c.c.) bu ayakları bana yıllarca kullandırdı. Şimdi de almayı uygun gördü ve aldı ama hâlâ günlük Kur'an okumalarım, kaza namazlarım, tesbihatlarım var; yetişmiyor, vaktim yetmiyor." dedi. Çünkü dikkatini doğru yere vermişti, doğru hedefe kilitlenmişti. Hava ile dolu şişeyi suyla doldurunca havanın tamamının şişeyi terk etmesi gibi, amcanın bütün evhamı da onun ruhunu terk edip gitmişti.

Hastalığın hakiki kısmı herkese göre aynıdır. Ancak vehimli kısmı insanın psikolojisine göre büyüyüp küçülebilir. Bizler hastalığı illa ki yaşayacağız. Bir gün maddi veya manevi hastalık mutlaka vücudumuza arız olacak ama böyle bir dersin devasını alırsak, o hastalığı gülerek karşılayabiliriz.

Arı sokması, evhamı anlatan en güzel örneklerden birisidir. Çünkü arı, sokmadan önce gelir rakibini ölçer. Rakibinin korktuğunu, evham yaptığını anlarsa bütün kovan onun başına üşüşür. Eğer kişi arıyla alakadar olmaz, ona ehemmiyet vermezse arı cesaret bulamaz, kaçar gider. İşte vehim de insanı aynen

böyle yoklar. Başlangıçta dürtü olarak şekilsiz, kıyafetsiz ve sözsüz gelir. Vehmin bir şekli olmamasına rağmen, kullanacağı malzemeyi kişinin gardırobundaki kirli kıyafetlerden, yani şuuraltı mükteseabatına ait hatıralardan bulur. İnsan "Aman ne olacak?" diyerek bir şeylere daldığında, aslında ilerleyen zamanlarda kendisini güçsüz bırakacak hatıraları derliyor demektir. Haram mı helal mi dikkat etmeden bakılan görüntüler, başkalarının yanında sürekli malayaniyattan, ahiretle alakası olmayan şeylerden konuşması insanın aklını doldurur, ruhunu kirletir. İnsan, bir saniye zehirli bal gibi bir lezzeti alacağım diye bir konuşmadan, bir görüntüden, bir muhabbetten; ruhuna çok ciddi hasarlar verir. Şuuraltı mükteseabatını pis şeylerle doldurur. Şeytan da vakti gelince beynin korteksine girip iki tane tuşa basar ve "Şu hatıraların sana yeter." der. Halbuki insan "Allah(c.c.) var." deyip, biraz dişini sıksa ileriki yaşlarında başına bir olay geldiğinde kuvve-i maneviyesi dipdiri olacaktır. Öyleyse şu an bu satırları okuyan biri, biraz da akıllı ise aklını boş şeylerle doldurmaz.

Evham, olmayanı var gösterdiğinden kişi, gece ip görür; ipi yılan zanneder. Hakikatte bir yılan yok ama öyle sandığı için onun korkusunu da üstünde taşır. Evham devam edince de bu durum gerçek hastalığa dönüşür.

Psikolojide "aşırı zihinsel uğraş" diye bir tabir vardır. Kişi, bir evhamı takıntı haline getirir. Hayallerle evhamı büyütür. Zamanla hayal ile gerçek birbirine karışmaya başlar. İnsan sürekli hayal dünyasında yaşarsa, bir süre sonra hangisi gerçek hangisi hayal birbirinden ayırt edemez. Hayatında bir gerçeklik kalmaz. Mesela, birisi "Evde cin var." diye kafasında takıntı yapar.

Halbuki varsa vardır, o da Allah'ın(c.c) bir mahlukudur. Ondan Allah'a(c.c) sığınmak, şerrinden emin olmak gerekir. Ama kişi bu takıntısıyla, bir süre sonra eşini büyücü gibi görmeye başlar. Sonrasında elde avuçta ne kadar parası varsa büyücülere, hoca kılıklı şarlatanlara kaptırır. Hakikatte böyle bir şey yoktur ama kişi hayaldekini gerçek zanneder. Evham yapan kişinin, böyle durumlarda sürekli "tövbe tövbe" demesi bile şeytanı ciddiye almaktır. Bu dahi evhamı besler. Hastalıkta da durum aynen böyledir. Mesela, vehimli birine "İyi misin, neyin var?" dersen hemen evhamlanır ve "Sorma çok hastayım çok, bildiğin gibi değil." der. Bir de siz onun bu takıntılı halini bilmeyip; "Ya arkadaş benzin solmuş. Bir şeyin mi var? Gözlerinin altı morarmış." deseniz, kişi hemen "Sorma ben bittim, çok fenayım." diyerek vehmini daha da besler. Bir süre sonra da bu hastalık vehmiyken hakikiye dönüşür. O yüzden Said Nursi Hazretleri; "Fena bir adama "İyisin, iyisin" desen iyileşmesi ve iyi adama "Fenasın, fenasın" desen fenalaşması çok vuku bulur." demiştir.

Evham hastalığının en büyük ilacı tevekküldür. Bir insanın Allah'a(c.c) olan güven ve tevekkülü ne kadar sağlam ise, o insan evhamdan da o kadar emin olur. İmanı sağlam, tevekkül ehli bir mü'min bilir ki Allah'ın(c.c) emri ve iradesi olmadan hiçbir hadise meydana gelmez. Yağmurun rahmet olarak yağması gibi, sele dönüşüp bize zarar vermesi de İlâhî irade iledir. Hiçbir şey başıboş değildir. Dünyanın akıl almaz bir düzenle dönmesi gibi, deprem ile bazı yerleri sarsması ve helak etmesi de Allah'ın(c.c) takdiriyledir. Keza, sağlığı Allah(c.c) ihsan ettiği gibi, hastalıkları da yine O(c.c) takdir etmektedir. "Zarar ve menfaat O'nun(c.c) elindedir." hükmünü kalbine tam hâkim kılan birisinin, lüzumsuz evham ve kuruntulardan kurtulacağı apaçıktır.

Manevi Hastalıkların Sebebi Günahlardır

Vehmi hastalık yüzde doksan manevi bir hastalıktır ve manevi hastalıkların sebepleri günahlardır. Yani bir insan evham yapıyorsa, bunun nedeni günahlarıdır. İnsan ruhunun bir algoritması vardır. Düzenli şekilde çalışan fabrika çarklarının arasına taş attığınızda, o çarkların dağılması gibi; günahlar da düzenli bir şekilde çalışan ruh algoritmasının bozulmasına neden olur. Mesela, bazen birine çok temel İslami bilgiler anlatırsınız ama o kişi bırakın onunla amel etmeyi, dediklerinizi bile anlamaz. Böyle bir durumda, "Allah[cc] o insanı böyle yarattı, o yüzden anlamıyor." diye düşünmemek gerekir. Çünkü onun da içinde İslam'ı anlayabilecek potansiyel vardı, ruh algoritması buna uygundu ama o günahlarla ruhunu bozdu. Yani İslam'ın bir insanda tesir etmemesinin sebebi bile girdiği günahlardır.

Günahlar, tıpkı patojene yani mikroba benzer. Mesela, kişi tam tatlı yerken bir anda dişi ağrımaya başlar. Aslında bu birden olacak bir şeydir değildir, süreç ister. Öncelikle, öncü mikrop o kişinin dişinde müsait bir yer bulur. Sonra, diğerlerine; "Burası bize uygun, gelebilirsiniz." diye referans olur. İnsan, zamanında o müsait yeri kökten kazıtsaydı bunlar olmazdı. Ama bunun çözümüyle ilgilenmediğinden, diğer mikroplara da referans oldu. Mikroplar yeterli şekilde orada birikti, konuşlandı ve o kişinin en tatlı gününü, en acı gün haline getirdi. Kişi, tam lezzet beklediği anda acı çekmeye başladı. Günahlar da aynen bu şekildedir. Önce bir günah gelip kalbe yerleşir. Eğer tövbeyle temizlenmezse, ruhun algoritmasını bozar. Daha sonra, "Gel ben onu alıştırıyorum." diyerek ikinci günahı çağırır.

Üçüncü, dördüncü derken günahlar ruhun tamamına yerleşip, onu mahveder.

İnsanın ibadetten lezzet alamamasının sebebi de günahların kalbe açtığı yaradır. Dilinde jilet yarası olan insanın baklavadan lezzet alamaması gibi kalbinde günah olan insan da ibadetlerinden lezzet alamaz. İmandaki lezzeti alamayan o lezzetin peşinden koşamaz. Maneviyatını kuvvetlendirmeyen insan ise evhamdan kurtulamaz.

Günahlardan Kaçabilmenin Yolu

Eskilerin çok güzel bir sözü vardır: "Asalet mücbir sebeptir." derler. Yani birisi asilse yanlış davranamaz. Mesela, dedesinden dolayı bütün etrafta güzel bilinen asil bir insan hata yapacağı zaman "Dedemin kulağına giderse çok utanırım." der. Çünkü dedesi asil bir aileden geliyor, eşraf tarafından biliniyor, ona saygı duyuluyor. Böyle bir insan hata yaparken dedesinden ve diğer aile bireylerinden çekinir. Onu koç kişi görecekse o kadar çekinir. Çünkü asalet insanı mecbur bırakan bir sebeptir. Bir insanda Allah'ın[c.c] esması ne kadar tecelli ederse o insan o kadar asil olur. İnsan Allah'ın[c.c] kendisini gördüğüne inandıkça, murakabe hissi arttıkça, onda asalet, izzet olur. Asalet olunca artık harama bakmamak insanı zorlamaz. Çünkü onun baktığını Allah[c.c] da görüyor. O kişi riya damarından dolayı birini tavlayacağım diye iki laf ediyor ama onu Allah[c.c] da duyuyor. O yüzden artık o kişi bu lafı edemez. Asaletin mücbir bir sebep olması günahların en büyük önleyici yanıdır. Onun da kaynağı yine bu iman dersleridir. Bunları almadan insanın; "Allah[c.c] beni

görüyor." demesi çok da çözüm olmaz. Çünkü Allah'ın bizi gördüğünün şuuruna varabilmek için vehim ve vesveselerden kurtulmak şarttır.

Kabirdekilerin yalvarıp elde edemediği bir dakika, şu an sizin elinizde bulunuyor. Onlar "Ya Rab! Ne olur o bir dakikayı geri ver." deseler bile o bir dakikayı alamıyorlar. Kabirdekilerin yalvarıp elde edemediği bir dakika sizin elinizde varsa, kabre girmeyi beklemeyin. Bir şeyleri değiştirmenin şimdi tam zamanı; ertelemeye hiç gerek yok. Çünkü bugünün yarını yok. Ne yapacaksanız bugün yapmalısınız.

Vesvese Nedir?

Vesvese, "visvas" kökünden gelmekte olup, "fısıldama, kötü telkinde bulunma, karışık sözler söyleme, kuşkulanma, şüphe, kuruntu, tereddüt ve aslı olmayan ihtimaller" manalarını taşımaktadır. Vesvesede, yapılan fiilin sürekliliği ve tekrarı söz konusudur. Şeytan, insanın hayal dünyasına, ona hissettirmeden kötü görüntüleri, kötü düşünceleri, kötü sesleri peş peşe sokar. Çünkü çoğu zaman bir mü'mine günah işletebilmek için, onu tekrar tekrar kışkırtmak gerekir.

Şeytan sürekli vesvese vererek çok küçük bir meseleyi büyütür, ağırlaştırır. Örneğin, elinizde içi su dolu iki yüz gram ağırlığında bir bardak olduğunu düşünün. Bu bardağı bir-iki dakika tutup yukarı doğru kaldırmanızda herhangi bir problem yoktur. Ancak aynı bardağı uzun süre tutmaya kalkarsanız, iki yüz gramlık bardak, bir süre sonra size yirmi kiloymuş gibi gelir. Vesvesedeki sır da işte budur. Sürekli yaptırarak veya düşündürerek küçücük bir şeyi büyütür, ağırlaştırır. Amaç ise kişiyi Allah'ın(c.c) huzurundan kaçırtmaktır.

Normalde insan kalbinde sinüs ritmi dediğimiz düzenli bir ritim vardır. Bu ritim dakikada 60 ile 100 arasında atımdan oluşur. Bazen kalpte bu düzenli ritmi bozan ventriküler erken atım dediğimiz sebepsiz bir hastalık ortaya çıkar. Bu durumda kalbin normal sinüs ritminin dışında, günlük binlerce erken kalp atımları görülebilir. İşte vesvese de bu şekildedir. Şeytan manevi ritmimizi bozan erken ve gereksiz fısıltıları kalbimize ve zihnimize atarak, bizi hastalıklara düçar etmektedir.

Vesvese Kur'an'da şu ayetlerde geçmektedir. A'râf Süresi'nin yirminci ayetinde, Hz. Âdem(as) ile Hz. Havva'nın cennette yasaklanmış olan meyveyi koparıp yemelerinin sebebi vesvese olarak anlatılır. Nâs Süresi'nde geçen "Min şerri'l-vesvâsi'l-hannâs" ifadesinde "vesvâsil" kelimesi vesveseyi veren; "hannâs" kelimesi ise açığa çıktığında saklanıp geri planda devam eden, gizli hareket eden anlamına gelmektedir. Öyleyse "vesvâsi-l hannâs" vesveseyi veren ve geri çekilen, tekrar tekrar vesvese vermeye çalışan, birincisinde başaramadığında vesvese vermek için ikinci, üçüncü ve daha fazla gelen şeytandan bahsetmektedir. Yine Nâs Suresi'nin beşinci ayeti olan "Ellezî yuvesvisu fî sudûri'n-nâs" ifadesi ise gönlümüze vesvese veren şeytandan Allah'a(cc) sığınmamız gerektiğini anlatmaktadır. Çünkü şeytan ne kadar hata, haram, maddi ve manevi günah çeşidi varsa tüm bunları gizlice, sinsice ve fark ettirmeden kalbimize girdirmeye çalışır.

Küçücük vesveseler insanı öyle usandırır ki, bir süre sonra büyük felaketlere yol açar. Vesvese dediğimiz manevi hastalığın zararı, maddi hastalıklardan oldukça fazladır. Mesela, bir insan maddi bir hastalığa yakalansa ve buna sabretse, en fazla dünyasını kaybeder. Hatta ağır bir maddi hastalık

sonucunda iman ile vefat ederse şehitlik bile kazanabilir. Fakat vesvese, bir insanın sadece bu dünyası ile kalmayıp, ahiretini de kaybetmesine neden olabilir. O kadar tehlikeli bir hastalıktır.

> Allah'ım bizi, içimize ağır gelecek yorgunluklarla imtihan etme. Âmin...

Şeytan, her insana farklı bir yönden farklı bir yöntemle gelir. İnsan hangi konuda hassas ise, hangi meselede titizse ve hangi yönden zaafı varsa şeytan ona o taraftan saldırır. Hangi meselenin üzerinde çok duruyor, hangi konuyu önemsiyorsa o konuda insanın üstüne gelir, açıklarını yakalayarak zihnini bulandırmaya, kalbini bozmaya çabalar. Şeytanın, insanın üzerinde kullanabileceği çok fazla silahı vardır. Çünkü şeytan, kişinin hangi noktalarda zaaflarının olduğunu iyi bilir. Bu zaaf noktalarına ait birkaç örnekle devam edelim.

Evlilik Konusunda Gelen Vesvese

Şeytan, sosyal hayatın neredeyse her alanında fırsat bulduğu anda insana çeşitli vesveseler verir. Boşanma noktasındaki vesvese de bunlardan biridir. Örneğin, evli bir çiftin hanesinde küçük bir sorunu olur. Şeytan da oradaki o küçücük sorunu alıp büyüterek zehri içeriye atar. Adam, hanımının beğenmediği özelliğini içinden sürekli tekrar etmeye başlar. Normalde bir kişinin diğerini yüzde yüz beğenmesi söz konusu değildir ama küçük bir kusur zihinde büyütülür, şeytan tarafından sürekli; "Sen bunu boşa, sen bunu boşa, sen bunu boşa." diye tekrar gelir. İlerleyen günlerde ise bir kriz hali yaşanır ve öncesinde şeytan

tarafından doldurulan adam, o kriz anında, birden ağzından üç defa talak çıkarır. Şeytan bu şekilde öfke damarından girerek kişilerin evliliklerini bitirmesine sebep olur. Tıpkı bu örnekteki gibi birçok boşanma hadisesinde yine şeytanın parmağı bulunur.

Vesvese, bazen de evliliği bitirmese dahi berbat hale getirebilir. Bir dönem adamın biri bu şekilde vesveseye girmiş, evden çıkmadan önce bütün perdelere iğne takmış. Sonrasında eve girip iki tane iğnenin yerde olduğunu görünce hanımına; "Sen perdeden dışarı kime baktın?" diye bağırmaya başlamış. Bir başkası da evden çıkmadan önce sabunun üzerindeki kılın nasıl durduğunu ayrıntılı bir şekilde hesaplamış. Akşam eve geldiğinde kılların yerinin değiştiğini fark edince: "Ne oldu? Kim girdi bu eve?" diye kavga başlatmış. Hanımı rüyada gülünce: "Sen ne gördün? Rüyanda kime güldün?" diye onu uyandırıp tartışma çıkartmış. İşte, evlilik hayatını bu örneklerdeki gibi berbat hale getiren durum tam olarak vesvese ve takıntılardır. İnsanın bir şeye odaklanıp ondan kurtulamama hâlidir.

Koku ile İlgili Vesvese

Bazı insanlar koku noktasında çok hassastır. Mesela, kişi çocukken olumsuz hatıra yaşadığı esnada bir koku almışsa, hayatının geri kalanında da aynı kokuyu her hissettiğinde bunu bir tehdit olarak algılar. O olumsuz hatıra ile o kokuyu özdeşleştirir. Çok sevdiği birini kaybeden insan o esnada limon kolonyası kokusu aldıysa, her limon kolonyası kokladığında sevdiği biri ölecek zannına kapılır. Hatta bazı insanlar travma yaşadığı esnadaki kokuyu duymamak için bir süre sonra, "Koku

burnuma gelecek ve yine başıma bir iş gelecek." düşüncesiyle evden çıkamaz hale gelir.

Çocuk Konusunda Gelen Vesvese

Günümüzde şeytanın insana vesvese verdiği en ciddi alanlardan biri de çocuktur. Şeytan, önce anne ve babanın gönlünde çocuğun kıymetini arttırır. Bir süre sonra onlara "Çocuklarım olmadan yaşayamam. Onlar olmazsa ben ölürüm." dedirtir. Anne ve baba, hayatını Allah'a(c.c) göre inşa etmesi gerekirken, çocuğuna göre inşa eder. Adeta evladına tapar hale gelir. Sonrasında, çocuğunu gereğinden fazla önemsemesinden kaynaklı olarak hayalinde sıkıntılı haller başlar. Anne, çocuğu kucağında camdan dışarı bakarken, birden çocuğu yere bırakıp "Biraz daha kalsaydık çocuğu camdan atacaktım." der. Bir süre sonra da bu ve benzeri vesveseler ile çocuğunu kucağına almamaya başlar. Mutfağa gittiğinde "Ya bıçak elimdeyken evladımı bıçaklarsam?" diye çocuğunu yanında mutfağa sokmaz. Kimi ebeveyn ise çocuğunun yaşı ilerleyip, okula başladığında; "Acaba çocuğum yolda düştü de başını mı vurdu? Ya okulda biri onu kaçırırsa? Ya servis gelirken kaza yapar da evladım ölürse?" gibi çeşitli düşüncelere takılır. Olmayacak veya olma ihtimali çok düşük olan ihtimallerin hepsi anne ve babanın aklına yerleşir. Şeytan attığı vesveseler ile ne anne babaya ne de çocuğa sağlıklı bir hayat sürdürür.

Bu vesveselere maruz kalan anne babaların ruh hali sağlıklı olmadığı gibi, bu şartlarda büyüyen çocuğun da ruh hali sağlıklı bir şekilde ilerlemez.

Temizlik Konusunda Gelen Vesvese

Toplumda temizlik obsesyonundan kaynaklı, evini kendine zindan eden çok sayıda insan mevcuttur. Bazı insanlar, evine misafir geldiğinde sanki misafirler dışarıdaki bütün mikrobu evine taşımışlar gibi davranmaktadır. Gelen misafirlere banyo yaptırmadan onların koltuğa oturmalarına izin vermeyen, aynı bardağı ikinci kez kullandırmayan, yemek takımından bir tane tabak dahi kullanılsa takımdaki tüm tabakları indirip hepsini makinada yıkatan, misafirler tuvaleti kullandı diye onlar gidene kadar kendisi tuvalete girmeyen birçok insan bulunmaktadır. Misafirler gidince onların dokunduğu her yeri ozonla temizleyip, hatta evdeki tüm kapıları söküp banyoda yıkamaya kalkışanlar bile anlatılmaktadır. Şeytan, maalesef o insanları temizlik takıntısı noktasında kendine oyuncak yapmaktadır.

Tabi bir de bu temizlik vesvesesinin iman ve ibadet noktasında aşırıya gidenleri vardır. Bu vesvese bazı insanları öyle bir noktaya getirir ki kişi abdest alamaz hatta dışarı dahi çıkamaz hale gelir. Zira bir dönem şeytanın "Acaba idrar mı kaçırdım?" vesvesesine düşmüş, dinde hassas, muhakeme-i akliyede noksan bir insan, "Aman idrar kaçmasın, abdestim bozulmasın." diye, affedersiniz pamuklar tıkamaya başlamış. Bir süre sonra kişi, "Dışarı çıkarsam, arabaya, otobüse binersem idrarım kaçabilir." diye düşünmekten, dışarıda bir yere gidemez hale gelmiş. Neticede bu vesvese kişiyi, "İdrar kaçarsa hemen tespit edeyim." diye evde çıplak gezmeye kadar götürmüş. Çünkü kişi, hayatının merkezine bu vesveseyi koymuş.

Efendimiz(s.a.v.) bir hadis-i şerifinde: "Abdest hususunda vesvese veren bir şeytan vardır. Adı da Velehan'dır." buyurmuştur. Tabiin'in büyük imamlarından Tâvûs bin Keysân ise bu şeytanın, şeytanların en çetini olduğunu söylemiştir. İnsanı vesvese hastalığına iten en temel sebeplerden biri mükemmeliyetçiliktir. Bazı insanlar "Öyle bir abdest almalı, öyle bir namaz kılmalıyım ki hepsi mükemmel olmalı." diye düşünür. Halbuki bizler için mükemmel namaz diye bir şey yoktur. Eğer namazlarımız mükemmel olsaydı, namaz bittikten sonra "Allah'ım(c.c.) affet, kusurlarımız var, günahlarımız var." diyerek istiğfar etmezdik. Hem zaten bir insanın namazı, mükemmel olduğunda değil; Allah(c.c.), o insandan razı olduğunda makbul olur. İşte, bunu bilmeyen insanlar gusül abdesti alırken "Acaba yıkanmadık bir yerim mi kaldı?" diye saatlerce banyodan çıkamıyorlar. Tonlarca su kullandıkları halde bir türlü guslü bitiremiyorlar. Abdest alırken, "Kuru yerim mi kaldı?" diye derileri soyulana kadar kollarını yıkıyorlar. İnsan, tabi ki abdestin farzlarını eksiksiz yerine getirmek için gayret sarf etmelidir. Ancak buradaki sıkıntı, bunun takıntı haline getirilip, abdest almanın zorlaştırılmasıdır. Zira Allah(c.c.), kurallara tabi değil; kurallar Allah'a(c.c.) tabidir. Kişi, bazı kuralları eksik veya yanlış yapsa bile Allah(c.c.), o kişinin iyi niyetine bakarak o eylemi kabul edebilir. O yüzden insanın kurallara değil; Allah'ın(c.c.) rızasına odaklanması gerekir.

Allah Resulü(s.a.v.) zamanında da benzer vakalar zaman zaman yaşanmıştır. Bir gün Sa'd bin Ebi Vakkas(r.a.) abdest alırken Efendimiz(s.a.v.), onun uzuvlarını üçten fazla yıkadığını gördü. Bunun üzerine Hz. Sa'd'ı(r.a.) uyardı ve "Ey Sa'd! Benim öğrettiğim gibi yap. İsraf etme." dedi. Bunun üzerine Hz. Sa'd(r.a.): "Ya Resulullah(s.a.v.) abdestte de israf olur mu?" diye sordu.

Efendimiz(s.a.v.): "Nehrin kenarında bile olsan senin yapacağın budur." buyurdu. Çünkü yapılan her şeyde bir ölçü vardır. Demek ki burada temel problem, insanın takıntı yapıp bir şeye fazlaca odaklanmasındadır. Şeytan bazen insana "İyi de takıntı yaptığım şey çok kutsal bir şey." dedirtir. Zaten şeytan da seni tam olarak o noktadan yakalamak istemektedir.

Mehdilik Konusunda Gelen Vesvese

Mehdilik sahih bir meseledir ve bu meseleyle ilgili kırka yakın hadis mevcuttur. Bu hadislerde, ahir zamanda gelip tecdid-i din edecek, yani Kur'an eczanesinden o asrın hastalığına göre reçete yazabilecek bir zattan bahsedilir. Hal böyle olunca kendini öyle bir makamda görme ve o kahraman kişi olma zanni bazılarının hoşuna gidiyor. Kişi, "Ben Mehdi'yim. İnsanlığı kurtaracak kutsal kişi benim." gibi hezeyanlara inanabiliyor. Neticede ise her mahalleden bir Mehdi çıkmaya başlıyor. İşte bu sahte Mehdilik olayının temelinde de yine vesvese vardır.

Bir gün bizim medresedeki kardeşlerden birine telefon gelmiş ve adam: "Ben Mehdi'yim, dünyayı kurtaracağım, gelip sizleri irşad edeceğim. Fakat şimdi otobüs param yok, parayı bulunca gelip hakikati anlatacağım." demiş. Adamın biri de bir gün Merhum Kırkıncı Hoca'ya gitmiş ve "Ben Mehdi'yim, şu köyden geldim." demiş. Kırkıncı Hoca ise "Vallahi kardeş şimdi hava çok soğuktur. Sen gidip tebliğ etsen kimseyi evden çıkaramazsın. En iyisi şimdi git yazın geri gel." diyerek kişiyi savuşturmuş. Şeytan bu noktada zaafı olan insanları bulunca, onlara içeriden bu meseleyi o kadar çok tekrar ediyor ki kişi bunu takıntı haline getiriyor ve neticede çoğunun imanı elden gidiyor.

İtikadi Noktada Gelen Vesvese

Şeytan, bir insanı amel noktasından yenemezse bu sefer itikadi noktadan vesvese verir. Bizler hadislerden biliriz ki Allah'ın(c.c.) zatı düşünülmez; sıfatları, fiilleri, esması düşünülür. Bunun böyle olduğunu bilmemize rağmen, şeytan oradan yoklayıp kişiye Allah'ın(c.c.) zatını düşündürtmeye çalışır. Kişi durduk yere -haşa- "Acaba Allah'ın(c.c.) sureti nasıl?" diye düşünmeye başlar. Şeytan bu noktadan da bir insanı deviremezse bu sefer, -haşa- "Ya Allah(c.c.) yoksa?" diye düşündürtür. Yahut kişi Kur'an okurken; "Yahu bu Kur'an'ı bir insan yazmış olamaz mı?" diye vesvese verir. Meleklerin suretleriyle ilgili olarak; "Acaba melekler erkek midir, dişi midir, kanadı var mıdır?" sorularını akla getirir. Peygamber Efendimiz'in(s.a.v.) hücre-i saadetinde nasıl bir özel hayat yaşadığı noktasında vesvese vermeye çalışır. Ezvâc-ı tâhirât dediğimiz o mübarek annelerimizle ilgili aklınıza gelebilecek vesveselerin tamamını şeytan verir. Bu noktada bize düşen ise bu vesveselerin kalbimizin sözü, imansızlık, küfür ya da itikat bozukluğu olmadığını; tam aksine bu vesveselerin iman yolunda çok güzel adımlar attığımız için bize geldiğini bilmektir.

İbadet Noktasında Gelen Vesvese

Bir çeşit vesvese daha vardır ki insan, bazen bu çeşit vesvesenin vesvese olduğunun farkına dahi varmayabilir. Şeytanın ne yaparsa yapsın İslam'dan uzaklaştıramayacağı bazı insanlar vardır. Böyle insanlar, İslam'ı öğrenip kalbine akıtsa tam bir mücahit olacaktır. Gecesini, gündüzünü, malını, servetini, pek

kıymetli vaktini, nefsini, nefesini Allah(c.c) yolunda infak edecektir. Bu sebepten şeytan, bazen de bu insanlarda vesvese olarak ibadetleri kullanır.

Hiç şüphesiz teheccüd namazı, fazileti çok yüksek olan önemli bir sünnettir. Şeytan, potansiyeli yüksek insanları, cihat etmesin, Allah(c.c) için daha önemli işler yapmasın diye "Sen şimdi medreseye gidiyorsun, imanını kuvvetlendirmek için tefsir okuyorsun, başkalarının imanına yetişmek için oradan oraya koşturuyorsun ama bunlar teheccüd namazından önemli mi?" diyerek teheccüde bile kaldırır ki o insan, Allah(c.c) yolunda mücadele etmesin. Şeytanın buradaki amacı, sağdan yanaşarak daha büyük güzelliklerin yapılmasının önünü kapatmaktır.

Zira bazı ortamlarda bazı birliktelikler vardır ki; orada ihlas, sadakat, samimiyet, kardeşlik, dayanışma olduğundan Allah'ın(c.c) rızası için çok kuvvetli işler yapılır. Şeytan orada, vazifeli insanı yanıltmak için "Sen en iyisi evde dur. Hem evde olursan daha fazla Kur'an okursun, teheccüdlerini kaçırmazsın, sürekli zikir çekersin, haftalık hatim indirirsin." diyerek ona sağdan yanaşır. Eve gidince de değil hatim yaptırmak, birkaç ay sonra namazını bile kıldırtmaz. Başlangıçta insanı kandırmak için birkaç gün yaptırır. Sonra kişiye "Tamam sen evde tek başına bir mücahit olacaksın." der. Ardından alnını secdeye götürtmez. Herkesin ortak kanaatidir ki evde tek başına namaz kılmakla güzel dostların bulunduğu bir mecliste uzun tesbihatlarla namaz kılmak arasında dağlar kadar fark vardır. İnsan, evde beş dakika namaz kılmaya üşenir ama aynı işleri yapan bir toplumun içine girdiğinde namaz sonrası uzun tesbihatlar, üstüne Kur'an okumalar, sohbetler ve Allah(c.c)

yolunda koşturmaların her biri o insana lezzet verir. Şeytan da insanı böyle bir ortamdan uzaklaştırmak ister. Çünkü bir insan, böyle bir yerde merkezileşse dışarıda bin kişinin imanına vesile olabilir. Belki o insan bunu bilmiyor ama şeytan bunu iyi biliyor, böyle bir şeyi istemediğinden oyunu da ona göre kuruyor. O yüzden böyle insanlara bazen de ibadetten vesvese veriyor.

Yirmi Birinci Sözün İkinci Makamı.

Kalbin beş yarasına beş merhemi tazammun eder.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ ۝ وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ

"Ey Rabbim, şeytanların vesveselerinden Sana sığınırım. Onların yanımda bulunmalarından da, ey Rabbim, Sana sığınırım." (Mü'minûn Süresi, 23:97-98.)

EY MARAZ-I VESVESE İLE MÜPTELÂ! Biliyor musun, vesvesen neye benzer? Musibete benzer. Ehemmiyet verdikçe şişer; ehemmiyet vermezsen söner.

RİSALE-İ NUR

İnsan vesveseyi önemsedikçe, ona ehemmiyet verip odaklandıkça vesvesesi büyüyecektir. İnsanda odaklanma özelliği muazzam olan manevi organa "Latife-i Rabbaniye" denir. Allah[c.c] Ra'd Süresi yirmi sekizinci ayette: "Biliniz ki kalpler ancak Allah'ı[c.c] anmakla tatmin olur." buyurur. İşte bu ayette geçen kalp, latife-i Rabbaniyedir.

Latife-i Rabbaniye, günlük hayatta yaşadığımız her olayı Allah'a[c.c] bağlayarak tatmin olur. Bir arkadaşımız bize tebessüm ettiğinde latife-i Rabbaniyemiz; "Allah[c.c] bana ne güzel arkadaş göndermiş, bir de güldürtüyor." der ve güzel bir noktaya

odaklanır. Ağzımıza bir yudum çay aldığımızda; "Ya Rab! Çayı da tam dilime göre yaratmışsın, elhamdulillah." der ve ona odaklanır. Bir olay neticesinde gülsek ya da ağlasak, aklımıza Necm Suresi'ndeki "Güldüren de O'dur(cc), ağlatan da." ayetini getirir. Yere bir yaprak düştüğünde; "O'nun(c.c) bilgisi dışında bir yaprak bile düşmez." dedirtir. Yani her meseleyi hem Allah'a(c.c) bağlar hem de insanı O'na(c.c) odaklar. Bu şekilde odaklanma müspet, doğru manada bir odaklanmadır. Tek doğru ve güzel olan odaklanma, mezkûr odaklanmadır.

Odaklanmanın bir de menfi, olumsuz yanı vardır ve şeytanın kurduğu bütün oyunlar, kişiyi başka yere odaklandırıp latife-i Rabbaniyenin odağını bozmak üstüne kuruludur. Bizler gereksiz neye odaklanırsak odaklanalım latife-i Rabbaniyemize yani Allah(c.c) ile olan bağımıza zarar veririz. Latife-i Rabbaniye, sadece Allah'ı(c.c) anmakla tatmin olduğu için biz olayları Allah'a(c.c) bağlamayıp, O'nu(c.c) düşünmediğimizde iç dünyamızda ızdıraplar başlar. Şeytan, latife-i Rabbaniye ile aynı oyunu kullanır. Şeytanın taktiği de odaklatmaktır ama kendi istediği şeylere. Bizi kurtaran tek şey de sadece Allah'ın(c.c) rızasını merkeze alıp ona odaklanmaktır.

İnsanın latife-i Rabbaniyesi çalıştığında, o insan talepte bulunurken bile şirke girmek istemez. Biri "Çay istiyor musun?" diye sorduğunda; "Vallahi o çayı içip şükretmek istiyorum." der. "İşlerini büyütmek istiyor musun?" diye sorulduğunda; "Müslümanlara destek olmak için istiyorum." diye cevap verir. Taleplerini de Allah'a(c.c) bağlar. Latife-i Rabbaniyenin özelliği meseleleri bu şekilde Allah'a(c.c) bağlamak iken, şeytan bu özelliği bozup odağı kendisine çevirmek ister. Bunu da "Kuaför seçimi istediğim gibi kesmedi. Patronum benim başarısız

olduğumu mu düşünüyor? Eşim beni beğenmiyor mu? Ya çocuklarıma iyi bir gelecek sağlayamazsam! İşe giremezsem ne olacak?" gibi çeşitli vesveselerle yapar. Aslında insanın, başına ne gelirse gelsin kendisini feraha kavuşturacak olanın Allah(cc) olduğunu bilmesi ve her meselesini Allah(cc) ile çözmesi gerekir ama kişi bunu es geçtiği anda çözümü parada, makamda, başka bir insanda arıyor ve bu da kişideki riya damarının kabarmasına sebep oluyor.

> Sakın ümidini kesenlerden olma.
> (Hicr / 55)

Bir gün bir genç, hacı amcaya sormuş: "Hacı amca sen gece uyurken sakalını yorganın üstüne mi koyuyorsun altına mı?" Hacı amca: "Bu zamana kadar hiç düşünmemiştim. Bu gece uyurken bakayım, sabah sana söylerim." diye cevap vermiş. Sabah olmuş, hacı amca gencin yanına gelmiş ve "Kırk yıldır bu sakalı taşıyorum hiç böyle olmamıştım. Sabaha kadar, ben bu sakalı nereye koyuyorum diye düşünmekten uyuyamadım." demiş. İşte şeytan, insanın odak noktasını değiştirerek onu bu şekilde kulluk vazifesinden geri koyuyor. O hacı amca sabaha kadar belki ne ibadetler yapacaktı ama kıldan, tüyden bir sakal onu ibadetlerinden alıkoydu. Şeytan, onu malayani bir işle meşgul etti ve ona asıl vazifesi olan kulluğunu unutturdu.

Günümüzde birçok insan malayani şeylere odaklanmaktan asli vazifesi olan kulluğu unutuyor. Kimi iş yerine odaklanıyor, sabah akşam işleri düşünüyor. Kimi eşi ile yaşadığı tartışmaya odaklanıyor. Kimi kazanmak istediği üniversite sınavını kimi de çocuğunun geleceğini düşünüyor. İstediği bir şeyi alamadı diye üç hafta kendine gelemeyen insanlar var bu hayatta. Halbuki o üç

haftada kâinat döndü, gezegenler yörüngesinde dolandı, güneş doğdu, çiçekler açtı, kalbin olağan ritmiyle attı, vücudundaki her bir hücre vazifesini yerine getirdi. Her birinde Allah[cc], "Sana tüm bunları Beni tanıman için verdim." mesajını verdi ama sen istediğin şeyi alamamaya odaklandığın için üç haftan zayi oldu.

İnsanın odaklandığı her şey büyüktür. Kişinin boğulduğu su, onun okyanusudur. Örneğin, on liralık bir bardağınızın kırıldığını düşünün. Normal şartlarda bunda herhangi bir sorun yoktur, sonuçta bir gün zaten kırılacaktı. Ancak siz o bardağa "Bu bardak benim hayatımın en özel bardağıydı, her akşam belli saatlerde bu bardakla çay içerdim." diyecek kadar ehemmiyet verirseniz, ona olağanüstü bir anlam yükleyip latife-i Rabbaniye bağını koparmış olursunuz. Aynı manayı arabaya, eve, işe, dostunuza veya başka bir şeye verseniz de sonuç yine aynı olur. Dünya işlerine ne kadar odaklanırsanız, tevekkülden o kadar uzaklaşır, vesveseye daha çok düşersiniz. Çünkü vesveseye ehemmiyet verirsen şişer, ehemmiyet vermezsen söner. Meselenin özü tam olarak budur.

> Ona büyük nazarıyla baksan büyür;
> küçük görsen küçülür.
>
> RİSALE-İ NUR

Bir şey ehemmiyet verdikçe şişip büyüyorsa o şey aslında küçüktür. Kimi insan evdeki yemek takımına ehemmiyet verir; illa otuz altı parça olacak der. Bir gün misafirin çocuğu o takımdan bir bardak kırsa kişinin hayatı mahvolur. Normalde çok da ehemmiyetli olmayan küçücük bir şeyi kişi kendi içinde takıntı haline getirdiğinden, şeytan onu kişiye büyük gösterir. Kimi güzel gönüllü insanların da hayatında en ehemmiyet

verdiği şey, namazdır. Bu sebepten şeytan, bu güzide insanlara vesveseyi namazla ilgili verir ve o konuda takıntı yaptırır. Şeytan "şetm" dediğimiz kötü görüntü ve düşünceleri kişinin hayal dünyasına atar. İnsan ona ehemmiyet verdiği anda şeytan; "Senin gibi bir insan hem bu çirkin sözleri, pis görüntüleri düşünecek hem Allah'ın(c.c) huzurunda olacak öyle mi? Sen bu rezillikle Allah'ın(c.c) huzurunda nasıl kalacaksın?" dedirtip kişiyi namazdan uzaklaştırır.

Bir insan, arıların saldırısına maruz kaldığında onları kovmaya çalışırsa, arılar ona daha çok saldırır. Eğer kişi çok tepki vermezse en fazla dört ısırık alır ama panik yaparak arılarla mücadele etmeye kalkışırsa dört değil belki dört yüz tane ısırık alır. Vesvesede de durum aynen böyledir. Kişi vesveseye büyük nazarıyla bakarsa vesvese büyür. Ehemmiyet vermez de küçük nazarıyla bakarsa bu sefer de vesvese küçülür. İnsan, vesveseyi büyük görüp şişirdiği an latife-i Rabbaniyenin vazifesi olan odağını oraya verir ve bu durumda dört yüz arının saldırısına uğramış gibi zarara girer.

Normal insanlar günde beş bin fikir üretirken, mükemmeliyetçi insanlar yüz bin fikir üretir ama o kadar fikri birden kullanamaz. Böyle olunca da insan, fikirlere değil; fikirler insana hâkim olmaya başlar. Elzem olan fikri yönetebilmek iken, mükemmeliyetçi insan, çok düşünmekten dolayı yönetemeyeceği kadar fikir biriktirir. Psikolojide buna aşırı zihinsel uğraş denir. Zihni çok çalışan ve düşüncelerle sürekli yorulan insanlar vesveseye daha çok maruz kalır ve bir müddet sonra sürekli hayali şeyleri düşünmeye başlar. İnsan, sürekli hayal dünyasında yaşarsa bir süre sonra hangisinin gerçek, hangisinin hayal olduğunu ayırt edemez hale gelir. Böyle bir insanın hayatında gerçeklik kalmaz.

Mesela o kişiye bir anda bir vesvese gelir ve "Acaba dostum beni kuracağımız işte kazıklamak mı istiyor?" der. Normalde o kişi onun dostudur, böyle bir şey yapmaz ama kişi hayal dünyasında yaşadığı ve şeytanın vesvesesine maruz kaldığı için böyle bir düşünce içerisine girebilir. Çünkü vesvese demek, şeytanın insana bolca hayal izletmesi demektir.

> Korkarsan ağırlaşır, hasta eder; havf etmezsen hafif olur, mahfî kalır. Mahiyetini bilmezsen devam eder, yerleşir; mahiyetini bilsen, onu tanısan, gider. Öyle ise, şu musibetli vesvesenin aksâm-ı kesiresinden kesîrü'l-vuku olan yalnız Beş Vechini beyan edeceğim, belki sana ve bana şifa olur. Zira şu vesvese öyle bir şeydir ki, cehil onu davet eder, ilim onu tard eder. Tanımazsan gelir, tanısan gider.
>
> RİSALE-İ NUR

Vesveseden kurtulmanın bir yolu ehemmiyet vermemek iken diğer bir yolu da vesveseyi tanımaktır. Çünkü bir şeyin sebebini ortadan kaldırırsak sonucu da ortadan kalkacaktır. Eğer bizler vesveseyi ortadan kaldıramıyorsak, onun ortaya çıkış sebebini bilmiyoruz ve onu tanımıyoruz demektir. Said Nursi Hazretleri, vesveseyi tanıma hususunda "İlim onu tard eder." yani "İlim onu kovar" buyuruyor. Said Nursi Hazretleri'nin burada bahsettiği ilim, herhangi bir ilim değil; vesvesenin hususi ilmidir.

Bir gün Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri'nin talebesi merhum Zübeyir Gündüzalp Ağabey vesvese dersini okuduktan sonra, topluluktan bir adam kibar bir şekilde elini kaldırıp; "Tekrar okuyabilir misiniz?" der. Zübeyir abi de "Hay hay." deyip bir daha okur. Adam tekrar söz isteyip; "Hocam ben medrese diploması almış, yıllarca medresede ders vermiş biriyim. Tam on beş yıldır

namazda gözümün önüne gelen kötü görüntü ve zihnime gelen kötü seslerden dolayı, 'Allah'ın(c.c) huzurunda böyle görüntüler, böyle sesler gelir mi be adam?' dedim ve namazı bıraktım." der. Sonrasında da "Bugün ben yeniden doğdum, bütün sorunlarım çözüme kavuştu. Allah(c.c) sizden razı olsun." diye ekler. Demek ki ilim onu tard eder meselesinde hususi bir ilim vardır. Yani bir insanın ilmihali ezbere bilmesi, vesveseyle baş edebileceği manasına gelmez. Bilginin bir insanda var olması malumattır. O bilginin kullanılabilmesi, telif edilebilmesi, birleştirilebilmesi ise ilimdir. Örneğin benim annem Sivas katmerini çok güzel yapar. Aynı malzemeleri hem anneme hem de bana verin, ikimizi de mutfağa koyun, hatta benim elime daha kaliteli malzemeler verin. Sizce ben annem gibi Sivas katmeri yapabilir miyim? Değil yapmak, hamuru bile açamam. Demek ki malzemenin olması, onun mutlaka kullanılabilir olduğunu ve sonuçta ortaya iyi bir ürün çıkacağını göstermez. Bilgilerin zihnimde yer etmesi, onları kullanabilmek değildir. İlim, o malumatları telif etmek, birleştirmek, lazım olanı lazım olduğu anda seçebilmenin adıdır.

Bir gün medreseye gelen bir kardeşle muhabbet ederken, o kardeşin vesveseli olduğunu fark ettim ve o bana vesveselerini söylemeden "Şeytan sana bunları düşündürtüyor değil mi?" dedim. Kardeş söylediğim şeyler karşısında çok şaşırdı ve "Abi nereden biliyorsun?" dedi. Aslında bunda bilemeyecek bir şey yoktur. O kardeş gibi vesveseye giren binlerce insan olsa da şeytanın oyunları hep aynıdır. Namaza başlayınca kötü görüntüleri önüne serer; "Sen bu halde nasıl namaz kılarsın?" diye namazı bıraktırmaya çalışır. İslam'a meyledersin; "Eski hayatında neler yaptın? Hangi yüzle Allah'ın(c.c) karşısına çıkacaksın?" diye düşündürerek seni İslam'dan uzaklaştırmaya çalışır. Kişi böyle durumlarda "Yahu bu şeytandandır. Ben

Rabb'ime(c.c) yöneliyorum." dese tüm sorun çözülecektir ama bunu diyebilmek için de önce vesveseyi tanımak gerekir.

Bilmemiz gerekir ki kalp bir kale ve şeytan da o kaleye girmek isteyen bir düşman gibidir. Şeytan o kaleyi fethedip bize sahip olmak ister. Kaleyi düşmandan korumak, kapıları ve gedikleri kapatmak ve sağlamlaştırmak ile mümkündür. Kapı ve gedik yerlerini bilmeyen kimse elbette kaleyi muhafaza edemez. Şeytanın kalbe giriş yol ve kapıları ise kişinin vasıfları ve zaaflarıdır. Öfke, hırs, kibir, uzun emeller, şehvet, inat, ucb, riya, cimrilik gibi...

Mesela şeytan, bir insanın dünyada zevk ve eğlence için uzun yıllar yaşama arzusu manasına gelen "tûl-i emel" duygusuna ait kapıyı kullanır. Bu durumda "Dünyada en fazla kaç yıl yaşayabilirim ki? Madem ömür kısadır o zaman ahiret için çalışmak gerek." diyerek uzun emelleri kesip, şeytanın o kapıdan girmesini engellemek lazımdır. Bazen de şeytan, kötü görüntüleri biriktirip şehvet kapısından girmeye çalışır. Bu durumda da kötü görüntüleri içeren şeyleri izlememek, onların önünü tamamen kesmek gerekir. Şeytan, kimi zaman da "İnsanlar beni böyle mi bilecek? Ben insanların gözünde böyle mi gözükeceğim." diye düşündürerek riya kapısından girmeye çalışır. Böyle bir durumda ise insanın, "Allah(c.c) beni güzel bildikten sonra insanların nasıl bildiğinin ne önemi var ki?" deyip o kapıyı kapatması lazımdır. Yoksa insan, şeytanın tuzaklarına çok kolay aldanır.

> **Birinci Vecih – Birinci Yara**
>
> Şeytan, evvelâ şüpheyi kalbe atar. Eğer kalb kabul etmezse, şüpheden şetme döner.
>
> RİSALE-İ NUR

Ebû Hureyre(r.a), Allah Resulü'nden(s.a.v) bir hadisi şöyle naklediyor: "Hz. Peygamber'in(s.a.v) ashabından bazıları gelerek; 'Ya Resulullah(s.a.v) içimizden bazen söylemeyi bile büyük bir günah saydığımız şeyler / vesveseler geçiyor." dediler. Hz. Peygamber(s.a.v): "Hepiniz aynı şeyleri hissediyor musunuz?" buyurdu. Onlar da cevaben "Evet" dediler. Bunun üzerine Hz. Peygamber(s.a.v): "İşte bu apaçık imandır." dedi.

Burada dikkat edilmesi gereken nokta, vesvese için Efendimiz'e(s.a.v) başvuranların sıradan insanlar değil, sahabe efendilerimiz olmalarıdır. Vesvese, sahabe efendilerimize bile gelmiş daha ötesi var mıdır? Bir insana vesvese gelmesi imansızlığa değil, imanda kemale işarettir. Zira vesvese imanın olduğu yürekte olur. Bir insanda iman ne kadar çoksa vesvese de o kadar fazla olur. Çünkü fırtına yukarılarda daha şiddetle eser. Ama bunu bilmeyen bazı insanlar telaşa düşüyorlar ve "Ben eskiden böyle değildim. Şimdi kalbim vesvese doldu." diyorlar. Demek ki eskiden şeytan senden ders alıyordu, sana vesvese vermesine gerek yoktu. Şimdilerde ise sen Allah'ı(c.c) razı edecek amellerde bulunduğundan şeytan, güzellikle ve imanla dolmaya başlayan kalbine saldırmaya başladı. Çünkü hırsız, sermayesi olana tasallut eder. Boş eve hırsız girmez. Bir insan "Dişim ağrıyor." diyorsa bu, dişinin olduğuna delildir. Diş olmazsa diş ağrısı da olmaz. Sokakta bir araba yanıyor denilse, arabası olanlar telaş eder. "Vesveselerden dolayı imanımı kaybetmekten korkuyorum." diye de ancak imanı olan telaşlanır. Bir insanda iman olmasa vesvese de olmaz.

Vesveseler, şeytanın oklarıdır ve şeytan oklarını direkt kalbe atar. Eğer kalp bu okları kabul etmezse, vesveseler

şetme yani kötü görüntüler ve sözlere dönüşür. Şeytanın onları kalbine geldiği zaman, onları kabul etmeyen insanı tebrik etmek gerekir. Çünkü şüpheyi ve vesveseyi kabul etmeyen kalp, imanlı bir kalptir. Eğer o kalp imanlı olmasaydı, her şeyi çöplük gibi içine alırdı. Şüphe, tereddütte bırakmak ve bir konudaki inancı ve kesinliği sarsmak demektir. Şetm ise çirkin manzara ve çirkin sözler demektir. İnsan, kalbine gelen bir şüpheden dolayı, "Acaba?" derse, onu daha da ileriye taşır. Bu kez şeytan, şüphe verdiği konu hakkında kişinin hayallerine bazı hoş olmayan manzaralar getirir. Burada insanın yapacağı şey; o çirkin manzaralara takılmadan yoluna devam etmektir. İnsan, kalbine gelen küçük bir şüpheye ve vesveseye ehemmiyet vermezse ondan etkilenmez. Mesela namazın farz ibadet olduğunu bilen bir mümine şeytan; "Allah'ın(cc) bizim namazımıza ne ihtiyacı vardır? Niyetimizin temizliği önemlidir." gibi vesveseler verir. İnsan, bu vesveseye ehemmiyet vermezse, şeytan bu kez silahını değiştirir. Bakar ki onun namazı bırakması ve bu şüphelere inanması mümkün değildir. Bu kez namazının manevi zevkini ve huzurunu bozmak için, hayaline bazı pis manzaraları getirir. Ta ki vesveseli kişi kalbinin bozulduğunu zannedip namazı terk etsin. İşte şeytanın bu ikinci silahı, şetmdir. Kalp, imanın, zikrin, hidayetin, huzurun merkezidir ve bizdeki tüm bu güzelliklerin düşmanı olan şeytanın tek amacı ise, bizi bunlardan mahrum etmek için her türlü hile ve oyunları kurmaktır. Bunun için bütün mesele; kalbimizi şeytanın kurduğu tuzaklardan uzak tutmaktır.

İnsan, aklıyla hayal dünyasına hükmedemez. Hayal, yol geçen hanı gibidir. Bu nedenle hayalini, evinin önündeki sokak gibi düşünebilirsin. O sokaktan her türden insan, araba, kedi, köpek vs. geçebilir. Kalbin ise evinin içi gibidir. İnsan, sokağından

yani hayal dünyasından geçenleri engelleyemez ama kalbine yani evine girecek olan misafirleri engelleyebilir. O yüzden sokaktan geçenlere aldırmamak gerekir. Sen kapını ve pencereni kapattıktan sonra, istemediğin takdirde evine misafirler giremez. Sokaktan geçenler aklına ve kalbine zarar veremez. Öyleyse telaş etme, pencerelerden seyret, içlerine girme.

> Hayale karşı şetme benzer bazı pis hatıraları ve münafi-i edep çirkin halleri tasvir eder. Kalbe "Eyvah!" dedirtir, ye'se (ümitsizlik) düşürtür. Vesveseli adam zanneder ki, kalbi, Rabb'ine karşı sû-i edepte bulunuyor.
>
> RİSALE-İ NUR

Şeytan, insanı dalalete düşürmek için kalbine, küfür ve inkârla müdahale etmek ister. Bunda istediğini elde edemezse, çalışmasını hayalde ve tasavvurda devam ettirir. Çirkin manzaraları ve davranışlarla ilgili mülevves, pis şeyleri hayale ve hatıra getirmeye çalışır. Vesvesenin mahiyetini bilmeyen mü'min, hayaldeki bu muameleyi kalbin meselesiymiş gibi değerlendirir. Hayali şeyleri fikri zannederek kalbinin bozulduğu kanısına varır, ümitsizliğe düşer, şeytanın oyununa gelmiş olur. Hâlbuki hayaldeki bu vesveseler kasten olmadıktan sonra, insan ondan sorumlu değildir.

Şeytan, namaza duran insana vesvese oklarını attığında, o insanın kalbi bu okları kabul etmezse o vesveseler; edebe münafi görüntülere, kötü seslere dönerler. Kişinin eskiden yaşadığı, tövbe ettiği bir hatıra, bir olay veya bir görüntü, hayaline gelir. Sen namaz kılarken biri elinde bir fotoğrafla önünden geçse, bundan mesul olmazsın. Ama önünden fotoğrafla geçen kişiyle ilgilensen namazın bozulur. Şeytan da aynı şekilde uygunsuz

görüntüleri eline almış, hayal dünyandan geçiriyor. Eğer sen bu dersi bilmezsen "Eyvah! Ben Allah'a[cc] karşı edepsizlik ediyorum. Allah'ın[cc] huzurunda böyle duruyorum. Bu ne biçim bir hal!" diyerek belki namazı bırakma noktasına gelirsin. Hatta hayalindekilere dikkat kesilsen şeytanın oyuncağı olursun. Çünkü şeytan eskiden sana soldan geliyordu: "Namaz kılma, oruç tutma, zekât verme, Allah'ı[cc] bilme ve tanıma ile ilgili kitapları okuma." gibi cümleleri rahatlıkla söylüyordu. Sen Rabb'ini[cc] tanımaya başlayıp O'nun[cc] yoluna yöneldiğin için şeytanın soldaki kapısını kapattın. Şeytan artık sana, "Namaz kılma, abdest alma." Diyemeyeceğinden, bu sefer de sağdan geliyor ve "Böyle namaz mı olur? Millet namazda Kâbe'yi görüyor, ser edepsiz görüntüler görüyorsun. Abdest alıyorsun ama ya taharetin doğru olmadıysa?" diyor. Sen bu noktada vesvesenin hakikatini bilmezsen "Ben bu hal ile Allah'ın[cc] huzuruna nasıl çıkarım?" diyerek zamanla namazdan uzaklaşmaya başlarsın.

Bir dönem, arkadaşın biri eski, yanlış hayatından dönüp doğru bir yol bulmuş ve o yolda yürümeye çalışıyordu. Derken bir gün yanıma gelip "Ben eskiden düştüğüm yanlışlara babam yüzünden düştüm. Çünkü benim babam çok zengindi. Ben de bu zenginliği hep kötü yolda kullandım. Şimdi ben bulduğum hayır yolunda sağlam bir şekilde kalabilmek için babamı kafamdan siliyorum. Babama güvenmiyorum, onun mal varlığına güvenmiyorum." dedi. Düşünce olarak bunda herhangi bir sorun yoktu, güzel bir fikirdi ama o arkadaş iki gün sonra bir daha gelip aynı şeyi anlattı. Hangi konuyu açsak aynı şeyi söylüyordu. Aradan bir hafta, bir ay geçti mübalağasız bir şekilde bir daha, bir daha anlattı. Onlarca kez yanıma gelip "Ben babamın servetine güvenmiyorum." dedi. Ben de en son

"Bak kardeş, şeytan, babamın servetine güvenmiyorum zikriyle seni babanın servetine güvendiriyor ve belli ki bir planı var. Ayağını kaydırmaya çalışacak. Sen bu anlattıklarını boş ver, hiç düşünme. Sen imanına kuvvet ver ki, o gün yol ayrımına geldiğinde aldanmayasın." dedim. O kişi tam da tahmin ettiğim gibi, çok zaman geçmeden, babasının servetine güvenerek yalanlarla, yanlışlarla dolu çok sıkıntılı bir yola sülük etti. Şeytanın oyununu görüyor musunuz? Güzel olan bir şeyi bile tekrarlayarak vesvese haline getiriyor, insanı tuzağa düşürüyor.

Küfre Düşmek de Bir Vesvesedir

İnsan vesveseyle mücadele etmeye çalışır, ona odaklanıp onu önemserse -Allah(c.c) muhafaza- intihara kadar gidebilir. Bununla ilgili maalesef o kadar çok vaka var ki. Bir insanın başına gelebilecek en büyük şey, küfre düşmesi yani imansızlıktır. Küfre düşmenin altında yatan sebep yine vesvesedir.

Tahayyül, gördüğümüz bir görüntüyü hayal etmektir. Tasavvur ise görmediğimiz bir şeyi zihnimizdeki ölçeklerle kurmak, zihinde şekillendirmek demektir. Yani gördüğümüz şey tahayyül, görmediğimiz şey ise tasavvurdur. Mesela tasavvurda bir bina yapıyorsun; binanın temelini, kolonlarını, duvarlarını, subasmanını aklında kurdun. İşte buradaki ölçeklere vâhid-i kıyas denir. Gerçekte olmayan bir şeyi, işine yarasın diye kıyaslayarak, var gibi kullanırsın. Mesela, bir metrenin bir hakikati yoktur ama kumaş ölçerken problem çıkmasın diye bir metrenin ölçeği var gibi düşünürüz. Bu bir vâhid-i kıyastır. Bir kilogramın hakikati yoktur ama insanlar işlerine yarasın diye buna bir kilogram

diyelim demişler. Bizim nefsimiz de Allah'ı(c.c) tanımada bir vâhid-i kıyas hükmündedir. Ben görüyorsam Allah(c.c) da görüyor ama benim gibi değil, onun tabirinden acizim. Burada ölçü olarak gözümü kullandım. Ben duyuyorsam Allah(c.c) da duyuyor ama -haşa- ben gibi değil; tabirinden acizim. İşte insanın nefsi, Allah'ı(c.c) tanımada bu şekilde vâhid-i kıyas hükmündedir.

İman ve küfür, ikisi de tasavvur dediğimiz noktadan vâhid-i kıyaslarla başlar. İnsan başlangıçta onlara ait bir şeyleri tanır ama henüz onları tam tamına sindiremez. Kişideki iman kuvvetlendikçe, tasavvurdayken havada kalan ölçü birimleri öyle bir kök salar ki iz'an-ı kalbe dönüşür. Böylelikle insan, hücrelerinin en derinliklerine kadar Allah'ın(c.c) varlığını hissedebileceği, kuşkusuz ve şüphesiz inanacağı, "yakîn" denilen imanın mertebesine yükselir. Neticede Hz. Ali(r.a) gibi; "Eğer perde-i gayb açılsa yakînim ziyadeleşmeyecek." der. Çünkü vâhid-i kıyas ile, tasavvur ile başlayan iman birimi, insanın hücrelerine kadar sindirilip kök salan, ayakları yere basan imanın zirve noktasına dönüşebilir. İnsan, imanla saçının teline, iliklerine kadar Allah'ın(c.c) varlığını hiç şüphe duymayacak şekilde hissedebilir. İman gibi küfür de tasavvurdan, vâhid-i kıyastan başlar ama küfür denilen olayın mantıki bir yönü ve kökleşebilmiş hiçbir değer yargısı yoktur. Eğer olsaydı, Allah'ın(c.c) varlığı ne kadar mantıklıysa -haşa- yokluğu da o kadar mantıklı olurdu ve biz mesul olmazdık. Küfür, vâhid-i kıyaslarla örülüdür ve hakikatte olmayan hayali ölçü birimleriyle ölçülür. Yani küfrün bir kademe daha aşağı gidip kökleşebilecek hiçbir gerçekliği yoktur. Küfürde bir dirhem mantık bulunmaz. Çünkü tasavvur mertebesindedir. Şeytan, vâhid-i kıyas dediğimiz hayali ölçü birimleriyle "Aman bu böyleyse -haşa- Allah(c.c) yoktur. Bu böyleyse o zaman melek de yoktur." dedirterek insanı

vesveselerle şirke düşürür. Bu düşüncelerin altında kökleşebilmiş, inkârla ilgili ayağı yere basabilecek hiçbir hakikat olmadığından küfür denilen olay, vesvesenin en yüksek ve şiddetli mertebesini oluşturur. Küfürde hiçbir realite yoktur. Çünkü, kâinatta Allah'ın(c.c) varlığını inkâr ettirecek zerre kadar boşluk yoktur. Her yer Allah'ın(c.c) ispatı ve delilleri ile doluyken, küfürle ilgili akla gelen hayali ölçü birimlerinin vâhid-i kıyasiden öteye kökleşebilmesi mümkün değildir. Öyleyse küfrün altı tamamen vesveseyle örülüdür.

> Müthiş bir halecan ve heyecan hisseder. Bundan kurtulmak için huzurdan koçar, gaflete dalmak ister.
>
> RİSALE-İ NUR

Bir hasta; "Yumurta yedim, titremeye başladım." derse muhtemelen alerjik bir reaksiyon gelişmiştir. Alerjen madde vücuda girince vücut "Ben bunu tanımıyorum." diyerek alerjik reaksiyon başlatır. Toplumda kiminin yumurtaya, kiminin bala, kiminin de karabibere alerjisi vardır. Vücut, alerjen madde ile karşılaşınca heyecanlanıp titremeye başlar ve "Bu benden değil, istemiyorum. Bunu benden alın." der. Bunun üzerine doktor, hastaya vücudunun bu maddeyi kabul etmediğini ve bir daha onu yememesi gerektiğini söyler. Aynen bu şekilde, vesvesede de insanın ruhu reaksiyon verir. Şeytan vesvese oklarını atar, kalbin o okları kabul etmeyince, oklar hayalinde kötü görüntü ve seslere dönüşür. Neticede sen heyecanlanıp titremeye başlarsın. Bunlar sana ait olmadığı için ruhun reaksiyon verir, "Bu benim değil bunu benden alın." der. Demek ki bir insanın vesveseyle titreyip heyecanlanması, vesvesenin ona ait olmadığına bir delildir. O yüzden kişi, nasıl maddi reaksiyonlarda maddi doktora gidiyorsa böyle manevi reaksiyonlarda da manevi cihette uzmanlarına danışmalıdır.

> Bu yaranın merhemi budur: Bak, ey biçare vesveseli adam! Telâş etme. Çünkü senin hatırına gelen şetim değil, belki tahayyüldür. Tahayyül-ü küfür, küfür olmadığı gibi, tahayyül-ü şetm dahi şetm değildir. Zira, mantıkça, tahayyül, hüküm değildir. Şetm ise hükümdür.
>
> RİSALE-İ NUR

Şetm, çirkin sözler demektir. Tahayyül-ü şetm ise hayalimizde bu çirkin sözlere yer vermektir. Bizler, hayalimizde birisine kötü söz söylemekle gerçekten söylemiş olmayız. Çünkü hayalde yapılan tasarruflar bir hüküm teşkil etmez.

Bir öğrencinin, yazılıdan hayalen on veya yüz alması bir anlam ifade etmez. Bir kişinin hayalen zengin olması onu gerçekten zengin etmez. Aynı şey, hayalimize gelen küfür için de geçerlidir. Cenâb-ı Hak ve Peygamber Efendimiz(sav) ile alakalı küfrü gerektiren bir mana hayalimizden bir an geçse de imanımıza zarar vermez.

Şeytanın hayaline attığı kötü görüntüler ve sözler sana ait değildir. Haşa, "Ya Allah(cc) yoksa? Acaba Kur'an'ı bir insan yazmış olabilir mi? Meleklerin kanatları var mıdır?" gibi düşüncelerin hepsi, şeytanın senin hayaline attığı bir manzaradır. Öyleyse telaş etme. Çünkü sen telaş etmeyi bıraktığın an hastalığının yarısı gidecektir. Hem zaten Said Nursi Hazretleri burada bir mertebe koymuş ve "Hayalde küfrü düşünmek bile küfür değildir." demiştir. Yani bir insan, kâfirlerin halini, yaşadığı manevi cehennemi anlamak için kendisini geçici olarak onların yerine koysa ve tefekkür etse kâfir olmaz, küfre düşmez. Madem öyle, küfrü düşünmek dahi küfür değilken kötü sözleri düşünmek neden küfür olsun? Hayalindeki kötü söz ve görüntülerin sana hiçbir zararı yoktur.

Bir insan hayal ederek hüküm giymez. Hayalindekini fiiliyata döker ve diliyle tasdiklerse hüküm giyer. Mesela, siz karakola gidip bir polis memuruna; "Memur Bey ben hayalimde bugün üç insan öldürdüm." deseniz, polis memuru size aldırış etmez. Çünkü sizin hayalinizde birini öldürmeniz hüküm değildir; fiiliyata dökerseniz hüküm giyersiniz. Öyleyse, sizin hayalinizde kötü şeyler düşünmeniz de sizi mahkûm etmez. Siz, o vesveselerinizi fiiliyata dökmedikçe, dilinizle tasdiklemedikçe problem yoktur.

> Zihnini yoran düşüncelerden, seni ancak Allah kurtarır.

Efendimiz(asm) bir hadis-i şerifinde şöyle buyurmuştur: "Allah(cc), dilleri ile söylemedikçe yahut fiiliyata dökmedikçe ümmetimi, gönüllerinden geçirdikleri şeylerden dolayı hoş görür, hesaba çekmez." Başka bir hadisinde de şöyle buyurmuştur: "Yüce Allah(cc) meleklere şöyle buyurur: 'Kulum bir kötülük yapmayı gönlünden geçirirse onu hemen aleyhine yazmayın. Eğer o kötülüğü yaparsa o zaman onu bir günah olarak yazın. Ama bir iyilik yapmayı gönülden geçirir de yapamazsa onu bir sevap olarak yazın. Şayet o iyiliği yaparsa bunu on kat yazın."

Yani sen, kötü bir şey düşündün ama bunu fiiliyata dökmediysen bunda bir günah yoktur. Ama sen: "Ben, ilerde Hayalhanem Medresesi'nin, bu güzel iman derslerinin hem İstanbul'da hem diğer şehirlerde fevc fevc yayılması, yanan imanların kurtarılması için elimden gelen her şeyi kanımın son damlasına kadar yapacağım." deyip güzel bir düşünce üzere öldüysen Allah(cc), öyle niyet ettiğin için, kalbindeki asıl düşünce o olduğu için hepsini yapmış gibi sana sevap verecektir. Zira bu

hadisler bize niyetin fiilden önde olduğu, Rabb'imizin(c.c) kötülük yapınca bir, iyilik yapınca on kat yazacak kadar şefkatli ve affedici olduğunu gösterir.

> Hem bununla beraber, o çirkin sözler, senin kalbinin sözleri değil. Çünkü senin kalbin, ondan müteessir ve müteessiftir. Belki kalbe yakın olan lümme-i şeytaniden geliyor.
>
> RİSALE-İ NUR

Vesveseli insan soruyor: "O çirkin sözler ve görüntülerin benim kalbimin sözleri ve görüntüleri olmadığı nereden belli?" Eğer o sözler senin sözlerin olsaydı, sen onlara üzülmezdin. Mesela, size çay getiren arkadaşınıza "Çok güzel yapmışsın. Eline sağlık." deseniz, bu söylediğinize üzülmezsiniz. Çünkü kalbinizden böyle geçti. Demek ki namazda, hacda, umrede veya yaptığınız diğer ibadetlerde aklınıza gelen görüntüler ve sesler sizi üzüyorsa size ait değildirler.

Şeriata göre, bir şeyden mesul olmak için masdar olman yani o şeyi iradenle yapman lazımdır. Mesela, biri elini kolunu bağlayıp sana zorla içki içirse sen bundan mesul olmazsın, sana günah da yazılmaz. Çünkü iradenle yapmadın. Aynen öyle, sen vesveseyi de iradenle yapmadığından mesul değilsin. Hatta senin, gelen vesveselere üzülüp, çözüm arayıp, dertlenip, bu dersleri öğrenmen, Allah'ın(c.c) izni ve inayetiyle sevabını bile arttıracaktır.

Vesveseli insan tekrar sorar: "Siz, bunlar sana ait değil diyorsunuz ama bu sözler benim kalbimin içinden geliyor." Çok doğru söylüyor. Bu sözler o kişinin kalbinin içinden geliyor; çünkü kalpte sadece melek-i ilham dediğimiz Allah'ın(c.c) yayın

organı olan bölüm yok. Bir de lümme-i şeytani dediğimiz şeytanın üfleme merkezi var. Eğer insan, bunu bilmezse kalbinin bozulduğunu zanneder. Kalbinden gelen her sesin kendisine ait olduğunu düşünür. Efendimiz(a.s.m), bir hadis-i şerifinde: "Âdemoğlunda bir şeytanın lemmesi vardır, bir de meleğin lemmesi vardır. Şeytanın lemmesi, şerre (küfre, günaha ve zulme) teşvik etmektir ve hakkı yalanlamaktır; meleğin lemmesi ise iyiliği ilham etmektir ve hakkı tasdik etmektir. Bunu kim vicdanen hissederse, Allah'tan(c.c.) olduğunu bilsin ve Allah'a(c.c.) hamd etsin. Öbürünü hisseden de şeytandan Allah'a(c.c.) sığınsın." buyurmaktadır. Lemme, şeytanın ve meleğin kalpteki merkezi, karargâhıdır. Her ikisi de birbirine çok yakındır. Şeytan kendi karargâhından kalbe devamlı vesvese okları fırlatır, insanı günaha, isyana ve küfre sevk eder; melek de şeytanın lemmesini etkisiz hale getirmek için karşı atağa geçer, ilham vererek hakka, sevaba ve hayırlı fiillere yönlendirir. Bizler dünya imtihanında kendimizi çoğu zaman yalnız hissediyoruz. Şeytana karşı mücadelemizde tek başımıza gücümüz nasıl yetecek diye düşünüyoruz. Oysa bizler yalnız değiliz. Bizlerin dostu olan melekler de var ve bizler dostlarımızla bir olursak, onların tavsiyelerine uyarsak düşmanı kolaylıkla alt edebiliriz.

> Vesvesenin zararı, tevehhüm-ü zarardır. Yani, onu zararlı tevehhüm etmekle, kalben mutazarrır olmaktır. Çünkü hükümsüz bir tahayyülü hakikat tevehhüm eder. Hem şeytanın işini kendi kalbine mal eder; onun sözünü ondan zanneder. Zarar anlar, zarara düşer. Zaten şeytanın da istediği odur.
>
> RİSALE-İ NUR

Tevehhüm; vehmetmek, gerçekte olmayan bir şeyi var gibi görmek demektir. İnsan iradesinin dışında kalbe gelen vesveselerin, gerçekte insanın imanına hiçbir zararı olmadığı halde, onları zararlı kabul etmek de bir vehimdir.

Vesvesenin tek zararı, kişinin onun zarar olduğunu zannetmesi, "Eyvah! Vesvese bana bir şey yapar mı?" deyip telaşa düşmesidir. İnsan, kalbinden gelen sözlerin kendisine mi yoksa şeytana mı ait olduğunu ayırt edemediği zaman, kalbinden gelen her sözü kendi sözü zanneder ve yeise yani en büyük günahlardan biri olan ümitsizliğe düşer. İnsanın yeise düşmesinin en temel sebebi, iman ettiği Allah'ı(c.c) tanımamasıdır. Mesela siz bu dünyada en büyük yanlışları yaptıktan sonra annenize gidip "Anne, ben çok yanlış yaptım. Hatta bu yanlışlardan kimini de sana yaptım ama ne olur beni affet." deseniz anneniz sizi affeder mi? Elbette eder. Çünkü her anne bir şefkat kahramanıdır. Eğer siz, anneniz tanıdığınız kadar Allah'ı(c.c) da tanısaydınız, sizi affedeceğinden endişeniz olmazdı. Zira annelerin sinesine şefkati dolduran Allah(c.c), -haşa- bir anne kadar da mı şefkatli değil? Allah(c.c) sizi bekliyor; şefkatinin iktizası olarak, bir gün döner diye, affetmek için bekliyor. Öyleyse yeise düşecek hiçbir şey yoktur.

İnsanın vesveseden kurtulması için çok güzel bir formül daha vardır. O formül şudur: Eğer siz ulvî dertlerle dertlenirseniz, Allah(c.c) sizi süflî dertlerle boğmaz. Efendimiz(s.a.v) bir hadîs-i şerîfinde: "Kim bütün dertlerini bir tek dert haline getirirse (yalnız ahireti düşünürse), onun dünyevî uhrevî dertlerini / sıkıntılarını gidermeye Allah(c.c) kâfidir. Kimin dertleri, dal budak salmışsa, Allah(c.c) onun dünyanın hangi vadîde helak olacağına aldırış etmez." buyurur. Öyleyse, siz ulvî bir dertle dertlenirseniz, hayatınızın en kıymetli zamanlarını Allah(c.c) için harcarsanız,

gençliğinizi Allah(c.c) için feda ederseniz, geceleri uykularınızı Allah(c.c) için bölerseniz, Allah(c.c) sizi asla zayi etmeyecektir. Bu işin formülü budur. Allah'ın(c.c) derdiyle dertlenene, Allah(c.c) dünya dertleri ile boğmaz. Bazı insanlar Allah'a(c.c) adanmak deyince "Ama biz özgürüz, nasıl olur da birilerine tabi oluruz?" diyorlar. Ama bu zanlarıyla birlikte aslında nefsin istibdad-ı rezilesine tabi oluyorlar. Zira, insanda hür olmak diye bir kavram bizim anladığımız manada mevcut değildir. İnsan, ya nefsinin istibdad-ı rezilesine tabi olarak nefsine köle olur ya da Allah'a(c.c) kul olup tam hür olur. Öyleyse nefsini, nefesini Allah(c.c) için feda et ki özgürlüğüne kavuşasın.

Günümüzde bazı insanlara arız olan çok önemli bir vesvese daha vardır. Şeytan, Allah(c.c) yolunda hizmet etmeye adım atacak kişilere bu sefer de: "Ya başına bir iş gelirse? İş hayatın, evlilik hayatın nasıl olacak?" diye vesvese verir. Bir dönem İstanbul'da bir arkadaşla konuşurken ona videolardan bahsettik. O da bize bu minvalde bir vesvese ile cevap verdi. "Her şeyi çok güzel izah ediyorsunuz, çok hoş anlatıyorsunuz ama bu yola adım atarsam hayatımı yaşayamayacağımdan korkuyorum." dedi. Öncelikle bizim şu kısımları iyi anlamamız gerekir. Bu işler yapılmak zorunda mı? Zorunda, hatta daha güzel şekillerde yapılmak zorunda. Peki bu işleri bizim mi yapmamız zorunlu? Elbette hayır. Çoğu insanın zihninde, nasılsa bu işleri hocalar yapıyor, düşüncesi var. Oysa Kur'an sadece hocalara inmedi. Kur'an'dan siz ne kadar mesulseniz hocalar da o kadar mesuldür. Öyleyse her kul kendi üzerine düşeni yapmaya mecbur ve mükelleftir. Zira insanlığın yaratılış gayesi peygamberlik mesleğine nispet edilen ölçüde kaliteli olacaktır.

Madem Allah[cc] iman davasına hizmeti bu kadar ehemmiyetli kılmıştır. Demek ki bu hizmetin içinde çok büyük müjdeler saklıdır. Herkes imana hizmetinin derecesine göre kalbinde, bedeninde, dimağında, geçiminde bir inkişaf, ferahlık, bereket görecektir. İşte şeytan bunu istemediğinden, vesveselerle insanı hizmete adım atmaktan vazgeçiriyor. Öyleyse imana hizmet etmek isteyen insanların anlaması gereken çok önemli bir muhakeme vardır. Velev ki siz iman hizmeti yapacağınız bir meclisten içeri girdiniz ve orada imtihan oldunuz. İnanın o meclisteki başınıza gelecek en büyük hadise, dışarıda başınıza gelecek en küçük hadiseden daha küçüktür. Çünkü o meclisteki Allah Azze ve Celle'nin rahmeti ve inayeti söz konusudur. Zira dünya ve ahiretin rahat ve huzuru yaratılış gayemize hizmet etmekten, Efendimiz[sav] ve O'nun[asv] güzide sahabelerine benzemekten geçer.

Şeytan, İnsanı Nasıl Aldatır?

Yaşadığımız manevi acılar ve iç huzursuzluklar, yanlış bir hayat tercih ettiğimizin göstergesidir. Nasıl elimiz ateşe değdiğinde "Birazdan kötü bir şey olacak, elin yanacak, canın acıyacak." diye bir alarm verilir. Aynen bunun gibi, manevi acılarımızın altında da "Yanlış bir hayat tarzı içerisindesin, artık bunu değiştirmenin vakti geldi." diye bir uyarı vardır. Başına gelen musibetlerden sonra, hakikati bulup manevi huzuru artan insanlar olduğu gibi, doğru bir üstadı ve yolu bulamayıp ızdırabı artan insanlar da vardır. Çünkü acı öyle bir şeydir ki doğru kullanıldığında hiçbir yerden alınamayacak dersleri verir. Ama yanlış kullanıldığında da maalesef olumsuz sonuçlara sebep olur.

Yalnızlık, zor bir durumdur ve Allah'a(c.c.) özgü bir şeydir. Bizler bazen mağrurlanıp; "Ben bunu yalnız yaparım, kimseye ihtiyacım yok." diye gururlu laflar söylüyoruz. Ancak hiç kimseye ihtiyacı olmayan, yani "Samed" olan, yalnızca Allah'tır(c.c.); bizler değiliz. Öyle ki pandemi döneminde, açıkladıkları rapora göre, Finlandiya'da intihar oranı yüzde on beş artış göstermiştir. Yalnız kalan insanlar, "Öleyim de bitsin bu acı!" demeye başlamıştır. Japonya gibi ekonomik rahatlığın fazla olduğu bir ülke bile intihar oranlarının en yüksek olduğu ülkelerin başında

gelmektedir. Demek ki mutluluk sadece maddiyata bakan bir durum değildir. Allah'a(cc) hesap verme sorumluluğu intiharın en kuvvetli engelidir. Japonların inanca Şintoizm'de ahiret inancı yoktur. Bir insanın; "Yaptıklarımın hesabını Allah'a(cc) vermem lazım. Ben bu acizliğimle ancak Allah'a(cc) dayanabilirim." gibi mülahazaları olmadığında, o insan bir dayanak ve çözüm noktası da bulamıyor. Bulamayınca da çözümü ölmekte arıyor ve dolayısıyla intihar oranları ciddi bir şekilde artıyor. Hatta Hollanda ve Kanada gibi bazı ülkeler, bunun çözümünü bulamayınca ötanaziyi serbest hale getirmiştir. Böylece insanlar, belli başlı koşullarda "Yaşamak istemiyorum, beni öldürün." diye devletten resmi talepte bulunmuşlardır. Bir dayanak noktası bulamadığı için Freud bile çene kanseri olduktan sonra eroinle altın vuruş yapmış ve kendisini öldürmüştür. Hatta ve hatta Friedrich Nietzsche dahi intihar etmiştir. Psikolojinin babası diyeceğimiz insanlar bile bu noktada, dünyanın bazı acılarıyla hayatlarını doğru yöne yönlendiremediklerinden, böyle bir kaya dayanamıyorlar. İnsanda Allah'a(cc) sığınma duygusu olmadığı zaman işler çok tehlikeli boyutlara gelebiliyor. Öyleyse insan, ruhuna bir dayanak noktası bulması gerektiğinin farkına varmalıdır.

Ceset, ruha dayanır. Ruh da Allah'a(cc) dayanırsa, Allah'tan(cc) alınan manevi kuvvet, ruha; ruhtan alınan manevi kuvvet de cesede güç verecektir. İnsan, bu dayanak noktalarını bulamadığında intiharı kendisine tek kurtuluş yolu zanneder. Oysa Kur'an-ı Kerim bile Fâtiha Süresi ile başlar, Felâk ve Nâs sureleri ile biter. Yani orada bile Allah'a(cc) sığınma, şeytanın oyunlarından kaçış söz konusudur. Bir insan, Allah'a(cc) dayanmanın verdiği derin manaları yakalasa, şeytanın bütün hilelerinden kurtuluş anahtarının Allah'a(cc) dayanmakta ve sığınmakta olduğunu anlasa zindan bile öyle bir insana saray hükmüne geçer.

Her insanda farklı oranlarda ve çeşitlerde manevi ızdıraplar yani vesveseler vardır. Altı bomboş olan bu hakikatsiz takıntılar, kuruntular, vehimler insanın ömrünü yiyip bitirir. Şeytan, kişinin rahatsız olabileceği bir algıyı veya düşünceyi sürekli hatırlatarak, kişiyi ona odaklayıp bir süre sonra takıntı haline getirir. İnsan, normalde iki yüz gram olan bir bardağı rahatlıkla kaldırabilir ama o bardağı on saat boyunca havada tutamaz, bir müddet sonra buna gücü yetmez. Aynen bunun gibi, vesvese küçük bile olsa olumsuz düşüncenin tekrarı olduğundan insanın hem bedenen hem ruhen gücünü emer, sömürür. Bunun sonucunda da insan, artık bu dünyada yaşamak için bir gaye bulamaz.

Vesvese İçten Çözülür

Maddi hastalıkların birçoğu, manevi problemlerden ortaya çıkar. Psikiyatride bunun için: "İnancın beden üstündeki tesiri" manasındaki "somatizasyon" tabiri kullanılır. Baş edemeyip bastırdığımız duyguların, bedensel şikayetler olarak ortaya çıkmasına "somatizasyon" denir. Somatizasyonla baş etmenin en etkili yolu, duygularla baş etmeyi öğrenmektir. Bizlerin bir tehlike karşısında stres merkezleri çalışır ve bunun sonucunda vücut kendini savunmaya alır. Kişi, bu savunmadan başarılı şekilde çıkamazsa zihin kendi problemlerini bedene yansıtmaya başlar. Somatizasyonun en sık karşılaştığımız şekli kronik ağrı, fibromiyalji gibi rahatsızlıklar ve fizyolojik nedeni olmayan çarpıntı, baş dönmesi, bulantı gibi belirtilerdir. Mesela fibromiyalji hastalığı, kasların yeterince oksijenlenememesi sonucu laktik asit biriktirmesi ve kasların gevşeyememesi yaygın ağrılara sebep olması durumudur. Fibromiyalji hastalarının mutlu günleri incelendiğinde, kaslarının gevşediği ve acıların çok azaldığı hatta bazen tamamen

kaybolduğu görülmüştür. Demek ki bedenin sahip olduğu birçok hastalığın asıl sebebi, çeşitli bunalımlar ve ruhsal problemlerdir.

Amigdala, beyinde nöronların oluşturduğu badem şeklinde bir bölümdür. Vücut, kötü bir olay yaşayacağı zaman beyindeki amigdala denen bölüm "Bir stres geliyor hazır olalım, savunmaya geçelim." diye hipotalamusa uyarı gönderir. Hipotalamus, hipofiz bezini; o da böbrek üstü bezini uyararak stres hormonlarını salgılatır. Vücut yaşadığı strese karşılık verebilmek için birden gerilim haline geçer. Bu stres ve gerilimden de mide, kalp, göz, damarlar gibi birçok organ etkilenir. Aslında bu durum, tehlike geçene kadar çok sağlıklı bir durumdur. Çünkü vücutta bu şekilde bir stres mekanizması olmazsa, elimiz ateşe değdiğinde yanar durur; elimizi ateşten çekme ihtiyacı hissetmeyiz, kendimizi korumayız. Dolayısıyla vücudun stres üretmesi belli bir ölçüye kadar güzel bir şeydir ama gerçek tehlike ortadan kalkıp yerini vesveseye yani altı bomboş, sadece takıntı ve kuruntudan ibaret düşüncelere bırakırsa bu büyük problemdir. Çünkü böyle bir durumda beyin, vücuda devamlı "Tehlike var!" diye bir uyarı gönderir. Hatta vesveseli insanlar rüyada bile bu halden çıkamazlar. Sabah akşam, uyanıkken veya rüyada iken vücudun savunma mekanizmaları sürekli çalışmaya devam eder ve en sonunda insan, devamlı kırbaçlanarak koşan bir at gibi çatlar.

Beden, ruhun beyin merkezli ürettiği streslere sürekli maruz kalmaya devam edince, fiziksel hastalıkların birçoğuna sebep ve alt yapı oluşur. Diyabet hastalığının alt yapısı immün sistem denilen bağışıklık sisteminin çökmesi ile oluşurken; kalp ve mide ile ilgili bazı problemlerin kaynağı da kronik streстir. Hatta beklenmeyen bir ölüm, deprem gibi büyük felaket veya bir anda duyulan kötü bir haber sonrası "kırık kalp sendromu"

denen ve her bulgusu ile kalp krizini taklit eden, bazen ölüme bile sebep olan bir hastalık tüm dünyada bilinmektedir.

> Beni yaratan elbet yolumu gösterir.
> (Şuara / 78)

Buna karşılık stres güvene dönüştüğü anda ise vücut, serotonin dediğimiz mutluluk hormonu salgılar, beden ve ruh huzura kavuşur. Öyleyse bizlerin şunu iyi anlaması lazım: Sürekli vesvese ile stres altında kalan bir vücudun, sağlıklı bir tepki vermesi çok zordur. Dolayısıyla sürekli huzuru yakalayan bir insanın beden sağlığını da yakalaması çok olağan ve kolaydır. Başta da bahsettiğimiz gibi bütün maddi hastalıkların kökü manevîyata dayanmaktadır. İnsan bu noktayı yakaladığında, aslında dış dünyada değişen bir şey olmadığını; değişen şeylerin kendi hayal ve fikir dünyasında olması gerektiğini anlar. Bunu anladıktan sonra kişiye düşen, karar verip iç huzurunu sağlayabilmektir. Kişi, çözümü sadece dışarıdan beklerse; "Dışarıdan biri bir şey desin, bir ilaç versin." derse çözüme ulaşamaz. Tabii ki profesyonel müdahalelerde dış destek lazımdır ama burada köklü bir çözümden bahsedemeyiz. Manevi acılarda yardımı dışarıdan beklemek işin kolay tarafıdır. Çünkü dışarıda değişen bir olay yoktur. Demek ki bizim iç dünyamızı; ruhumuzu, aklımızı, kalbimizi, hayal dünyamızı anlayıp bir karar vermemiz lazım. Eğer o kararımız Allah'a(c.c) dayanmak, Allah'a(c.c) sığınmak ve tevekkül etmek olursa; o vesveseler ruhumuza da bedenimize de zarar veremez. Bunun için, öncelikle ruhumuzu ciddi manada tanımamız lazım. Üstad Said Nursi Hazretleri, vesvese risalesinde bize ruhumuzu anlatıyor. Nice psikoloji kitaplarında çaresi bulunmayan meseleleri mükemmel bir şekilde izah ediyor. Bizlere de bu ilaçları kullanıp ruhumuzu tedavi etmek düşüyor. Öyleyse başlayalım.

> **Yirmi Birinci Söz- İkinci Makam- İkinci Vecih.**
>
> Budur ki, mânâlar kalbten çıktıkları vakit, suretlerden çıplak olarak hayale girerler, oradan suretleri giyerler. Hayal ise, her vakit bir sebep tahtında bir nevi suretleri nesceder. Ehemmiyet verdiği şeyin suretlerini yol üstünde bırakır. Hangi mânâ geçse, ya ona giydirir, ya takar, ya bulaştırır, ya perde eder.
>
> RİSALE-İ NUR

Her cümlenin bir manası, bir de şekli vardır. Şekil, o mananın kelimelere dökülmüş şeklidir. Mana, kalpte iken kelimesizdir. Akılda bir şekle girer. Kalp, mana üretme merkezidir. Mana demek, akla gelen şeyler, kalbe doğan bilgiler, düşünceler, fikirler demektir. İnsan, ister istemez bazı şeyleri düşünür, birtakım şeyler akına gelir; buna mâni olamaz. Yani kalp, bir düşünce deryasıdır. Öyleyse, mana üretmeyen bir kalp çalışmıyor demektir. Manalar kalpten bir sinema filmi gibi görüntü halinde değil; sadece bir dürtü halinde çıkar. Manalar teker teker kalpten çıkarlar ama hayal havuzuna çıplak olarak kıyafetsiz akarlar. Hayal havuzuna akar akmaz da her mana ayrı bir suret ve şekle bürünür. Hayal, her fırsatta bir sebep bularak sürekli olarak suretler, görüntüler dokur. Mesela, kalpten dürtü halinde açlığın manası çıktığında bu mana hamburger, döner, tantuni kıyafetini hayalde giyer. Dürtünün, hiçbir kıyafeti ve şekli yoktur. Kalpteki manaya bir fotoğraf veyahut bir video giydiremezsin. Onu giydirmek hayalin işidir. Diyelim ki kalpten cennetin manası çıktı. Kalpten cennetin manası çıkınca hayal; "Ben cenneti tasvir olarak bilmiyorum ama senin bildiğin cennete benzeyen şeylerden ve hayallerden kullanayım." dedi. Sen de köyünün yeşilliğini, bir sahil kenarında yürümeyi, son model bir arabayı, lüks bir evi cennete benzettin. Böylece kalpten çıkan mana; hayalde bir kıyafet, bir suret giydi.

Mesela, kalpten cehennemin manası çıktı, hayal dünyası: "Ben cehennemin ne olduğunu bilmiyorum ama senin çektiğin çok acı var, sevdiklerini kaybedip onlardan ayrıldın. Hastalandın, yaşlandın, belin büküldü, ihtiyaçlarını gideremiyorsun. Bunlar cehenneme benziyor." diyerek kıyafet giydirdi. Yine kalpten sadece mana çıktı, hayal dünyası ise o manalara kıyafet giydirdi. İşte tam burada, bahsedilmesi gereken üçüncü bir argüman daha vardır: Kalpten çıkan manaların, kıyafet giymek için hayal dünyasına gittiği yol.

Hayal, bazı hikmetlere binaen ürettiği bazı kıyafetleri bu yolun üzerinde atıp bırakır. Atıp bıraktığı o kıyafetleri, o yoldan kaldırmak söz konusu değildir. Mesela, kalpten "İslam ne güzel bir din, benim ona tutunmam lazım, onunla ihyâ olmam lazım." diye çok güzel bir mana çıkar. Bu mananın nasıl bir güzellik barındırdığı fikrini de hayal üretir. Kalpten çıkan mana, hayale doğru gitmeye başlar. Bu manalar, hayale doğru giderken bazen yolda hayalin bıraktığı, bazı geçmiş kötü tecrübelere ait pis, yırtık döküklü kıyafetleri görür. Mesela; "İslam'a girersen başına olmadık işler gelir. Sen İslam diyorsun ama yalan söyleyen adam da İslam diyor ve kötü işler yapıyor." diye hiç olmayacak şeyleri akla getirir. Mana, yoldan geçerken bu kıyafetleri giymez ama yanından geçtiği için "Eyvahl Ben o kıyafeti giyindim. Ben de kötü bir adam oldum." zanneder. Yapmadığı şeyi yapmış gibi, hayalinden geçen kötü ve çirkin şeyleri kabul etmiş gibi düşünür. İşte bunun adı tam olarak vesvesedir. Örneğin, kalpten namazın manası çıktığında henüz bir şekli yoktur. Dolayısıyla namazın kıyafetini hayal dünyası ona giydirecektir. O mana tertemiz ve o kadar mükemmel ki hayale gidip en güzel kıyafeti giyecektir. Ama mananın kalpten hayale gittiği yolda, hayal dünyasının bıraktığı pis kıyafetler, açık görüntüler vardır. İşte şeytan, insana burada, "Senin bu görüntülerle namazda ne işin var?" dedirtir, vesveseye düşürür. Halbuki kalpten çıkan mana, o pis görüntü kıyafetlerini giymiyor, sadece yolda yanından geçiyor. Nasıl ki sizin gibi güzel insanlar, sosyal hayatta kötü insanların yanından geçer ama onların yanlarından geçmekle size bir şey olmaz. Aynen öyle, kalpteki mana da kötü kıyafetlerin yanından geçince bir şey olmaz ama kişi yanından geçmeyi giymek zanneder. İşte bu noktada insan vesveseye düşer ve Allah'ın(c.c) huzurundan

kaçmak ister. Bizler bu noktayı anladığımız zaman, aklımıza gelip bizi üzen ne kadar mana varsa bunların aslında kalpten çıkan mana olmadığını kavrayıp rahata ereceğiz.

Hayal, her an bir sebebin altında suretleri nesceder, dokur. Kalpteki manaya göre her an suret film, video çıkarır. Mesela sizin, köyünüzü düşünürken aklınıza gelen bir manzarayı ya da ailenizle yaptığınız bir tatil planı ile ilgili aklınıza gelen her şeyi hayal dokur. Normalde akşam ne yemek var dediğinizde aklınıza tantuni, pilav, çorba gibi bazı hayaller gelir ama siz kalpten hayale giden yolda takılırsanız "Yoksa bugün açlıktan ölecek miyim?" diye düşünür, vesvese yaparsınız. Yemek düşünürken yoldaki çirkin bir kıyafeti giydim zannedersiniz. Kalpten güzel bir mana çıkacakken vesvese sana, yolun üstünde hayalin bırakhğı kötü kıyafetleri giydin zannettirir. Halbuki her mana her libası giymez. Bediüzzaman Said Nursi bir cümlesinde: "Bir ihtiyar hocaya tango bir kadın libası giydirilmediği gibi.." der. Bir ihtiyar hoca tango kadın kıyafeti giymez ama öyle bir libasın yanından geçebilir. Burada sizin kalbinizden çıkan mana çok güzeldir; bir ihtiyar hoca manasıdır. Kalbinizde ulvi şeyler vardır. Kalbinizden çıkan ihtiyar hoca manası, hayalde bir kıyafet giyecekken yolda tango kadın libası da vardır. Onun yanından geçerken şeytan vesvese verir ve siz, ihtiyar hoca o libası giydi zannedersiniz.

İnsan, aklıyla hayaline hükmedemez. Hayal yol geçen hanı gibidir. İsteyen geçebilir ve siz buna hükmedemezsiniz. Evinizde otururken aşağıdaki yoldan kimin geçip geçmeyeceğine karar veremezsiniz. Aşağıdaki yoldan güzel bir insan da geçebilir, bir serseri veya hırsız da geçebilir. Siz evinizin kapısını, penceresini kapatıp onları içeri almadıktan sonra o kötü insanlar size zarar veremezler. Nasıl evinizin önündeki yoldan geçen kötü insanların, evinizin içinde size zararları yoksa; kalpten hayale giden yoldaki pis şeylerin de kalbinizden çıkan güzel manalara zararı olamaz. Sokakta, yolda kimlerin geçip geçmeyeceğine karar veremediğiniz gibi; hayal yolunda kimlerin geçip geçmeyeceğine yani hangi yırtık ve pis kıyafetlerin olup olmayacağına da karar veremezsiniz.

Bizi etkileyen her olay, çektiğimiz her sıkıntı, maruz kaldığımız her haksızlık, nazarımıza çarpan her haram sahne, uğradığımız her hayal kırıklığı bir yandan hafızamızda yer ederken öte yandan hayalimizde onlara uygun şekilde canlanırlar. Kalp, bir hakikate yönelmişken, kişinin iradesi dışında birtakım şeyler hayalde belirir. Bazen yaşadığımız kötü olaylar kalbimizden çıkan güzel manaları perdeler. Mesela, bir sabah trafikte biriyle tartıştınız. O günün akşamında tam kalbinizden güzel bir mana çıkacakken sabahki tartışma onu perdeler. Halbuki çıkacak mana namazla, İslam'la, ahiretle ilgili güzel bir mana olacaktı. Belki hayalinizde Kâbe'nin önünde namaz kılacaktınız ama hayal yolunda, sabah kavga ettiğiniz kişi var. Siz o kişinin yanından geçiyorsunuz, yani o kişiyle o anda kavga etmiyorsunuz ama hayal dünyanız o libası giydiriyor. Bu gerçekte değil, hayal dünyanızda oluyor. Hayal dünyanızda bu vesvese sizi

perdelediğinden dolayı, o gün kalbinizden hangi güzel mana çıkarsa çıksın o perdede takılıp o kişiyle sizi kavga ettiriyor. Çok güzel bir yemeğe davet edildiniz, sevdiklerinizle yemek yiyip muhabbet edeceksiniz. Kalbinizden çok güzel bir mana çıkıyor. Ama hayal dünyanızdaki vesvese, sizi sabah tartıştığınız insanla meşgul ediyor, "O kişi bana bunu nasıl dedi? Ben onun ağzının payını nasıl veremedim?" diye içiniz içinizi yiyor. Oysa gerçekte çok güzel bir ortamda arkadaşlarınızla muhabbet ediyorsunuz. İşte hayaller bu kadar kuvvetli ürünlerdir.

Gün geliyor, eşinizle aranızda bir tartışma yaşıyorsunuz. Normalde yeryüzündeki bütün karı kocalar gibi üç dakika tartıştınız; geçti, gitti, bitti. O saatten sonra kâinatı geri döndüremezsiniz, zamanı tersine çeviremezsiniz. Tevekkül edip neticeyi Allah'a[cc] bırakmaktan başka elinizden gelen bir şey yoktur. Sonuçta hayatınızda ilk kez üzücü bir olay yaşamıyorsunuz. Kimisine üzüldünüz, kimisine güldünüz; hayat bir gün yağmurlu, bir gün parçalı bulutlu, bir gün güneşli olur. Ama sizin kalbinizden çıkan güzel manalar, hayal dünyanızda güzel kıyafetler giyecekken, hayal ile kalp arasında bulunan yoldaki ev içi tartışmaları sürekli zihninize getiriyorsunuz. "Eşim bana bunu nasıl dedi? Ben ona nasıl böyle dedim? O nasıl oldu, bu nasıl oldu?" Normalde zihninizdeki tartışmaların hiçbiri gerçekte yok; hepsi hayal dünyanızda ama siz gerçek zannediyorsunuz. Bu şekilde davranıp sadece vesveseden boşanan insanlar var biliyor musunuz? Gerçekte olan olay küçücük ama kişi o olayı hayal dünyasında büyütüyor, gerçek gibi bir de orada tartışıyor ve eşinin söylediği lafları gerçek zannediyor. Halbuki öyle bir şey yok; kişi o kıyafeti giymedi, sadece yanından geçiyor. Yanından geçerken o kıyafeti giymeye çalışıyor. Sonra, bu vesveselerle

eve gidip eşini boşuyor. Sureti hayal dünyasında giymenin ne kadar tehlikeli olduğunu anladınız mı? Boşanmaların ve insanların arasındaki ilişkilerin bozulmasının birçoğunun altında yatan sebebin yine vesvese olduğu ortaya çıkıyor.

Bazen esnaflar, iş adamları da böyle yanılgıya düşüyor. Allah(c.c), nimetlerini verdikçe veriyor. Kalpten ahiretle ilgili güzel bir mana çıkacak, hayalde ahiretle ilgili güzel kıyafetler giyecekken, yolda hayal dünyası ona uygun, onun şuuraltı mükteseabatından beslenerek olumsuz kıyafetler, korkular atıyor. Sonrasında kişi, yedi ceddine yetecek serveti varken bile "Ya iflas ederseml" düşüncesine kapılıyor. Öyle bir şeyin belki ihtimali yok ama hayal, iflas etme korkusuna ait kıyafeti yaka atmış, bununla kişinin infak etmesine engel oluyor.

"Yarın bir gün aç kalırsam?" korkusu veya "Yarın bir gün makamımdan dolayı birileri bana hürmet etmezse?" vesvesesi de buna benzerdir. Aynı vesvese bir talebede de "Ya diplomasız kalırsam, iş bulmazsam?" şeklinde ortaya çıkar. Dünyevi manada güzel yaşayanlar, güzel yiyenlerin her biri diplomalı mı? İşte, senin kalbinden maneviyatla ilgili güzel bir mana çıkacakken ve hayalde güzel bir kıyafet giyecekken yol üstünde şuuraltı mükteseabatından beslenen, senin önemsediğin bazı kıyafetlerin varlığı ve senin bunları gerçek sanman bu güzel mananın çıkmasını engelliyor. "Ya yarın işlerim ters giderse? Ya yarın rızkım verilmezse?" gibi tahminler yüzde doksan dokuz gerçekleşmiyor. Bir insan, helalinden ekmek satar, limon satar, su satar rızkına ulaşır. Açlıktan ölen yoktur bu dünyada. Ama hayal, bunu ya öyle olursa ya böyle olursa diye gerçek gibi alıyor ve kalpten çıkan mananın güzel surelleri giymesine izin vermiyor.

> Eğer mânâlar münezzeh ve temiz iseler, sureller mülevves (pis) ve rezil ise, giymek yoktur, fakat temas var. Vesvesesi odam, teması, telebbüsle (giyinme) iltibas eder. "Eyvah!" der. "Kalbim ne kadar bozulmuş. Bu sefillik, bu hisset-i nefs, beni matrud (kovulmuş) eder." Şeytan onun şu damarından çok istifade eder.
>
> RİSALE-İ NUR

Giymek, temastan farklıdır. Giymek, kötü düşüncelere sahip olmak anlamına gelirken; temas ise o kötü düşüncelere sadece kısa süreli değinmek anlamına gelir. Meselâ, kalpten çıkan mana "Bismillah" olsun diyelim. Bismillah'ın nasıl bir şey olduğu ile ilgili kalpte henüz bir kıyafeti yoktur. Bismillah, kıyafeti hayalde giyecektir. Kişi, kalpten Bismillah'ın manası çıkınca hayalde, "Ağaçların, tohumların pamuk gibi kökleri ilk çatladığı zaman koskocaman kayaları nasıl deliyor?" diye tefekkür edip "Demek Allah'ın[...] adıyla oluyor." diyecektir. Lakin kişi, tam bunu diyecekken yolda hayal dünyasına takılır, orada pis bir görüntüye bulaşır ve şeytan ona: "Yahu ne Bismillah'ı, daha dün meyhanedeydin." der. Kişi, Bismillah'ı o gün dese, sonraki gün dese meyhaneden de kurtulacak ama yoldaki şeytan; "Ya ne Bismillah'ı, ne biçim adamsın, daha dün içkin arkadaşlarınla?" diye vesvese verir. Halbuki o insan bugün meyhanede değil; o kıyafeti de giymedi. Onun günahını da almadı ama şeytan ona sen bugün de meyhanedesin zannı verdirdi ve bu şekilde, Bismillah'ın az önceki tohum manasını hissettirmedi, yaşatmadı.

Nasıl, pis bir odanın camından semanın güzelliklerine, yeryüzündeki mis gibi kokan çiçeklere baksak, odadaki pislik onlara bulaşamaz. Aynen öyle, ilahi hakikatlere hayal odasının

deliklerinden bakılınca, hayal odasındaki pislik de ne bakana ne Allah'a(cc) ne de o ilahi hakikatlere bulaşmaz. İnsan, hayalinde kötü bir iş yaptığında onun günahını almaz. Çünkü o kıyafeti giymez. Vesveseli insan, yanından geçtiği hayali "Ben bu hayali giyiyorum, o kötü işi yine yapıyorum, o kötü yere yine gidiyorum." ile karıştırır. "Bu düşünceler beni kovulmuş hale getirir." diye düşünür. Şeytan, bu zamana kadar böyle insanlara soldan yanaşıyordu. "Namaz kılma, oruç tutma!" diyordu. Artık iman noktasında adım atan insanlara ise "Bunları yapma!" diyemiyor. Bu sefer de sağdan yanaşıp "Sen bu günahkâr halinle namaza durdun, aklına gelenlere bak! Sen bu pis halinle huzur-u İlahî'de nasıl barınacaksın? Çık huzurdan!" diyor. Halbuki pis hal yok, sadece senin güzel manaların o pis hayallerin yanından geçti. Sen tekrar günaha girmedin, tekrar o pis işi yapmadın. Burada şeytanın oyunu seni huzurdan kovdurmaktır başka bir şey değil.

> Kovulmak şeytana mahsustur. Sen hangi halde olursan ol; Allah'a sığın.

> Şu yaranın merhemi şudur: Dinle ey biçare! Nasıl ki senin namazın edeb-i nezihânesinin vesilesi olan zahiri tahârete, batının bâtınındaki necaset ona tesir etmez ve bozmaz. Öyle de, maânî-i mukaddesenin, suret-i mülevveseye mücâvereti zarar etmez.
>
> RİSALE-İ NUR

Normalde necaset yani pislik, bir insanın namazını ancak vücudun dışında olursa bozar. Mide ve bağırsaklardaki necaset, insanın içinde yani bâtınında olduğu için sıkıntı

oluşturmaz. Biz, içimizdeki necasetle Kâbe'ye dahi gideriz ve bu, ibadetimize zarar vermez. Midemizdeki necasetle namaza dururuz. Bu da dışımızdaki tahârete yani temizliğe zarar vermez. Bağırsaklarımızın içinde necaset dolaşabildiği gibi, hayalimizde de fikirler dolaşabilir, edebe muğayir manzaralar dokunabilir. Bunların kalp ve ruhumuza hiçbir zararı yoktur. Madem zarar vermez, o halde biz neden bu vesvese ile uğraşıyoruz? Tamamen cehaletten uğraşıyoruz. Bu dersi bilmediğimizden bunları tefrik edemiyoruz, ayıramıyoruz. Ayıramadığımızdan dolayı da zarar olduğunu zannediyoruz. Halbuki çözümü bir cümleden ibarettir. "İşte bu vesvesedir." desen, vesvesen kaçıp gidecektir. Bizler, bir peygamberi çıraklık döneminde cennetten çıkaran bir şeytanla muhatabız. Böyle bir şeytan, ustalık döneminde bize neler yaptırmaya çalışmaz ki. Öyleyse, bizlerin o şeytanı bilmeden onunla baş etmesi mümkün değildir. Zira bizler, güzel bir amel işlerken aklımıza kötü bir düşünce veya görüntü geldiğinde "İstediğin kadar getir, bu vesvese senden geliyor, ben biliyorum. Benim her halimi Allah(c.c) biliyor. Ben Allah'a(c.c) sığınıyorum." dediğimiz anda şeytan artık devamını getiremeyecektir. İşte bizlerin bunu diyebilmesi için buna has, vesvese ilmine hâkim olmamız lazımdır. Bu sebeplen bu derslere ekmek ve sudan ziyade ihtiyaç vardır.

> Meselâ, sen âyâl-i İlâhiyeyi tefekkür ediyorsun. Birden, bir maraz, yâ bir iştiha, yâ bevl gibi bir emr-i mühey̆yic şiddetle senin hissine dokunuyor. Elbette senin hayalin, devâ-i illet ve kaza-i hâcelin levazımatını görecek, bakacak, onlara münâsip süfli suretleri nescedecek. Ve gelen mânâlar ortalarından geçecekler.
>
> RİSALE-İ NUR

Emr-i müheyyiç, insanı heyecanlandıran ve harekete geçiren iç ve dış uyarıcılardır. Mesela, yemeğin cazibesi ve midenin açlık duygusu, insanı yemeye iten iç ve dış uyarıcılardır. Bunun gibi mahiyetini bilmediğimiz birçok emr-i müheyyiç, insanı etkileyebilmektedir. Şeytanın vesvesesinden, nimetlerin cezbedici güzelliklerine varana kadar her şey, bir emr-i müheyyiçtir.

Bir insanın biyolojik ihtiyacı neyse, o ihtiyaç hayalini etkiler, ona baskı yapar. Mesela insan, İlâhi bir tefekküre dalıp, Allah'ın(c.c.) varlıklar üzerinde görünen esmâ tecellilerini düşünmektedir. Yağmur yağarken Allah'ın(c.c.) kullarına rahmetini, Rahman isminin bütün varlıklarda aynı anda tecelli ettiğini, güzel bir sedayla öten kuşun yanından geçerken Allah'ın(c.c.) Müzeyyin, Mülevvin, Mücemmil isimlerini okur. Bu esnada bazı ihtiyaç hallerinin bastırması sonucu birden bu ihtiyaç halleri hayali zorlar. Hayal hemen yola bir şeyler dokur. Akla tuvalet getirir, "İhtiyacımı yapayım rahatlayayım" düşüncesi oluşur. En sevdiği yemeği getirir. Kişi tefekkürde tantuni tadı alır. Zihne, açık görüntüler getirir. Kişinin hislerini galeyana getirir. Biyolojik ihtiyaç başladığı anda şeytan sizi yıldıracak bir argüman arar ve onu türettikçe türetir. Burada şeytanın tek isteği şudur: Sen güzel manaları düşünmeyesin ki o güzel manalar güzel bir kıyafet giymesin.

> Geçeceklere ne beis (sakınca) vardır, ne televvüs (kirlenme) var ve ne zarar var ve ne hatar var. Yalnız hatar ise, hasr-ı nazardır, zann-ı zarardır.
>
> RİSALE-İ NUR

Vesvesenin tek zararı, onu zarar zannetmektir. Bu hakikatleri okuyan insan hâlâ, "Ben bu kötü düşüncelerle Allah'ın(c.c.)

huzurunda nasıl duracağım?" derse, bir süre sonra namazdan Allah'ın(c.c.) huzurundan ayrılmak ister. Çünkü şeytan, bunları akla Allah'ın(c.c.) huzurunda getirir. Sende güzel bir hal olduğu için şeytan orada seni huzurdan kovdurmaya çalışır. Sen de eğer uyar ve huzurdan ayrılırsan, işte asıl zarar noktası burasıdır. Çünkü hakikatte yaşanan hiçbir şey yoktur. Allah(c.c.), senin içini, dışını, her şeyini biliyor. Karşında muhatap olarak annenden daha şefkatli, rahmeti sonsuz bir Allah(c.c.) var. Burada sen inat etsen, "Bu vesvesedir." deyip yoluna devam etsen şeytan, o vesveseyi artık sana veremeyecektir. "Eyvah! Yakalandım." deyip, kendisi vesvese vermeyi bırakacaktır. Bal arıları bir kişiye saldırdığında, kişi, o bal arılarına mukavemette bulunursa daha çok ısırılır. Halbuki köşede sakin durup usulca ayrılmaya çalışsa belki üç beş ısırıkla kurtulacaktır. Vesvese de tam bu şekildedir.

Aklın Mertebeleri

Aklın yedi mertebesi vardır. Bu satırlarda üçünden bahsedeceğim. Aklın ilk çalışma mertebesi tahayyüldür. Tahayyül, gördüğün şeylerin hayalini kurmak demektir. Bunun bir üst katında "tasavvur" başlar. Tasavvur ise görmediğin şeyleri vâhid-i kıyasla, yani olmayan ölçü birimleri ile üretmek ve türetmek demektir. Onun bir üstünde de "taakkul" vardır. Akıl, hayalden üretilip tasavvura giden ve tasavvurda bir blokaj zeminine oturtulan ürünleri kullanır. "Bunlar benim fikrim." der. Şeytanın kullandığı hayal dünyamız tamamen bizim kontrolümüzde değildir. Bu nedenle oradan gelen her şeyi sakin yapmamak gerekir ama tahayyül dünyamızın sınırları bir ölçüde bize bakmaktadır. Bu sebepte bizler sürekli kötü filmler izlersek

kötü sahneler görürsek, küfür üzere hayatları dinlersek, sosyal medyada ahiretimize yaramayan meselelerle vakit geçirirsek hayal dünyamızı olumsuz yönde geliştirmiş oluruz. Bunun sonucunda da şeytanın kullanabileceği argümanlar artmış olur. Bizler hayal dünyamızdaki olumsuzlukları arttırırsak bu hayal dünyasındaki fikirler bir üst tabakaya, tasavvura çıkar. Orada bir zemini oluşur ve artık taakkul dediğimiz akıl, o fikirleri "Benim fikrimdir." diye kullanmaya başlar. Sürekli, "ben" diyen firavun meşreplilerin hayatı hep bu örgü ile devam etmiştir. O yüzden tahayyül, yani hayal kurma evresinde insan, yaptığı yanlışlara çok hızlı tövbe edebilirse şeytanın elindeki malzemeleri de azaltmış olacaktır.

Bunu Yaparsan Şeytana Hükmedersin

Hayal kurmak insanın elinde olsa da, hayal dünyasını kontrol etmek insanın elinde olan bir şey değildir. Bu sebepten şeytan vesvese vermek için kişinin hayal dünyasını çok kullanır. Hakikatte birbirine çok uzak olan zıtlıklar hayal dünyasında çok yakındır. Gece ile gündüz, yaz ile kış, Galatasaray ile Fenerbahçe gibi... Hayal dünyası zıtlıkları çağrıştırdığı için, Galatasaraylı bir insanın zihninde sürekli "Acaba Fenerbahçe yeni transfer yaptı mı? Puanı kaça yükseldi?" gibi onunla ilgili düşünceler vardır. İşte gerçek âlemde birbirine çok uzak olan bu zıtlıkların, hayal dünyasında çok yakın bir şekilde buluşmasına "tedâi-yi efkâr" yani "fikirlerin çağrışımı" denir. İnsanın aklına gece denilince gündüz; hastalık denilince sağlık; siyah denilince beyaz geldiği gibi, aynı şekilde mukaddes şeyler de zıddını yani mülevves şeyleri çağrıştırabilir. Namaz kılarken bir anda aklımıza kötü görüntüler gelebilir. Kâbe'de tavaf yaparken hayalimize putlar gelebilir. Nasıl hayalimizdeki soğuk

bizi üşütmez, sıcak bizi terletmezse; hayal dünyamızdaki güzel manalara karşılık gelen çirkin zıtlıklar da bize zarar vermez. Hal böyleyken insan bu hakikati bilmediği zaman ecel terleri döker. Bir çiçeğe bakıp Rabb'inin(c.c.) yaratma sanatını tefekkür eden insanın zihin dünyasına bir anda Allah'a(c.c.) ve Peygamber'ine(s.a.v.) karşı edebe münafi sözler gelir. O insan, "Sen Allah'a(c.c.) karşı bunları nasıl düşünürsün?" der ve bundan çok rahatsız olur. Efendimiz'in(s.a.v.) hayatını okuyan kişinin aklına birden "Acaba Efendimiz'in(s.a.v.) ev hayatı nasıldı?" diye bir düşünce gelir. Şeytan Peygamberimiz'in(s.a.v.) ev hayatını merak ettirerek annelerimiz hakkında zihinlerimize şüpheler düşürebilir. Meleklerin her an kendisini izlediğine dair tefekküre dalan birinin aklına bir anda "Acaba meleklerin suretleri nasıldır? Cinsiyetleri nedir?" diye bir düşünce gelir. Bazen de aynı şey Kur'an okurken olur. Kişi tam Kur'an'ın derin manasına erecekken zihninden bir anda "Acaba Kur'an'ı bir beşer yazmış olabilir mi? Allah(c.c.) gerçekten var mı? Varsa şekli, sureti nasıldır?" şeklinde düşünceler geçer. Esasen kutsal şeylerin çağrıştırdığı bu kirli düşünceler yalnızca hayalde oluşur ama şeytan hayal ile gerçeği karıştırdığından insan sıkıntıya düşer. "Ben mukaddes bir mana düşünecekken aklıma gelen pis olaylara bak." der ve kendini kınar. Kendini kınadıktan sonra da bu kutsal manaları bir bir terk eder. Namaz kılıyorsa namazı bırakır, umreye gidecekse gitmekten vazgeçer, oruç tutuyorsa orucu terk eder. Aslında burada problem, hayalle gerçeği birbirinden ayıramamaktan kaynaklanmaktadır. İnsan nasıl ki hayal dünyasında cinayet işlese ceza almaz; çünkü hayalde olan şeyler gerçek dünyada hükümsüzdür. Aynen öyle hayal dünyasında olan kötü düşüncenin de hükmü gerçek dünyada geçerli değildir.

Şeytan Tard Edilir, Nefis Terbiye Edilir

İnsanda vesveseye sebep olan iki varlık vardır: Şeytan ve nefis. Şeytan, insan ve cin gibi nefse sahip olan varlıklara musallat olur. Şeytan, insana musallat olma vazifesini dışarıdan kendisi yürütürken; içeriden de nefis vasıtasıyla yürütür. Çünkü nefis, şeytanın kalpteki konsolosluğudur. Devletler hukukunda bir kanun vardır: İki devlet anlaşıyorsa, onların karşılıklı birbirinde konsoloslukları olur ve konsoloslukta o devletlerin kuralları geçer. Dışarıdaki bir devlet bizim vatanımıza her istediğinde giremez ama konsolosluk itibarıyla girebilir. Yani küçücük toprak parçası olan konsolosluk, o devletin kendi toprağı gibi olur. O konsoloslukta o devletin kuralları geçerlidir. İnsanın kalbinde de şeytanın nefis ile birlikte kurduğu "lümme-i şeytaniye" adında bir konsolosluk vardır ve o konsoloslukta şeytanın kuralları geçerlidir. Onun vazifesi ise insanı rahatsız etmek için sürekli fısıltılar, yani vesveseler vermektir. Bizler "Euzu besmele" çekerek dışarıdaki şeytanı kovabiliriz ama içerideki nefsi kovamayız. Madem nefsi kovamıyoruz, öyleyse onu terbiye etmemiz gerekir. Yani şeytan kovulacak, nefis terbiye edilecek varlıklardır.

İnsan kalbinin bir akli bir de vicdani yanı vardır. Kalbin akli yanıyla, kelimeler aracılığıyla anlaşabiliriz. Vicdani yanına ise kelimelerle hitap edemeyiz, bu yanı daha çok duygulara bakar. Mesela bir çiçeği alır koklarız, güzelliğini görüp severiz ama bunu kelimelerle anlatmaya imkân yoktur. Çünkü bu bir manadır. Yani kalbin vicdani yanına bakar. Ya da insanlarla bazen göz göze geliriz ve arada bir mana aktarımı olur. Hiç konuşmadan da anlaşabiliriz. İşte şeytan vesveseyi tam buraya; yani kalbin

vicdanı yanına verir. Şeytan hissiyatlarımızı harekete geçirirken kelime kullanmaz, dürtü gönderir. Şeytanın kalbe gönderdiği dürtü ise hayal dünyasında bir kıyafet giyer. Namaz kılarken namazın maneviyatını kalbinde hisseden insanın hayaline bir anda pis görüntüler gelir. Onların hayalde yan yana gelmesi ise kişinin namazındaki manayı asla kirletemez. Burada tek yapılması gereken vesvesenin ilmini bilip, "Bu vesvesedir, buna umursamaya gerek yoktur." demektir. İnsan bunu dediği anda şeytan ile olan mücadeleyi kazanır.

Bütün Maddi Hastalıkların Kökü Maneviyattadır

İnsanın maddi vücudu olduğu gibi bir de manevi vücudu vardır ve insanın manevi vücudu ne kadar kuvvetli olursa bedeni de o kadar güçlü olur. Nasıl ki, bir insanın sırtına masa yüklediğinizde, eğer maddi vücudu kuvvetliyse o insan ayakta durabilir. Aynen bunun gibi manevi vücudu kuvvetli olduğunda da o insan zorlu imtihanlarda dik durabilir. Mesela dirayetli biri için; "Onun maneviyatı çok kuvvetli, bu hafta babasını kaybetti ama yine de dimdik ayakta durabildi." derir. İşte bu kişinin dik durabilmesinin sebebi, manevi vücudunun kuvvetli olmasındandır. Bu asrın en büyük hastalıklarından birisi olan vesvese, insana hem maddi hem de manevi hastalık olarak sirayet ettiğinden çok önemlidir. Zira bütün maddi hastalıkların kökü maneviyattadır. Bir insanın manevi vücudu güçsüz kaldığında maddi vücudu da etkilenir. Mesela bazen birinin yanına gidip kulağına iki cümle söylersiniz ve o kişinin gözlerinden yaşlar boşalır. Söylenen cümleler manevi olsa da dökülen gözyaşları

maddidir. Bazen de insanın başına ayrılık gibi manevi bir olay, bir sıkıntı gelir. Bir süre sonra o insan kanser hastalığına yakalanır. Kişinin yaşadığı sıkıntı veya duyduğu haber manevi olsa da bunun sonucu maddi bir hastalıkla neticelenebilir. Demek ki maneviyat, maddiyatı doğrudan etkiler. Eğer bizler şeytanın bize kurduğu vesvese tuzaklarını fark edemez de onun içine düşersek, gerçekte birbirine çok uzak olan manaların hayal dünyasında birbirine çok yakın olabileceği noktasını anlayamazsak, bir de bu vesveseleri önemsemeye başlayıp takıntı haline getirirsek, o saatten sonra sadece maneviyatımız değil, maddi vücudumuz da zarar görmeye başlar.

> İslam'ın derdiyle dertlenen; Allah(c.c.) dünya dertleri ile boğmaz.

İnsanın cesedinin ayakta kalması için ruha dayanması gerekir. Eğer cesedin içeride dayandığı ruh kırık dökük olursa, dayanağı güçsüz olduğundan ceset yara bere içinde kalmaya başlar. Günümüzde konuştuğumuz ne kadar maddi problem varsa, insanın bunlara tahammül edememesinin sebebi, manevi olarak bir güçsüzlük yaşamasıdır. Bizler "Ya şöyle olursa, ya böyle olursa?" diye Allah'ın(c.c.) yarattığı kadere o kadar çok karışıyoruz ki yaşadığımız manevi güçsüzlüklerin altını kazıdığımızda, kuruntudan başka hiçbir şey çıkmıyor. Meselo toplumda sıkça gördüğümüz panik atak hastalığının altında yatan sebep vesvesedir. Panik atak dediğimiz olay, zihindeki döngünün/devinimin bozukluğudur. Çoğunlukla hatalı zihinsel bir kurgudan kaynaklanır. Burada gerçek bir tehlike veya elle

tutulur bir neden olmamasına rağmen, şiddetli fiziksel belirtilerle kendini gösteren yoğun korku atakları mevcuttur. Yani normalde zihnin sağlıklı çalışması lazımken şeytan araya bir fikir, yani vesvese vererek sağlıklı çalışmasını engellemektedir. Bu durum insanı son derece yoran ve maddi manevi hayatını kâbusa çeviren bir çıkmaza neden olmaktadır. Öyle ki bir kardeşimiz bizimle konuşurken iki aylık evliliğinin bu sebeple bittiğini anlattı. Hanım ablamız manevi cihette o kadar vesvese yaşamış ki o vesvese artık panik atağa dönüşmüş ve bir anda eşinin onu öldüreceğini zannetmeye başlamış. Gerçekte onu en çok sevecek, en çok koruyacak, belki canını onun için verecek olan kişi eşi olmasına rağmen, şeytan bunu hayal dünyasında zıtlık olarak yansıtıp; "Senin eşin sana zarar verecek." diye ona vesvese vermiş. Bu çiftin evliliklerinin ilk iki ayı içerisinde kadının çizim yaptığı defterleri incelemişler. Defterin her sayfasında bıçak resmi olduğunu ve eşinin onu öldürdüğüne dair resimler bulunduğunu görmüşler. Neticede kadın bir süre sonra vesveselerden dolayı panik atak geçirmiş, birden kalbi sıkışmış, nefessiz kalmış. Bunları yaşaya yaşaya iki ayın sonunda, henüz evliliklerinden bir çay tadını almadan boşanma kararı almışlar. Halbuki insan bunun sadece fısıltı olduğunu anlasa ve "Tüm bunlar boş kuruntu, vesveseden ibaret. Geçici bir hayal bana kalıcı bir hasar veremez." dese, hastalığının seviyesi normal düzeye inecek. Ama maalesef bunu diyemeyince, şeytan zıt fikirlerin çağrışımıyla yani tedâi-yi efkârla bir insanı böyle yorup yıpratıyor. Bizlerin bu yorucu ahvâllere düşmemesi, düştüysek de bir an evvel çıkması için Bediüzzaman Said Nursî'nin Kur'an eczanesinden sunduğu reçetelere çok ihtiyacımız var. Öyleyse başlayalım.

> **Yirmi Birinci Söz - İkinci Makam - Üçüncü Vecih.**
>
> Budur ki: Eşya mabeynlerinde bazı münasebât-ı hafiye bulunur. Hattâ, hiç ümit etmediğin şeyler içinde münasebet ipleri bulunur. Ya bizzat bulunur; veya senin hayalin, meşgul olduğu san'ata göre o ipleri yapmış, onları birbiriyle bağlamış. Şu sır-ı münasebettendir ki, bazan bir mukaddes şeyi görmek, bir müfevves şeyi hatıra getirir.
>
> RİSALE-İ NUR

Ruhumuza, kalbimize, hislerimize dokunan olaylarla, aklımız ve hayalimiz arasında çok gizli münasebetler vardır. Olayların içinde, düşünce planında veya varlıklar arasında dolaylı yoldan birtakım yakınlıklar ve ilişkiler bulunabilir. Bazen öyle olur ki, birbiriyle hiç alakası olmayan şeyler arasında bağlantı ve ilişki kurulabilir. Bu bağlantı ve ilişkileri insan bazen kendisi bilerek, düşünerek; bazen de hayali olarak, elinde olmadan, gayri ihtiyari, zayıf bir vesileyi bahane ederek kurabilir. İşte o anda hayal ne ile meşgulse, o şekilde bir düşünceyi oluşturur, zıt şeyleri birbirine bağlar. Burada birbirine zıt ve aykırı şeyleri bir arada tutan, birbirine yaklaştıran, iç içeymiş gibi gösteren; hayalin ta kendisidir. İşte bu gizli münasebetlerden birisi de kalbimizin mukaddes bir manaya yönelmesi halinde, aklımızda onu ifade edecek cümlelerin kurulması yahut tam aksine, biz o ulvi manaya teveccüh ettiğimiz halde hayalimizin çok kötü şeylerle meşgul olması, yanlış şeyler dokumasıdır. İnsan hayalinde gezenlerden mesul değildir. Normalde tahayyül kişiye zarar vermez ama insan bunu bilmediği an zarara düşer. Namaz kılarken mukaddes bir mana yaşar. O esnada tedâi-yi efkârdan dolayı zihninde güzel mananın tam zıtı kötü bir görüntü çağrışır.

Kâbe gibi mukaddes bir ortamdayken, "Acaba Kâbe, içinde putlar olduğunda nasıldır?" diye düşünür. Put ve Kâbe normalde birbirine en uzak olacak şeylerdir ama hayal bu münasebeti kurar. Eğer insan hayal ile hakikati ayıramayıp, tüm bunları gerçekte varmış gibi düşünürse zarar eder. "Böylesine kutsal bir ortamda Kâbe'yi tavaf ederken aklıma gelen putlara bak. Namaz kılarken gözümün önüne gelen görüntülere bak. Ben ne rezil bir insanım. Bu iş böyle olmaz." der ve namazı terk ettiği gibi Kâbe'yi de kirlettiğini zannederek terk eder. Halbuki insan Allah'ı(c.c.) inkâr edenlerin nasıl bir acı çektiğini anlamak için mesela "Acaba Allah'ı(c.c.) kabul etmeyenler onca sıkıntıyla nasıl baş ediyor? O'na(c.c.) dayanmadan nasıl ayakta kalıyor?" diye düşünür. İnsanın bunu düşünmesi, onu dinsiz etmediği gibi; hayal dünyasında Kâbe ve putların, yani iki zıtlığın yan yana gelmesi de Kâbe'nin mukaddesliğine ve kişinin maneviyatına zarar veremez. Zira hayal dünyamız bir ayna gibidir. Nasıl aynadaki yılan bizi ısıramaz, oradaki pisliğin kokusu bize ulaşamaz, aynen öyle hayalimizdeki kötü görüntü ve fikirler de imanımıza zarar veremez. Yeter ki biz aynada pislik gördük diye aynayı silmeye veya yılan gördük diye aynadaki yılanı öldürmeye çalışmayalım. Çünkü vesvesede en büyük zarar, zarar var zannedip ona karşılık vermektir. Vesvesede bir insanın yapması gereken şey hiçbir şey yapmamasıdır. Vesvesenin ilacı müdafaayı terk etmektir.

Ben maalesef bazı yazılarda, konuşmalarda vesvese için "Sabredin, onunla baş etmeye çalışın, mücadele edin." gibi önerilere denk geliyorum. Bilinmeli ki vesvese ile böyle bir mücadele şekli yoktur. Sen mücadele etmeye çalıştıkça ancak vesveseni büyütmüş olursun. Senin burada yapman gereken tek şey; bunun vesvese olduğunu anlamak ve sakin kalmaktır.

Çünkü şeytan senin ruhunda gereksiz yere infial oluşturmak, seni heyecanlandırmak istiyor. Demek ki sen paniklemeyip sakin kaldığın an sorun çözülecektir.

> Fenn-i beyanda beyan olunduğu gibi, "Hariçte uzaklık sebebi olan zıddiyet ise, hayalde sebeb-i kurbiyettir." Yani, iki zıddın suretlerinin cem'ine vasıta, bir münasebet-i hayaliyedir. Bu münasebetle gelen tahattura "tedâi-yi efkâr" tabir edilir. Meselâ, sen namazda, münacatta, Kâbe karşısında, huzur-u İlahî'de iken, âyâtı tefekkürde olduğun bir halde, şu tedâi-yi efkâr, seni tutup en uzak mâlâyâniyât-ı rezileye sevk eder.
>
> RİSALE-İ NUR

Bir düşünce fikirlerin çağrışımı ile bir başka düşünceyi hatıra getirebilir. Mesela bazen dua ederken, İlâhi huzurda kendinden geçmiş manevi bir hal yaşarsın. Fikir akışı seni alır, en uzak ve rezil hallere götürür. Namaz kılarken kendini Kâbe'de hayal edersin, müstehcen görüntüleri alır önüne getirir. Oysa dua ile o rezil hallerin bir ilgisi olmadığı gibi; namaz ile de çirkin ve müstehcen görüntülerin bir ilgisi yoktur. Kâbe'yi tavaf ederken yanından siyahi birisi geçer ve şeytan o an zihnini fikirlerin çağrışımı ile dağıtır. Hayalinde bir anda Afrika'ya gidersin. Sonra hayal dünyan seni kölelik tarihinden itibaren düşündürmeye başlar. Derken aklına siyahilerle ilgili izlediğin bir film gelir ve hayalinde bir müddet oradan oraya gezersin. Ardından "Dikkatimi toplayayım da Kâbe'ye odaklanayım." dersin ama bu seferde Kâbe'nin kumaşına bakınca aklına "Acaba Kâbe'nin örtüsünü kim yaptı? Acaba kaç paraya yapıyor? Örtü kaç yılda bir değişiyor?" gibi düşünceler gelir. Biraz da orada gezmeye

başlarsın. Şeytan tedâi-yi efkâr ile sana öyle vesveseler verir ki, en son kendine: "Yahu ben nerede neler düşünüyorum? Bir Afrika'ya gidiyorum, bir ticaret düşünüyorum, yazıklar olsun bana, utanmaz adam!" dersin ve Allah'ın(cc) huzurundan ayrılmaya çalışırsın. Halbuki onlar sadece hayal dünyanda gerçekleşir. Sen gerçekte Afrika'ya gitmedin, Kâbe'desin. Gerçekte Kâbe örtüsünün ticaretini de yapmadın. Sadece hakikatte birbirine çok uzak olan şeyler, hayal dünyanda yakınlaştı ve şeytan seni mâlâyâniyatla, yani boş işlerle meşgul etmeye çalıştı. Kafanı allak bullak etti. Seni lüzumsuz ve çirkin şeylerle oyalayıp durdu. Hepsi bundan ibaret.

> Senin başın böyle bir tedâi-yi efkâra müptelâ ise, sakın telâş etme. Belki intibaha geldiğin anda dön. "Aman, ne kusur ettim!" deyip telaşla meşgul olup durma; tâ o zayıf münasebet, senin dikkatinle kuvvet peyda etmesin.
>
> RİSALE-İ NUR

Ebû Hüreyre(ra) anlatıyor: "Bir gün Efendimiz'in(sav) ashabından bazıları ona gelerek: 'Ya Resulullah(sav)! İçimizden bazen söylemeyi bile büyük bir günah saydığımız şeyler / vesveseler geçiyor.' dediler. Efendimiz(sav) onlara: 'Hepiniz aynı şeyi hissediyor musunuz?' diye sordu. Onlar cevaben 'Evet' dediler. Bunun üzerine Efendimiz(sav): 'İşte bu apaçık imandır.' buyurdu.

Vesvese, imanın olduğu yürekte bulunur. Her biri birer yıldız olan sahabe efendilerimiz bile Resulullah'a(sav) gidip kendilerine vesvese gelmesinden yakınmışlardır. Demek ki bir insana vesvese

gelmesi o insanın imansızlığına değil, imanda kemaline işarettir. Burada bize düşen Üstad Bediüzzaman'ın da dediği gibi panik yapmamaktır. Kalbimizin en derinlerindeki manaya kadar her şeyi Allah'ın(c.c.) biliyor olduğuna inanmaktır. Öyleyse bizim aklımız başımıza geldiğinde "Bu kötü düşünceler nereden aklıma geldi?" diye hayıflanmamıza bile gerek yoktur. Çünkü üzüldükçe münasebetimiz artar. Vesvesedir deyip, rahatımıza bakmalıyız. Vesvesenin ilmini bilen onu umursamaz. Hayale ihtiyar geçmez, ona güç yetmez, onunla savaşılmaz. "Ben hayalde onu yeneceğim, dişimi sıkıp sabredeceğim." diye düşünmek hatadır. Bu sebepten sakın hayal dünyanızda "Ben onu yeneceğim." diye uğraşmayın.

> Gücümüz neye yeter bilmem ama duaların sahibi her şeye yeter.

Vesveseye dikkatinizi verirseniz, onu kuvvetlendirirsiniz. İnsan mukaddes bir ortamda vesveseye dikkat verdikçe kendini suçlayıp üzülür. İmanın hassasiyetinden, Allah'a(c.c.) bir edepsizlik yaptığını zanneder. İşte o zan, kişinin vesvesesini kuvvetlendirir. O yüzden insanın vesveseye düştüğünde üzülmesi bile doğru değildir. İnsanın aklına namazda bazen açık bir görüntü gelir ve kişi kendinden son derece utanır. Halbuki böyle bir durumda kişi Allah'a(c.c.) karşı edepsizlik etmiş olmaz. Orada üzüldüğü anda sadece şeytanın tuzağına düşmüş olur. Sizin böyle durumlarda; "Bu benden değil, benden olsa rahatsız olmazdım. Bu durumdan Rabb'imin(c.c.) de haberi var, öyleyse hiçbir sıkıntı yok. Ey şeytan, istediğin gibi hayalimde dolaş, ben namazın manasını senin vesveselerinin kirletemediğini iyi biliyorum." demeniz gerekir.

Bir gün kendisine vesvese gelen bir arkadaş çok korktuğunu söyledi. Ben neden korktuğunu sorunca da "İmanımı kaybedeceğimden korkuyorum." dedi. Dışarıda bir araba yanıyor dense, ancak arabası olanlar endişe eder ve harekete geçer. Demek ki bu kişide iman var ki imanını kaybedeceğinden korkuyor. Öyleyse vesvese bir insanın imanının olduğunun göstergesidir.

Bir gün de eski hayalı gayrimeşru olan bir arkadaş, namazda kendisine gelen vesveseler için gelip dedi ki: "Bana eskiden böyle vesveseler gelmezdi." İyi de güzel insan sen eskiden şeytana ders veren bir insandın. Şimdi şeytanın senden almak istediği bir şey var. Artık senden imanın güzelliğini çalmaya çalışıyor. Nasıl ki hırsız boş eve girmez, şeytan da boş bir kalbe girmeye çalışmaz. Sana musallat oluyorsa demek ki sende iman var, onu çalmaya çalışıyor.

> Zira, teessür gösterdikçe, ehemmiyet verdikçe, senin o zayıf tahatturun melekeye döner, bir maraz-ı hayali olur. Korkma, maraz-ı kalbi değil. Şu nevi tahattur ise, galiben ihtiyarsızdır. Hususan, hassas asabîlerde daha galiptir. Şeytan şu nevi vesvesenin madenini çok işlettirir.
>
> RİSALE-İ NUR

İnsan vesveseden dolayı üzüldükçe, vesveseye önem verip üzerinde durdukça, o zayıf düşünce bir alışkanlık halini alır, bir hayal hastalığına dönüşür. İnsan, kendisine vesvese geldiği için üzüldükçe bu davranış onda meleke halini alır. Meleke, bir şeyi yapa yapa kazanılan yatkınlıktır. Merhum İbrahim Hakkı Hazretlerinin Marifetnamesi'nde suret ilmi ile ilgili bilgiler

mevcuttur. Bu ilimde insanların simalarına bakıp, oradan bir mana çıkarılmaktadır. Ben bunu hiç kimseye önermiyorum. Çünkü bu ilimler ancak İbrahim Hakkı Hazretleri gibi yüksek makamda olan âlimlerin altından kalkabileceği ilimlerdir. Bizler gibi sıradan insanların ilmi değildir. Hele hele daha Allah'ı[cc] tanımayan, namazı olmayan insanların bununla uğraşması hem onlar, hem onları dinleyenler açısından çok sakıncalıdır. Bu durum yaşanan onlarca hadiseden de bilinmektedir. Mesela bir dönem bir arkadaş bu suret ilmiyle ilgilenmiş. Onu da yarım yamalak bir şekilde öğrenmiş, işin derinliğine varamamış. Oradan kendince "Üçgen, elmas yüzlü insanların katil olma ihtimali yüksektir." gibi bir mana çıkarmış. Bunu sürekli düşüne düşüne meleke edinmiş. Bu kişi artık üçgen elmas yüzlü kimi görse; "Bu kişi katil, beni öldürecek." demeye başlamış. Neticede sosyal hayatı o insana zindan olmuş. Zira insan vesveseye ehemmiyet verdikçe olay melekeye de dönerse, neticesinde sokağa çıkamaz hale gelebilir. Aynı insan sabrı, tevekkülü, endişe etmemeyi, yani vesvesesini bitirecek ilimleri öğrense bu noktada kendisine faydası olacakken, boyunu aşacak ilimlerle uğraştığından; vesvesesi melekeye dönüşür.

Suret ilmi gibi rüya tabiri de yüksek makamda olan alimlerin yapabileceği bir iştir. Herkes rüya tabir edemez. Akıl ve mantık, bu iş için yeterli değildir. Rüya haktır ama doğru rüya gören ve rüyayı doğru şekilde yorumlayan kişiler azdır. Rüya tabir etmek herkesin yapabileceği bir iş değildir lakin herkesin suistimal edebileceği bir iştir. Buna piyasada bulunan yüzlerce rüya tabiri kitabı ve çeşitli internet siteleri delildir. Kitapta veya internet sitesinde ilhama medar bazı şeyler karalanmış olsa da, onun size isabet etme ihtimali çok düşüktür. Mesela

siz rüyanızda kendinizi sarayda yemek yerken görseniz ve bunun tabirini öğrenmek isteseniz, tabiri yapacak kişinin size "Sen kimsin? Nerede vazifelisin? Sarayda mı yaşıyorsun yoksa köyde mi?" diye birçok detay soru sorması gerekir. Oysa rüya tabiri kitaplarında veya internet sitelerindeki makalelerde bu şartların sağlanması mümkün değildir. Günümüzde bazı insanlar gördükleri her rüyanın yorumuna interneti açıp bakıyorlar. Bunu her rüyalarından sonra düzenli şekilde yaptıklarından, bir müddet sonra bu hal onlarda melekeye dönüşüyor ve artık yaşamlarını o yorumlara göre dizayn etmeye çalışıyorlar. Daha sonra birisi baktığı bir sayfada: "Bu hafta başınıza kötü bir olay gelecek. Bir sevdiğinizi kaybedeceksiniz." diye yorum okuyor. Tüm haftayı kendine ve sevdiklerine zindan ediyor. Başka birisi ise: "Sizin kısmetiniz kapalı. Size evlilik görünmüyor." diye bir yorum okuyor. Ümitsizliğe düşüp, tüm hayatını karamsarlıkla geçiriyor. Hal böyleyken bir insanın kendisini vesveseye girdirecek hallerden uzak durması ve tamamıyla sâlih birini tanımıyorsa böyle şeylere yönelmemesi daha iyi olur.

Rüya tabirleri gibi burçlar da günlük hayatımızın tamamının içine girmiştir. Malımızdaki bereketten kariyerimizdeki yükselişe kadar hepsinde burçların yorumu mevcuttur. Hatta eskiden insanlar evliliklerde başka meselelere takıntı yaparken şimdilerde benim burcum onun burcuna uyar mı diye takıntı yapıyorlar. Allah Mâide Sûresi doksanıncı ayette: "Ey iman edenler! İçki, kumar, dikili taşlar, fal okları şeytan işi iğrenç şeylerdir. Bunlardan kaçının ki kurtuluşa eresiniz." buyurmaktadır. Rabbimizin yarattığı tüm mahlukat bizlere bir şeyler anlattığı gibi yıldızların ve gezegenlerin hareketleri de bizlere bazı şeyleri anlatmaktadır. İlk anlattığı şey ise kâinattaki bu muhteşem mevcudiyetin, bir

yaratıcının sanat eseri olduğudur. Ama çoğu insan bununla ilgilenmek yerine "Acaba bu ay hayatımda nasıl düzenlemelere gitmem gerekiyor? Bu ay burcum kariyerimi nasıl etkileyecek?" gibi konularla ilgileniyor. Öyle ki her gün düzenli şekilde burç yorumu takip eden insanlarda bu melekeye dönüşüyor ve kişi hayatının geri kalanına o yorumlara göre yön veriyor. İş hayatını, evlilik hayatını, kariyer planlamasını, finansal meselelerini, hepsini burç yorumuna göre düzenliyor. Hal böyle olunca bir yorumda gördüğü olumsuz bir düşünce onun tüm hayatını tepetaklak edebiliyor. Halbuki ayrı insan hayatını Allah'ın(c.c.) isteklerine, Resulullah'ın(s.a.v.) örnek yaşamına göre düzenlese zaten huzurlu bir ömür sürecektir. Zira Allah Resulü(s.a.v.) gibi kâinatta hiç batmayacak bir güneş varken, yıldızlarla yol bulunmaz.

İnsan, "tedâi-yi efkâr" yoluyla hatırına gelen kötü bir manayı kendi kalbinin sözleri zannedip heyecana kapıldığı ve bu hal her tedâide tekrarlandığı takdirde, o kişinin hayal latifesi hastalanmış demektir. Her şeyden etkilenen hassas ve asabi insanlar, vesveseden en çok zarar görenlerdir. Hassaslık ve asabilik; hayal kırıklığı, aşırı duyarlılık, kızgınlık ve kaygı hali gibi duyguların yoğun yaşanması olarak da tanımlanabilir. Bu nitelikteki insanların vesveseye fıtri bir yatkınlığı vardır. Takıntılı, mükemmeliyetçi, titiz kişiler genellikle hassas ve sinirlidirler. Duygularında aşırı ve hızlı iniş çıkış yaşayan kararsız kişiler asabidirler. Sizi bir gün göklere çıkarır, diğer gün yerin dibine batırırlar. Bu kişiler gibi şüpheci insanlar da sinirlidirler. Bunlar her kelamın, her tavrın ardında art niyet ararlar. Bu özelliklere sahip insanların vesvese hastalığına yakalanmaları, normal insanlara göre daha fazladır. Yani vesvese, daha ziyade hassas ve asabi ruhlara musallat olur. Bu özelliğe sahip insanların vesveseyi düşünmeyerek; sabretmeyi ve

tevekkül etmeyi öğrenmesi gerekir. Çünkü şeytanın amacı, ruhta infial oluşturup kişiyi heyecana sevk etmek, onu hassas bir hale getirmektir. Bu sebeple heyecanlı insan vesvesenin madenidir. Demek ki bir olaya aşırı tepki vermeyen insanlarda vesvese az olur. Bunun için de iman ilmini ve tevekkülü bilmek gerekir. Sabrı bilen, iman alt yapısı olan, ruhunu kuvvetlendiren insanlar vesveseye karşı daha güçlü olurlar. Normal insanlarda vesvese terakkiye sebebiyet verirken, asabi ve hassas insanlarda manevi ve ruhi bir maraza dönüşebilir.

> Şu yaranın merhemi şudur ki: Tedâ-yi efkâr, galiben ihtiyarsızdır, onda mes'uliyet yoktur. Hem tedâide mücaveret var, temas ve ihtilât yoktur. Onun için, efkârın keyfiyetleri birbirine sirayet etmez, birbirine zarar vermez. Nasıl ki, şeytan ile melek-i ilham, kalb taraflarında mücaveretleri var. Ve fücur ve ebrârın karâbetleri ve bir meskende durmaları zarar vermez. Öyle de, tedâi-yi efkâr sakasıyla, istemediğin pis hayalât gelip nezih efkârın içine girse, zarar vermez. Meğer kasten olsa veya zarar zanniyla onunla ziyade meşgul olsa.
>
> RİSALE-İ NUR

Tedâi-yi efkâr, kişinin iradesi ve isteği dışında gelişen bir olaydır. Zıtlıkların hayal dünyanızda buluşması sizin elinizde değildir. Dolayısıyla bu noktada sizin mesuliyetiniz yoktur. Aklınıza yanlış bir düşüncenin gelmesi sizi vebale sokmaz. Allah (c.c) böyle bir durum için size hesap sormayacaktır. Çünkü hayal dünyanızda fikirler yan yana gelse de onlar birbirini kirletmez, birbirine karışmaz. Mesela siz bir hâkimle hırsızı mahkemede yan yana görebilirsiniz. Biri karar verirken öteki önünde durur. Biri

iyiliği öteki de kötülüğü temsil eder. Peki mahkeme salonunda hâkimle hırsız yan yana diye birbirlerine huyları karışır mı? Hayır, hâkim hâlâ hâkim, iyiliği temsil ediyor; hırsız hâlâ hırsız, kötülüğü temsil ediyor. Hâkim ile hırsızın birbirine komşuluğu vardır fakat birbirine karışması yoktur. Aynen öyle sizin hayal dünyanızda da bazı zıtlıklar, mahkeme salonundaki hâkim ve hırsız gibi yan yana gelebilir. Namazın manasıyla açık bir görüntü aynı şekilde düşünülebilir. Bu bir sorun teşkil etmez. Zira kalpte lümme-i şeytaniye denilen şeytanın 'vesvese santrali' de vardır, ilham karargâhı olan melek-i ilham da vardır. Bu sebeple hayal dünyanızdaki namazın güzel manasıyla, açık görüntünün komşuluğu vardır lakin açık görüntü namazını kirletemez, ona zararı yoktur. Hayalde yaşanan hayalde kalır.

Vesvesenin En Büyük Çözümü Gaye-i Hayal

> Hem bazan kalb yoruluyor. Fikir, kendini eğlendirmek için rastgele birşeyle meşgul olur. Şeytan fırsat bulur. Pis şeyleri önüne serpiyor, sürüyor.
>
> RİSALE-İ NUR

Çok yürüyen bir insanın ayaklarının yorulması, sürekli okuyan bir kişinin gözlerinin yorulması gibi, ulvi şeylerle fazla meşguliyet de bazı kalpleri yorabilir. İnsanın bedeni ve aklı yorulduğu gibi, kalbi de yorulmaktadır. Bu sebepten kalp kendini dinlendirmek için bazen kötü hayallere kayabilir. Zihin en çok fikri, "Kendimi eğlendireceğim." diye başlığa saldığında üretir. İnsan, rahatını düşündüğü ve kendini eğlendirmek istediği zaman

kendisini boşluğa salar, "Zihnimi biraz dinlendireyim." der. Oysa Kur'an: "Öyleyse bir işi bitirince diğerine koyul." buyurur. İnsan kendini eğlendirmek için boşluğa salınca, şeytan, maden tam olarak bu noktadan bulur. Çünkü boş duran zihin, işi olmayan şeyleri dert edinmeye ve lüzumsuz fikirler üretmeye başlar. İşte şeytan o fikirler ile hayal dünyamıza vesvese verir. O zaman bizim hayal dünyamızda bir devrim yapmamız gerekir. İnsanın kendi dünyasından ve yaşantısından daha büyük, daha ulvi bir hayali olursa, zihninde şeytanın uğraştığı her şeyin arasına kocaman bir sefine-i Nuh inşa eder. İnsan hayal dünyasında ardığı o gaye-i hayalinin peşinde ölene kadar maddi-manevi koşturduğunda, zihnindeki sefine-i Nuh o kadar büyür ki şeytanın kullanmaya çalıştığı bütün çirkin hayaller, o kocaman gemiye çarpan ufak dalgalara dönüşür. Ama insanın hayatında büyük bir gayesi olmazsa, zihin dünyası anlam kazanamaz. Zihnindeki bütün fikirler bir benlik alır ve insana öyle bir hücum eder ki, o insan vesveseden kurtulamaz. Üstad Bediüzzaman Hazretleri yıllar önce bunu tespit etmiş ve şu cümleyi söylemiştir: "Gaye-i hayal olmazsa veyahut nisyan veya tenasi edilse; ezhan eneeye dönüp etrafında gezerler." Eğer sen şeytanın vesveselerine yenilmek istemiyorsan, öyle bir davaya dilbeste olacaksın ki yatıp kalkıp yalnızca davanı düşüneceksin. Gaye-i hayalinde öyle bir sefine-i Nuh inşa edeceksin, öyle bir iman hizmetinde koşturacaksın, kendi imanın ve başkalarının imanına öyle bir dertlenecesin ki şeytan hayaline girecek vakit bulamayacak ve gemini batırmaya yetecek dalgaları üretemeyecek. Hayalindeki gayede o kadar ulvi bir dert olacak ki bütün süfli dertleri ezecek. Yanan başka imanlara yetişmeyi o denli düşüneceksin ki adeta Hz. Ömer'in(r.a) torununun adını unuttuğu gibi sen de

vesveseleri unutacaksın. Bir gün Hz. Ömer'in(r.a) sehiv secdesi yaptığını gören sahabeler yanına gidip "Ey Ömer ne oldu da namazı yanlış kıldın, sehiv secdesi yaptın?" diye sorduğunda, "O esnada hayalimde İran'a ordu gönderiyordum." dediği gibi, senin de bütün dünyevi plan ve hayallerinden daha büyük bir gaye-i hayalin olacak. Hedefine dev gibi proje koyunca, hayal dünyana o kadar büyük ve güçlü bir gemi inşa etmiş olacaksın ki şeytanın hayal dünyana gelip seni yormak için kullandığı vesveseler küçük dalgalar gibi etkisiz kalacak. O dalgaların her biri, zihninde inşa etmeye çalıştığın sefine-i Nuh'a çarpacak ve sönüp gidecek. Başkalarının imanını dert edinip koşturan insanlara bakın; hiçbirine vesvesenin bir zarar veremediğini göreceksiniz. Öyle kişiler kendisine gelen vesvesenin, vesvese bile olduğunun farkında değildir. Sen evin yanarken o yangını söndürmeye koşsan ve bu esnada dizine de bir taş değip dizini kanatsa hiç umurunda olur mu? Mümkün değil. O insanın da o kadar büyük bir derdi, gaye-i hayalinde koşturduğu ve inşa etmeye çalıştığı o kadar ulvi projeleri var ki o ulvi dertlerle meşgul olduğundan, süfli dertler dalga gibi çarpıp, kaybolup gidiyor. Tabi bunun tam zıddı da geçerlidir. Kim ulvi bir dertle meşgul olmazsa, süfli dertler onu boğar. Eğer senin bir gaye-i hayalin olmazsa; aslında sana zarar veremeyecek iş hayatı, sağlık, ölüm korkusu, evdeki muzır maniler, çocuğun geleceği, eşinin dünyası gibi ne kadar kuruntun varsa hepsi seni boğmak için bekleyecekler.

Demek ki rahatını düşünen gayesinden, gayesini düşünen de rahatından fedakârlık etmek zorundadır. Eğer insan: "Dünyam rahat olsun." deyip, iman hizmetini zahmetli görüp gelmezse, o hizmetin içine girmezse, onu hırsızlarıyla tutmazsa,

rahat zannettiği ruhu ve hayal dünyası yılan, çıyan, akreplerle dolup onun dünya hayatını da rezil rüsva edecektir. Etrafımızda maddi hayatları sorunsuz olmasına rağmen manevi hayatları intihar etmeye kadar giden sayısız insan buna delildir. İnanın bu durumun tek çözümü, kendi varlığından daha büyük bir dava sahibi olmaktır. Zira biz bu dünyaya var olmaya değil, bir iman davası için yâr olmaya geldik. Ancak gaye-i hayalin bu mertebesini yaşayan bir insan, başına gelecek ve kendisini yoracak bütün musibetlere, insan-ı kâmil insanların söylediği tek bir cümleyle karşılık verir: "Bu da geçer Ya Hu!" der ve ay kapanır. İnsanın bir ülküsü olmazsa, "Aman canım biraz nya, biraz ahiret. Ne şiş yansın ne kebap." diye yanlış zanlara düşerse, o insan çok yorulur. Ben bu duruma çok şahit olaum. Aynı zamanda, bu dava uğruna koşturan insanların başına gelen, başkalarını oğlatacak nice hadiselere de "Bu da geçer Ya Hu!" deyip kalplerinin titremediğine de şahit oldum. Allah(c.c.) o infiale uğramayan ruhlardan, sabit kadem insanlardan eylesin ve onların numuneleri oluşsun. Nasıl ki bir insanda sağlık sektörünün numunesi olunca bir doktoru daha iyi anlar, logaritmanın numunesi varsa matematikçiyi daha iyi anlar. Aynen öyle de bir insanda dirayetli kalmanın numunesi varsa da bilznillah o insan sahabeyi hakkıyla anlar. Hayatın amacı da bu değil mi zaten? Yoksa bomboş çöplük gibi bir hayat olup gider..

Ancak ve ancak bir davası olan insan, dünyada geçici seyreden hadiselerle baş edebilir. Çanakkale'de mücadele eden ecdat, sizce; "Şu taş ayağıma geldi, atın tozu da üstümü kirletti" gibi düşüncelere dalmış mıdır? Cephede küflü peynirlerle, kuru ekmeklerle ömür geçirmişler ve bu hiç umurlarında olmamış

Çünkü bir davaları varmış. Üstad Said Nursi hazretlerine Van'da omuz atıp uçurumdan ittiklerinde, bir alttaki kayaya düşerken, ağzından çıkan tek kelime "davam" olmuş. İşte bu dava olayı bizim de tabiatımız olduğu gün, inanın dünyadaki hiçbir şey bizi üzemez, ezemez. Yoksa geçici illüzyon gibi ne kadar imtihan varsa, Allah(c.c) gibi korkuyor insan. Allah(c.c) bu halden muhafaza etsin. Bir şeylerden Allah(c.c) gibi korkmak, itikadi bir bozukluktur. Eğer sen Allah'ın(c.c) razı olup olmamasına ağlamıyor, bundan endişelenmiyor, gecenin soğuğunda evden çıkıp, "Bu derdimi nasıl çözerim?" diye derinlenmiyor ama bir insanla ilişkin bozulduğunda, iş yerinde bir aksaklık yaşadığında bunları diyorsan, onlara ağlayıp, üzülüyorsan, imanındaki samimiyette sorun var demektir. Zira başka bir şeyi Allah(c.c) gibi sevmek nasıl insanı muhabbet müşriği ederse, başka bir şeyden Allah(c.c) gibi korkmak da insanı havf müşriği edebilir. İşte buralar vesvesenin temelleridir.

Allah'ın(c.c) imtihan için yarattığı şeylere -haşa- Allah(c.c) gibi değer veriyorsun, ondan sonra da kaybetmekten tir tir titriyorsun. Bu bazen sağlığın oluyor, bazen makamın, bazen de ailen oluyor. Ölmek bir insan için ne kadar büyük bir dert olabilir ki? Zaten gideceksin. Bence ondan sonraki, çok daha büyük bir meseledir. Ne hesap vereceğim, nasıl çözeceğim, yeterince amel edebildim mi, amellerimin içinde samimiyet var mıydı? İnsan buraları düşünüp çözmedikten sonra diğerlerinin ne önemi var ki? Bütün akrabalar alkışladı, sen bizim en güzel damadımızsın, dediler. İş yerinden her gün başarı plaketi aldın. Okulu dereceyle bitirdin. Ne oldu? Bu dünyada yıllarca ölümüne emek verdiğin insanlardan bile karşılık alamazken, bir plaketten, bir övgüden, bir diplomadan mı alacaksın? Sence gerçekten

önem verilmesi gereken şeyler bunlar mı? Alıp gidecekler şu dünyadan seni, ne diyeceksin? İşim vardı, dünyam yoğundu, sevdiklerimin gönlünü yapıyordum. Allah(cc), "Ya benim halım?" derse. O zaman ne diyeceksin?

Kusursuz Bir İbadet İçin Bilmen Gerekenler

İnsanların en çok karşılaştığı vesveselerden biri de en mükemmel ibadeti yapma düşünceleridir. Böyle insanlar yanlışsız ve eksiksiz, en iyi ameli yapma hırsına kapılmışlardır. Oysa namazın kıyam, kıraat, rükû diye zahiri farzları olduğu gibi; ihlas ve samimiyet gibi batını farzları da vardır. Bizler şekli olarak namazı ne kadar güzel kılarsak kılalım, samimiyet gibi batını farzlardan tam emin olamayacağımızdan, mükemmel namaz kılmamız mümkün değildir. Mükemmel ibadetler yalnızca peygamberlere hastır. Bizlerin ise yazgısında kusur vardır. Peki bizler, namazımız Resulullah'ın(s.a.v.) namazı gibi değil diye namazı terk mi edelim? Namaz kılmaya devam etmeyelim mi? Elbette hayır. Bu, şeytanın tuzağına düşmek olur. Çünkü şeytan, insana vesveseyi en çok, ibadetlerini daha fazîletli, daha takvalı yapma noktasından verir. Amelin en üstününü ve takvalısını aramak bir ölçüde güzel bir arayıştır. Fakat burada dengeyi iyi kurmak gerekir. Toplumda bu ölçüyü olması gerektiği kıvamda ayarlayamayan nice insan, ya namaza hiç başlamamış ya da kıldığı namazı terk etmiştir.

Bir gün namaz kılmayan birine "Neden namaz kılmıyorsun?" diye sorduğumda; "Hocam, kıldın mı dört dörtlük kılacaksın" dedi. Bu doğru bir yaklaşım değildir. Çünkü bir şey bütün bütün elde edilmezse, bütün bütün terk edilmez. Burada şeytanın verdiği vesvese hep aynıdır: "Ben yaparsam eksiksiz yapmalıyım" dedirtir. Ancak ibadetlerde tekâmül adım adım olur, tek adımda on basamaklı bir merdiven çıkılmaz. Mesela, siz iş yerinizde de böyle mi yapıyorsunuz? İşe gitmek insanın içinden gelecek. Ben bir işi yapacaksam tam yaparım yoksa hiç yapmam, diyor musunuz? İş yerinde her gününüz tam motivasyonlu geçmiyor, çalışırken de hep dinamik olmayabiliyorsunuz ama yapmanız gereken zarurî işleri yine de yapıyorsunuz. Motivasyon ve enerjiniz eksik diye işe gitmemezlik veya işte çalışmamazlık yapmıyorsunuz. Ama konu maneviyata gelince, şeytan burada sizi kandırarak: "En takvalı amel bende olması lazım. Yoksa o ameli hiç yapmayayım." dedirtiyor.

Şeytanın oyunları hep aynı, hiç değişmiyor. Bir gün yine şeytanın tuzağına düşmüş başka birisine denk geldim ve ondan da benzer cümleleri işittim. Bana: "Hocam, bir ameli, bir ibadeti yapıyorsan tam yapmalısın." dedi. Ben de ona: "Bana beş bin lira mı borcun olsun istersin, yoksa iki bin lira mı?" diye sordum. O da "Tabi ki iki bin lira olmasını isterim." dedi. "Öyleyse sen bugün iki vakit namaz kılarsan namaz borcundan o iki vakit düşmüş olacak." dedim. Bu zan ile o arkadaş daha sonra ufak ufak namaza başladı, en son gördüğümde beş vakit namazını kılıyordu. Bizler çoğu zaman en güzeli, en makbûlü olması lazım zanniyla, yani takva zanniyla şeytanın eline koz veriyoruz. Şeytanın bu vesvese ile amacı ise tamamen bizi usandırmaktır. Takatimizin üstünde bir ameli üstümüze yıkıp, bizi

amelden uzaklaştırmaktır. Sizler, ibadeti insan takatinin üstünde tutarsanız bir gün kendiniz bile onu yapamaz hale gelirsiniz. Çünkü ahsen peşinde, ecmel peşinde koşmak bazen insanı hasenden, cemilden de edebilir.

Şeytan, ibadetler noktasında vesveseyi sadece bu açıdan vermez. Bazen de "Yahu şu insana bak. Hem namaz kılıyor, hem de yalan söylüyor." dedirtir. Bir insan kendisinde olan kötü bir ahlak yüzünden iyi olan davranışlarından vazgeçmemelidir. Aksine insanın günahlarından dolayı namazı değil, namazından dolayı günahlarını terk etmesi gerekir. Zaten böyle bir insan, namaz ile birlikte yalana devam ederse, bir süre sonra "Bunların ikisi birlikte gitmiyor. Benim bunlardan birini bırakmam lazım." diyecektir. Akıllı insan ise bu noktada namazı yalana tercih ederek doğru olanı seçecektir.

Yukarıda bahsedilen vesveseler ruhta açılan yaralar olduğu için, Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri bu tür vesveselere iki tane muazzam merhem bulmuş ve onları derdimize tam derman olacak şekilde sunuyor.

> **Yirmi Birinci Söz; İkinci Makam, Dördüncü Vecih.**
>
> Amelin en iyi suretini taharriden neş'et eden bir vesvesedir ki, takvâ zanniyla teşeddüt ettikçe, hal ona şiddetlenir.
>
> RİSALE-İ NUR

Bir gün Sa'd bin Ebi Vakkas[ra] abdest alırken, Efendimiz[sav] onun uzuvlarını üçten fazla yıkadığını gördü. Bunun üzerine Hz. Sa'd'i[ra] uyardı ve "Ey Sa'd! Benim öğrettiğim gibi yap. İsraf etme." dedi. Bunun üzerine Hz. Sa'd[ra]: "Ya Resulullah[sav], abdestte de israf olur mu?" diye sordu. Efendimiz[sav]: "Nehrin

kenarında bile olsan senin yapacağın budur" buyurdu. Çünkü yapılan her şeyde bir ölçü vardır. Mesela, namazdan sonra yapılan tesbihat içerisinde bize düşen; Sübhanallah, Elhamdülillah, Allahu Ekber'i otuz üçer kez söylemektir. Onları otuz üçten fazla söylemek bizi daha takvalı yapmaz. Orada söylenen sayıda bir anahtar-kilit ilişkisi vardır. İnsan, evinden çıkarken daha güvenli olsun diye kapısını normalden büyük bir anahtarla kilitlemeye çalışmaz. İnsanın evini güvende tutabilmesi için, kapıdaki kilide uygun anahtarı kullanması gerekir. Aynen öyle, abdestte uzuvları yıkarken uyulması gereken sayıda da bir tılsım vardır. Bizler o sayıların üstüne çıkmakla daha takvalı olmayız. Ancak şeytana oyuncak oluruz.

Şeytan, insanın zaaflarını iyi kullanır ve kişiye sürekli amelin en iyisini aramasını telkin ederek vesvese verir. Kişi, takva zanniyle amelin en iyisini araya araya bir müddet sonra amelden bıkar ve yorgun düşer. Çünkü bu hal neticede kişinin takatinin üstünde bir ameli açığa çıkarır. Bu vesveseye yakalanmış bir insan, abdest almaya gider ama beş saat lavabodan çıkamaz. Abdest almaya gitmeden önce saatlerce tuvaleti, sonra da kuru yeri kalmasın diye uzuvlarını yıkar. Bu hal bir güçlük olduğundan, nihayetinde buna takat yetiremez ve bir süre sonra namazı bırakır. Dinlerine ehemmiyet verdikleri için şeytanın tuzağına düşen bu insanlar aslında belli bir ölçüde fıkıh bilgisine sahip olmadıkları için şeytana maskara olurlar. Normalde fıkha göre, insan bir kova su ile gusül abdesti alabilir. Vesveseye düçar olmuş kişi ise on kova su ile gusül abdesti alır, yine de "Kuru kalan bir yerim kaldı mı acaba?" diye bir türlü banyodan çıkamaz. Şeytan, ona sürekli "Sen daha takvalı olabilirsin. Hiçbir noktan eksik kalmasın. En mükemmel ibadet sende olsun." diye vesvese verir ve kişiyi

ibadetten soğutur. O kişi saatlerce abdest üstüne abdest alır. Daha sonra, o abdestten namaza sıra gelmez. Çünkü bir insanın her gün beş-altı saat abdest almaya gücünün yetmesi mümkün değildir.

> Korkma! Allah kurallara tabi değil; kurallar Allah'a tabidir.

Bu asırda insan, ibadetin en güzelini yapmak adına ifrat ediyor. Öyle bir abdest alayım öyle bir namaz kılayım ki mükemmel olsun zannına kapılıyor. Halbuki mükemmel ibadetler peygamberlere aittir. Bizler kusurlu kullarız. Bizim abdest ve namazlarımız kusursuz ve mükemmel olsaydı, namazlardan sonra tövbe istiğfar etmemize gerek kalmazdı. Hem zaten bir amelin Allah(c.c.) katında makbul olması, kusursuz eda edilmesi ile değil, Allah'ın(c.c.) o amelden razı olup olmaması ile alakalıdır. Yani sen, namazı kusursuz kıldığın için namazın makbul olmayacak. Senin namazından Allah(c.c.) razı gelirse namazın kabul görecek.

Namazı huşu ve huzur kemaliyle en mükemmel şekilde kılmak elbette güzeldir ama bunun başarılamaması halinde vesveseye düşmek, namazı tekrarlamak yahut tamamen terk etmek de gerekmez. Çünkü bize namaz kılmamız emredilmiş ama namazı en mükemmel şekliyle eda etmemiz emredilmemiştir. Böyle olsaydı Efendimiz'in(s.a.v.), Ashâb-ı Kirâm'ın, evliya ve asfiyanın dışında bütün mü'minlerin kıldıkları namazların kabul olmaması gerekirdi. Öyleyse şeytan, böyle vesvese durumlarında biraz da bizim cahilliğimizden istifade ediyor. Bizler bir şeyleri tam bilmediğimizden, bildiğimiz şeyleri fazla yapmaya çalışıyoruz. Yeterli ölçüde fıkıh bilgimiz olsa şeytanın bu tuzaklarına düşmeyeceğiz ama aldanıyoruz.

Mesela, namazda kaçıncı rekâtta olduğumuzu unutuyoruz. "Acaba üçüncü rekâtta mıydım yoksa dördüncü rekâtta mı?" diye vesveseye düşüyoruz. Fıkıh ilmi bu sıkıntıyı "zann-ı galip" kavramı ile çözüyor. "Sen hangi rekâtta olduğunu zannediyorsan, üstün gelen kanaatin hangisinden yana ise o rekâttasındır. Üçüncü rekâtta olduğun düşüncesi mi ağır basıyor; öyleyse üçüncü rekâttan devam edeceksin. Dördüncü rekâtta olduğunu mu zannediyorsun; zann-ı galip ile dördüncü rekâttan devam edeceksin. Bu durumda sehiv secdesi yapılmasına bile ihtiyaç yoktur. Böyle bir namaz bittikten sonra, bu namazın tekrarlanmasına gerek yoktur. Sizin bilmemenizden, dalgınlığınızdan kaynaklı bir kusur, namazın iptaline sebep değildir. Zannınızda yanılsanız da bu, namazınıza zarar vermez." diyor.

Bizler bazen abdest aldıktan sonra, tam namaza duracakken "Acaba ben abdest alırken bir uzvumu yıkamayı unuttum mu?" diye şüpheye düşüyoruz. Fıkıh ilmi; "Bu hal insanın başına birkaç kez geldiyse o uzvun tekrar yıkanması gerekir. Ancak bu hal vesveseye dönüşmüş ve sürekli tekrar ediyorsa o uzvu yıkamamak, yıkamaktan daha makbuldür." diyor. Çünkü sen, vesvese zanniyla namazın özündeki kulluğu kaçırıyorsun, farkında değilsin.

Bazen de abdest almamızın üstünden biraz zaman geçiyor. Tam namaza duracakken "Acaba abdestimi bozdum mu?" diye vesveseye düşüyoruz. Fıkıh ilmi bu konuda ise "Yakin, şekten üstündür" diyor. Sen abdest aldığını kesin hatırladığın için fıkıh buna kesin bilgi anlamında "yakîn" diyor. Abdestini bozup bozmadığını net hatırlamadığından buna da şüphe anlamında "şek" deniyor. Neticede yakîn, şekten üstün olduğu için sen

abdestli olarak kabul ediliyorsun. Demek ki bir miktar fıkıh bilgisi, şeytanın tuzaklarını alt üst etmeye yetiyor.

> Hattâ bir dereceye varır ki, o adam amelin daha evlâsını ararken harama düşer. Bazan bir sünnetin araması, bir vâcibi terk ettiriyor.
>
> RİSALE-İ NUR

Hepimizin hayatında sünnet ile farzın çakıştığı zamanlar olmuştur. Mesela sabah namazı vakti gözünüzü bir açtınız; vaktin çıkmasına çok az kalmış. O süre zarfında hem sünneti hem farzı kılsanız yetişmeyecek. Öyleyse mecburen birini seçmeniz lazım. Siz orada vesveseye düşüp, "Hayır ben sünneti terk edemem." derseniz, bu sefer farz namazını terk etmiş olursunuz. Farzı terk edip sünneti yapmak ise haramdır. Bu durumda sünneti kılmanızın bir önemi kalmayacaktır. Çünkü şeytan, size sünneti kılmanın hassasiyeti ile farzı terk ettirmiştir.

Bazı vesveseli insanlara bakıyorsunuz, abdesti sünnete uygun alacağım diye haddinden fazla ihtimam gösterip defalarca abdest alıyor; böylece hem suyu israf ediyor hem de vaktin kemalini ve cemaati kaçırıyor. Hatta, bazılarının namazı kazaya dahi kalabiliyor. Şeytan, bazen de "Çıkacaksan Allah'ın[cc] huzuruna kalbin temiz çıkacaksın, yoksa çıkmayacaksın!" diyerek, kalbinin başka şeyleri düşünmesinden dolayı insana namazı terk ettiriyor. Şeytanın işlettiği bu düşünce akımına kapılan insanlar, namazını bir türlü bitiremiyor, camide ise cemaate yetişemiyor. Gerek sünneti gerekse farzı durmadan yeni baştan kılıyor. Namazın içindeyse kendini, süreleri birkaç defa okumak zorunda gibi hissediyor. Yine günümüzde bazı insanlar, temizlik sünnetine uyacağım diye;

sürekli ellerini ve eşyalarını yıkamak gibi sıkıntılara girip, bundan dolayı eşini ihmal ediyor, çocuklarına dokunamıyor. Böylelikle kış sünneti ararken bazen vacibi bazen de farzı terk ediyor.

> "Acaba amelim sahih oldu mu?" der, lâde eder. Bu hal devam eder, gayet ye'se düşer. Şeytan şu halinden istifade eder, onu yaralar.
>
> RİSALE-İ NUR

Geçmiş hayatında günahlara dalıp sonradan Allah'ı(c.c.) bulan insanların dine saygısı, hassasiyeti biraz daha fazladır. Şeytan, böyle insanlara gayrimeşru hayatında soldan yaklaşıp: "Hadi içki içelim, bara, pavyona gidelim. Kredi çekmeden nasıl ev sahibi olacaksın? Sevgili yapmadan nasıl evleneceksin?" diyordu. O insan, haramları terk edip namaz kılmaya, Kur'an okumaya başlayınca şeytan, bu sefer yön değiştirdi ve sağdan yaklaşarak, "Senin yarım yamalak kıldığın namaz kabul olur mu hiç? Sen kaskoca Allah'ın(c.c.) huzuruna bu günahlarla nasıl çıkacaksın? Hiç utanmıyor musun?" diye vesvese vermeye başladı. Yılların hasretiyle Rabb'ine(c.c.) yönelen, Allah'ı(c.c.) bulmuşken kaybetmek istemeyen insana artık, "Hadi eski halimizdeki gibi Allahsız yaşayalım." demiyor. "Senin ibadetini daha takvalı yapman lazım. Bu halinle sahih, sağlam, tam bir amel yapman mümkün değil." diyerek onu ümitsizliğe düşürüyor. Onu doğru yolda bırakmak istemiyor. İşte şeytan bu kadar kurnazdır.

> Şu yaranın iki merhemi var. Birinci merhem: Bu gibi vesvese, ehl-i ilizâle lâyıktır.
>
> RİSALE-İ NUR

Ehl-i İtizal, Mutezile mezhebine mensup olanlar demektir. Bir gün Hasan Basri Hazretleri talebeleriyle bir mecliste ders okurken, cemaate dışarıdan bir adam gelir ve "Ya imam! Büyük günah işleyen biri kâfir olur mu?" diye sorar. Kendisi soruya cevap vermeden, talebelerinden Vâsıl bin Atâ öne atılır ve "Evet." diye cevap verir. Cevabı duyan Hasan Basri Hazretleri: "Vâsıl bizden itizal eyledi. Bu daireden çıktı." der. Çünkü ehl-i sünnete göre büyük günah işleyen insan dinden çıkmaz. Bu hadise üzerine Vâsıl bin Atâ'nın görüşünü savunan bir güruh ortaya çıkar ve bunlara Mutezile ekolü denir.

Şeytanın bizlere itikadî noktada verdiği vesveselerin temelinde bâtıl, sapkın bir mezhep olan Mutezile mezhebi vardır. Bu görüşe göre: "Kul, kendi fiilinin Hâlık'ıdır." Yani onlara göre insan, kendi fiilini kendisi yaratır ve Allah(c.c) buna tâbi olmak zorundadır. Kul, kendi fiilinin Hâlık'ı olduğundan, kişi amelini zahirde tam güzel yaparsa o amel güzeldir; tam kötü yaparsa da o amel kötüdür. Allah'ın(c.c) bir söz hakkı yoktur. Kişi, amelini ister iyi ister kötü yapsın, sorumluluk kendisine aittir.

Mutezile'ye göre, Allah(c.c) eşyayı yarattıktan sonra, eşyanın kendisinde güzellik olduğu için onu helal; eşyanın kendisinde çirkinlik olduğu için de onu haram kılmıştır. Farkında değiliz ama birçoğumuzun inanış şekli, sapkın bir görüş olan Mutezile'ye benziyor. Bu görüş birçoğumuza doğru ve mantıklı gibi gelse de esasen öyle değildir. Allah(c.c), bir eşyaya hangi sıfatı koyduysa o eşyanın sıfatı odur. Mutezile'nin bu görüşü ibadetlerimizdeki vesvesenin temelini oluşturur. Mutezile görüşü der ki: "Allah(c.c) eşyayı yarattı. Eşyanın kendi zatında güzellik, çirkinlik vardı ve sen ancak o güzele uyarsan Allah(c.c) ibadetini kabul eder. Eğer güzele uymazsan ibadetini kabul etmez."

Mesela, öğle namazının dört rekât farzı vardır. Mutezile'ye göre, öğle namazının dört rekâtı güzel olduğu için Allah(c.c), onu farz kılmıştır ve ona tâbi olmak zorundadır. Bu durumda kul, "Namazda üçüncü rekâtta mıydım yoksa dördüncü rekâtta mı?" diye bir şüpheye düşemez. Çünkü Mutezile'ye göre Allah(c.c), onun aslını bozamaz ve sen de namazın en ufak bir yerinde hata ettiğin anda güzelliği bozmuş olursun. Allah(c.c) ise böyle bir namazı kabul etmez. Güzellik ve çirkinlik eşyanın zatında olduğundan Allah(c.c) ona uymak zorundadır.

Ehl-i sünnete göre ise, Allah(c.c) bir şeye güzel derse o şey güzeldir ve bir şeye çirkin derse o şey çirkindir. Mesela sizin, namazda bir rekâtı kılmayı veyahut abdestte bir uzvunuzu yıkamayı unuttuğunuzu varsayalım. Bu normalde güzel olmayan bir durumdur ve amel bozulur. Ama Allah(c.c), o ameldeki güzele ya da çirkine tabi değildir. Güzellik ve çirkinlik Allah'a(c.c) tabidir. Yani siz, bilmeden bu hatayı yaptığınız için, Allah(c.c) o amel kabul edebilir. Ama şeytanın vesveselerine aldananlar, aynen Mutezile gibi düşünüp; "O namazın en ufak hareketine kadar, güzellik zatında vardır. Allah(c.c) onu güzel yaratmadı. O güzel olduğu için Allah(c.c) onu helal kıldı. Bu sebepten, Allah(c.c) onun bütününü bozamaz." derler. "Abdesti, namazı tam yapmazsam Allah(c.c) bunu kabul etmez." diye düşünürler.

Bu vesveseye düşenler, aslında bu cihette sapkın bir görüşe iltiba etmiş olurlar. Zira amelin takvası dediğimiz olaydan gelen vesvese, aslında sapkın bir ekolün ürünüdür. Bizler, kendi ehl-i sünnet dairemizi bilmediğimizden, şeytan bizleri sürekli buradan yanlışa düşürür.

> Çünkü onlar derler: "Medar-ı teklif olan ef'al ve eşya, kendi zâtında, âhiret itibarıyla ya hüsnü var, sonra o hüsne binaen emredilmiş; veya kubhu var, sonra ona binaen nehyedilmiş. Demek eşyada, âhiret ve hakikat nokta-i nazarında olan hüsün ve kubh zâlidir; emir ve nehy-i İlâhi ona tâbidir.
>
> RİSALE-İ NUR

Mutezile ekolü, güzellik ve çirkinliğin eşyanın zatında olduğunu savunsa da; sonradan yaratılmış bir eşyanın güzel veya çirkin diye ezeli sıfah olamaz. Bu, geçmişte yaşanan bazı hadiselerle de sabittir. Mesela, Efendimiz'in(a.s.m) tebliğ yaptığı ilk dönemlerde içki içmek serbesti. İçki içmek hicretin dördüncü yılında yasaklandı. Dolayısıyla biz, o zaman dilimi içerisinde, içki içmek kötüdür diyemeyiz. Çünkü Allah(c.c), o zaman aralığında içkiyi henüz haram kılmamıştır. Hz. Âdem(a.s) ile Hz. Havva'nın çocukları, ilk insanlığın neş'et etmesinde kardeş evliliği yapmıştır. Biz, o zaman dilimi içerisinde, "Kardeş evliliği çirkin bir davranıştır." diyemeyiz. Çünkü Allah(c.c), o zaman kardeş evliliğini henüz haram kılmamıştı. Sonrasında bunu yasaklayıp kötü, çirkin ve haram kıldı. Dinimize göre domuz eti yasaktır. Ancak domuz etinin bile helal olduğu durumlar vardır. İnsan ölecek duruma gelmiş ve yiyecek başka bir şey bulamamışsa, zaruret halinde ölmeyecek kadar domuz eti yiyebilir. Allah(c.c), o zaman dilliminde, o insan için bu durumu helal kılmıştır. Mutezile düşüncesindeki gibi, domuz pistir her durumda haramdır gibi bir düşünce geçerli değildir. Zira o adam, ölmesine ramak kala domuz etini yemese, "Hayır, ben takvalıyım." dese ve neticede ölse, günah üstüne ölmüş olur. Çünkü Allah(c.c), hangi koşulda neye güzel diyorsa, güzel olan odur. Demek ki olayın ve eşyanın zatında, kendisinde, nefs-ül

emrinde güzellik ve çirkinlik olamaz. Allah[c.c.], ona sonrasında veyahut yarattığı anda güzel derse, o bizim için güzel ve helal; çirkin derse bizim için çirkin ve haramdır. Dolayısıyla abdestin olmazsa olmaz kuralları vardır; bunu bozduğumuz anda abdestimiz olmaz yanılgısına düşmeye gerek yoktur. Biz uymak için elimizden geleni yapmakla mükellefiz. Ancak bizler insanız, yazgımızda hata veya yanlış yapma vardır. Dalıyoruz, unutuyoruz, bir yeri eksik veya kusurlu yapıyoruz ama Allah[c.c.], yaptığımız eksik ameli, dilerse tam bir amel olarak kabul edebilir. İşte, bir insan manayı buradan yakalasa bütün vesveselerden kurtulup şeytanın oyuncağı olmaktan kendisini kurtarır.

> Bu mezhebe göre, insan her işlediği amelde şöyle bir vesvese gelir: "Acaba amelim nefsülemirdeki güzel surette yapılmış mıdır?"
>
> RİSALE-İ NUR

Nefs-ül emir; hakikatin kendisi, aslı, olması gerekeni demektir. İbadetlerde olması gereken kıvam, Efendimiz'in[s.a.v.] ibadetleridir. Abdestin, namazın ve diğer ibadetlerin kusursuzu Efendimiz'e[s.a.v.] aittir. Bizlerin, Efendimiz'in[s.a.v.] kıldığı namaz gibi namaz kılması, namazın içinde o ihlası, samimiyeti, huşuyu yakalaması mümkün müdür? İşte Mutezile mezhebine göre kıvam bu olduğundan o kıvam tam olmazsa ibadetin kabul olması mümkün değildir.

O yüzden şeytan, insana sürekli bu noktadan vesvese verir ve kişiye; "Acaba ibadetlerim Efendimiz'in[s.a.v.] ibadeti gibi oldu mu?" diye düşündürtür. Neticede kişi, amelde o kıvamı tam yakalayamayınca, amelinin kabul olmayacağını zanneder.

> Amma mezheb-i hak olan Ehl-i Sünnet ve Cemaat derler ki: "Cenâb-ı Hak bir şeye emreder, sonra hasen olur. Nehyeder, sonra kabih olur." Demek emirle güzellik, nehiyle çirkinlik tahakkuk eder.
>
> RİSALE-İ NUR

Doğru olan düşünce, "Allah(c.c.); güzelse emreder; çirkinse yasaklar." değildir. Fiili veya eşyayı güzel ya da çirkin kılan, Allah'ın(c.c.) hükmüdür. Mesela Allah(c.c.), sabah namazının iki rekât olmasını emrettiği için iki rekât kılmak güzeldir. Diğer sayılarda kılmak çirkindir. Aynı şekilde Allah(c.c.), balık etine helal dediği için helal, kurbağaya haram dediği için haramdır. Günümüzde birçok insan, "Kurban kesmek hayvanı katletmektir." demektedir. Onlar ne düşünürlerse düşünsünler, Allah(c.c.) kurban kesmeyi emretmiştir. Dolayısıyla, Allah(c.c.) emrettiği için kurban kesmek güzeldir ve helaldir. Allah(c.c.) ineğin etine güzel, domuzun etine çirkin demiştir; suya güzel, alkole çirkin demiştir. Allah(c.c.), güzel ve çirkin hükmünü verdiği için bir şey güzel veya çirkindir.

> Hüsün ve kubh, mükellefin itikadına bakar ve ona göre takarrur eder. Şu hüsün ve kubh ise, suri ve dünyaya bakan yüzünde değil, belki âhirete bakan yüzdedir. Meselâ sen namaz kıldın veya abdest aldın. Halbuki namazını ve abdestini fesada verecek bir sebep, nefsül emirde varmış; lâkin sen ona hiç muttali olmadın. Senin namazın ve abdestin hem sahihtir, hem hasendir. Mûtezile der: "Hakikatte kabih ve fâsittir. Lâkin senden kabul edilir. Çünkü cehlin var, bilmedin; ve özrün var." Öyle ise, Ehl-i Sünnet mezhebine göre zahir-i şeriate muvafık olarak işlediğin amelîne "Acaba sahih olmuş mu?" deyip vesvese etme. Fakat "Kabul olmuş mu?" de, gururlanma, ucbe girme.
>
> RİSALE-İ NUR

Normal şartlarda su varken teyemmüm alınması dinimizce caiz değildir. Diyelim ki yakınınızda su var ama siz suyu bulamadınız, göremediniz. Neticede teyemmümle abdest alıp namaz kıldınız. Aradan bir iki gün geçti ve öğrendiniz ki yakınınızda su varmış. Böyle bir durumda su varken sizin suyu görmeyip teyemmüm almanız, hakikatte güzel olmamasına rağmen; siz bilmeyip hata ettiğiniz için, Allah(c.c) onu güzel kılabilir, ibadetinizi kabul edebilir.

Mesela, ikindi vakti namaz için hazırlandınız. Öncesinde abdestinizi bozacak bir hal gerçekleşmiş ama siz onu fark etmediniz veya namaza durdunuz, üzerinizde pislik kalmış, görmediniz. Siz pisliği görmediğiniz için ibadetiniz kabul edilir. Allah(c.c), nasıl ki karnınızdaki pislikten dolayı namazınızı bozmuyorsa, isterse vücudunuzun dışındaki pislikten de bozmaz. Zira insanlık halidir, dalgın olabilirsiniz. İnsan, bazen evden çıkıyor, cüzdanını evde unuttuğunu yolun yarısına gelince fark ediyor. Ocağa yemek koyuyor, yemek dibine tutana kadar ocakta yemek olduğu hatırına gelmiyor. Aynen öyle, insan bazen de abdest alıyor, abdest aldığının farkında olmuyor. Namaza duruyor, kaçıncı rekâtta olduğunu unutuyor. Dört rekât kılması gereken yerde üç rekât kılıyor. Bu haller hakikatte güzel olmasa bile, bazı noktaları unutup hata etmiş olsanız bile; uğraşıp mücadele ettiğinizden, Allah(c.c) onu güzelleştirip istediği şekilde kabul edebilir. Çünkü bir fiil, bir amel, bir namaz, bir abdest, zatı itibariyle güzel değildir. Allah(c.c) ona güzel derse veya onu güzel kabul ederse o amel güzel olur. Sizin abdest ve namazınızdaki iç niyetinizi Allah(c.c) biliyor. Eğer sizin elinizden

gelen, samimi gelirse, Allah(cc) onu kabul eder. Siz bir kul olarak elinizden geleni yaptıktan sonra Allah'ın(cc) dergâhına sığınırsanız; "Ya Rab! Bu aralar dalgınım, çok da utanıyorum, mahcubum. Elimden geleni yapıyorum, ne olur affet!" derseniz ve Allah(cc) da bundan razı gelirse, dilerse affeder ve kusuru ile de olsa amelinizi kabul eder. Çünkü güzellik, bir amelin dünyaya bakan yüzünde değil, ahirete bakan yüzündedir. Allah(cc), nasıl dilerse öyle yapar.

> Seni kusurunla, günahınla sevecek olan yalnız Allah'tır.

İnsan, bazen de yaptığı amelde zahiren hiçbir kusur veya hata yapmaz ama yine de bu, amelinin kabul olunacağının garantisi değildir. Zira, siz namazın dış şartlarını tam yapmış olabilirsiniz ama namazın içinde samimiyet şartı da vardır. Belki Allah(cc), namazınızı oradan kabul etmeyecektir, bilemezsiniz. Bu yüzden ibadetlerde temel mesele, gurura düşmemektir.

Bir insanın, elinden geleni yaptıktan sonra; "Ya Rab! Senin dergâhına geldim. Elimden gelen bu kadardır. Bir peygamberin namazı nerede, benim namazım nerede? Senin benden beklediğin namaz nerede, benim kıldığım namaz nerede? Bu namaz kabule layık değil ama elimden ancak bu kadar geliyor. Ne olur! Sen bunu kabul et. Farkında olmadan bir kusurum, bir hatam olmuşsa beni bağışla. Eksiklerimi, noksanlarımı tamam olarak kabul buyur." demesi o insanı gururdan ve yaptığı amele güvenmekten kurtaracaktır.

> **İkinci Merhem:** Dinde harec yoktur.
>
> لَا حَرَجَ فِى الدِّينِ - La harace fiddin - Dinde zorluk yoktur (Şer'î bir hükümdür) Madem dörl mezhep haklır. Madem istiğfara müncer olan derk-i kusur ise, gurura müncer olan hüsn-ü amelin rüyetine -böyle vesveseli adama- müreccahtır. Yani, böyle vesveseli adam, amelini güzel görüp gurura düşmektense, amelini kusurlu görse, istiğfar etse, daha evlâdır.
>
> RİSALE-İ NUR

İslam dininde "teklif-i mâlâyutak" yoktur. Allah(c.c), kuluna güç yetirilemeyecek şeyler yüklememiştir. Allah(c.c), bize ne emrettiyse hepsini yapabilecek güçteyiz. Dinde zorluk olmayıp kolaylık olduğunun pek çok örneği vardır. Mesela bizlerin namaza ayıracağı zaman beş, altı saat veya daha fazla değil, yaklaşık bir saat olarak tayin edilmiştir. O sebeple yirmi üç saatini dünyaya harcayan bizlere, bir saatini de ahiret hayatına ayırmak zor gelmez ve gelmemelidir. Hatta Allah(c.c), bazı hastalık durumlarında, otururak veya imâ ile namaz kılabileceğimizi de bildirmiştir. Orucun bir ay olması, zekâtın kırkta bir olması, su bulunmaması halinde teyemmüm ile namaz kılmanın kabul olması ve seferlik durumunda namaz ve oruç ile ilgili kolaylıklar da yine dindeki kolaylığa birer örnektir.

Bizler, güzelliği amelin zatında zannediyoruz ama güzellik şeklinde değil, manadadır. Bir kulu sıkınca, ondan kulluğun manasının çıkması gerekir. Bu sebepten, sana tövbe ettiren kusurlu bir amel, gurur veren tam bir amelden daha hayırlıdır. Seni Allah'a(c.c) yaklaştıran, sana aczliğini hissettiren ve ancak Allah'ın(c.c) kemaliyle tamamlayacağı kusurlu bir amel, seni gurura

sevk eden mükemmel bilgilerden, her zaman tam yapılmış amellerden daha üstündür.

Vesveseli insan, yaptığı amelin tam olmadığını düşünerek, sürekli tekrarlar. Abdesti üç saatte alır. Farz namazını, olduğuna kanaat getirene kadar defaatle kılar. Bu insan, geçmiş namazlarında ne kadar titizlenmiş olursa olsun, o namazın tam olup olmadığı veya Allah'ın[cc], namazlarını kabul edip etmediği meçhuldür. Demek ki işin sırrı, vesveselenip takva zannıyla bir ameli sürekli yapmakta değildir. Mesele, "Bu ameller seni kulluğun zirvesine götürecek mi? Gururdan arındıracak mı? Amele güvenmek dediğimiz ucubdan kurtaracak mı? Dergâh-ı İlahiye'ye yüzünü sürdürecek mi?" oradadır. Bir amel bunları yapmana vesile oluyorsa, o amel makbuldür. Yoksa fiili anlamda bir şeyleri tam yapınca amelin kabul olacağını düşünmek, kulluğa yakışan bir tavır değildir. İnsanın işlediği amellerde her daim, "Yaptıklarım hiçbir zaman Allah'a[cc] layık olmadı." diye düşünmesi gereklr. Çünkü ibadetin, insanı acze yaklaştırması lazımdır. İşlediği amel kişiyi acze yaklaştırmayıp gurura sevk ediyorsa, o amel maksadına hizmet etmiyor demektir.

> Madem böyledir. Sen vesveseyi at. Şeytana de ki: Şu hal bir harecdir. Hakikat-i hale muttasil olmak güçtür, dindeki yüsre munafidir. لَا حَرَجَ فِي الدِّينِ - La harace fiddin (Dinde zorluk yoktur.) - اَلدِّينُ يُسْرٌ - Eddini yüsr(ün) (Din kolaylıktır.) esasına muhaliftir.
>
> RİSALE-İ NUR

"Dinde zorluk yoktur." şer'î bir hükümdür. Halbuki vesveseli insanın sürekli, abdestini ve namazını tekrar etmesi zorluktur.

Bizler, namazı ne kadar tekrarlarsak tekrarlayalım Resulullah'ın (a.s.m.) namazı gibi bir namaz kılmamız imkansızdır ve Allah (c.c.), bize imkansızı emretmemiştir. Öyleyse senin vesveselenip abdestini, namazını ve diğer ibadetlerini sürekli tekrar etmen, amelleri kendine zorlaştırman İslam'a ait değildir. Din, senin bu yaptığın vesveseyi emretmiyor, kabul de etmiyor. Sen de inadına, din için bunu yaptığını düşünüyorsun. Çok ciddi aldanıyorsun.

> Elbette böyle amelim bir mezheb-i hakka muvafık gelir. O bana kâfidir
>
> RİSALE-İ NUR

Amellerin, "teferruat" kısımlarında mezheplerin görüşleri birbirine muhalif olabilir. Buna göre, bir mezhebin teferruat kısmında kusur sayılan bir şey, diğer mezhepçe kusur sayılmaz. Bu durum, vesveseye müptela olan özür sahibi birisi için rahmettir. Zira kusur zannettiği teferruata ait bir mesele, bir mezhepçe kusur olsa bile diğer hak mezheplerce kusur olmayabildiği için o halden kurtulmuş olur.

"Amelim elbet hak bir mezhebe muvafık gelir." demek "Bir gün şu mezhepten, başka bir gün de diğer mezhepten amel edeyim." demek değildir. Taklit, amelden sonra caizdir. Normal şartlarda Hanefi mezhebine göre kan, abdesti bozar. Ama sen namazını tamamladıktan sonra elinde kanı görürsen namazını tekrar kılmana gerek yoktur. Çünkü Şafii mezhebine göre kan abdesti bozmaz. Bu durumda senin abdestin dört hak mezhepten birisine uygun geldiği için tekrara da gerek yoktur. Amelden sonra taklit caiz olduğundan; hata ve kusurdan haberin olmadığı için bir problem söz konusu değildir. Ama sen, kanı

namazdan önce veya namaz esnasında görseydin, abdes bozulacağından, namazı tekrar kılman gerekirdi. Burada esn olan kişinin kusuruna bilgisi olup olmadığıdır.

Mesela, Şafii mezhebince; abdestin niyeti, yüzümüzü yıkarken getirilmelidir. Ancak Şafii mezhebine mensup biri, abdestinin sonunda niyet etti ve sonra bunu hatırladı ise vesvese etmesine gerek yoktur. Zira diğer mezheplerde böyle bir mecburiyet yoktur; mezheplerden birine uyuluyorsa bir sıkıntı kalmaz.

Mesela, gusül konusunda Hanefi mezhebinde ağız ve burun, vücudun dışı sayılır iken Şafii mezhebinde vücudun içi sayılır. Bu sebeple Hanefi mezhebine göre, gusül yaparken ağız ve buruna su almak farzdır. Hanefi mezhebine mensup biri gusül abdestinde, "Acaba burnumu ve ağzımı yıkadım mı yıkanmadım mı?" diye aşırı derecede bir vesveseye düşse, o hali Şafii mezhebine tevafuk edeceği için, vesvesesine merhem olabilir.

Bir gün Hanefi ekolünden Ebû Yusuf Hazretleri, hamamda gusül abdesti alır ve daha sonra gidip Cuma namazını kılar. Namazdan sonra birileri gelir ve imama, hamamın kuyusunda ölü bir fare bulunduğunu haber verirler. Hanefi mezhebine göre o büyüklükteki kuyuda ölü fare suyu kirletir ve abdest alınamaz. Ama bu olayın ortaya çıkması, imamın namazı bitirdikten sonra olduğu için Ebû Yusuf: "Şafii mezhebine göre su, on beş tenekeden fazla olduğu için pislik taşımaz." der ve yeniden abdest almaz.

Bizim dinimiz gerçekten kolaylık dinidir ama bazı önemli noktaları bilmediğimizden şeytan bizleri sürekli cehaletimizle vurur.

> Hem lâakal ben aczimi itiraf ederek, ibadeti lâyık-ı vechile eda edemediğimden istiğfar ve tazarru ile merhamet-i İlâhiyeye dehâlet edip, kusurum affolunmak, kusurlu amelim kabul olunmak için mütezelliline bir niyaza vesiledir.
>
> RİSALE-İ NUR

Kulluğun özü, kişinin kusurunu bilip her daim dergâh-ı İlahi'de tövbe etmesindedir. Şeytan, bizi özümüzden uzaklaştırmak için bize kusurumuzu itiraf ettirmez ki tövbe etmeyelim. Kusurunu bilmeyen insan, nefsini her daim avukat gibi savunur ve nefsine rıza nazarı ile baktığından ayıbını görmez. Hz. Yusuf Aleyhisselam bile "Ben nefsimi temize çıkarmam. Çünkü nefis daima kötülüğü sevk eder - ancak Rabb'im rahmet ederse o başka." dediği halde biziler nefsimize nasıl itimad ederiz? Bize düşen, nefse güvenmek değil, kusurumuzu görerek Allah'a(c.c) sığınmaktır. Çünkü kusuru görmemek, o kusurdan daha büyük bir kusurdur. Allah(c.c), bizim kusurumuzu zaten biliyor ama bizden kusurumuzu bildiğimizi bildirmemizi istiyor. İnsan, Rabb'inin(c.c) huzurunda ellerini açıp; "Ya Rab! Vallahi anladım ki ben acizim, kusurluyum. Anladım ki kemal sendeymiş. Affet beni!" dese, vesvesesi bile sevaba dönüşür. Allah(c.c) bizleri kusurunun farkında olup tövbe eden kullarından eylesin. Âmin..

Vesveselerini Engelleyecek 7 Formül

Tefekkür; herhangi bir mesele hakkında düşünme, zihni yorma ve işin şuuruna varma demektir. Tefekkürün zıddı ise fikirsizlik ve düşüncesizliktir. Tefekkür, insana mahsus bir özelliktir. İnsan, tefekkür sayesinde diğer varlıklardan ayrılır ve üstün olur. Eğer insan tefekkür etme kabiliyetinden vazgeçerse, şeytanın vesvese ve fısıltılarından da kurtulamaz. Çünkü kişinin tefekkür etmeden, akletmeden, muhakeme etmeden, şeytanın neyi nasıl kullandığını ayırması söz konusu değildir.

Bir insanın manav dükkanının olması, o insanın sebze yemeğini güzel yapacağı anlamına gelmez. Neşter satan bir işyeri sahibinden iyi bir cerrah olması beklenemez. Çünkü bunlar ayrı birer sanattır. Aynen bu şekilde, bir bilgiyi ezbere bilmek de ilim değil; malumattır. İlim; bilinen bilgileri birleştirip var olan manevi yaralarına ilaç sürebilmek, Kuran'ın açık olan eczane-i kübrasından lazım olan ilaçları alıp, "Hastalığıma bu ilaç iyi gelir." diyebilmektir.

Yani ilim bir teliftir; bilinen bilgileri birleştirip işine yarar hale getirebilmektir. Sizler eğer benim anlattıklarım için "Şu hoca da çok güzel anlatıyor." diye bir kıymet veriyorsanız, Risale-i Nur'daki cümlelere binler kıymet veriniz. Çünkü benim anlattığımın özü o eserlerin içerisinde mevcuttur. Ben Risale-i Nur'dan aldığım dersler ile size bir bardak su ikram ediyorsam, bilin ki Risale-i Nur'daki cümlelerin içerisinde okyanuslar saklıdır.

Günümüzde insanlar Risale-i Nur'a biraz ön yargılarıyla "Okunması zahmetli, anlaması zor." nazarıyla bakıyorlar. Aslında bu da insanlar arasında bir çeşit vesvese ve takıntıdır. Ben eminim ki aynı vesvesenin farklı suretleri bizlerde de mevcuttur. Zira ben, bazen birine Risale-i Nur'dan okunan yeri sorduğumda anlıyorum ki o kişi okuduğu yere nazar etmemiş. Benim anlattığımı anlıyor ama kendi okurken dikkatini oraya vermiyor. Belki kendisi de farkında değil ama içeriden bir mekanizma ona; "Yahu bu cümle zor. Zaten cümleyi birazdan dersi yapan açıklayacak, şimdi ben ne diye kendimi yorayım da bu cümleyi anlamaya çalışayım." diyor. Halbuki tefekkür denilen mekanizma bu şekilde ölmüş oluyor. Tefekkür mekanizması gelişmediğinde de zihninde var olan bilgiler, öğütülüp kalbin iman potasına bir türlü akmıyor.

Ben düşünüyorum da bin yıl yaşasam, Kur'an-ı Kerimî defalarca hatmetsem, tamamını hıfz etsem, hadislerin her birine hâkim olsam, İslam hukukunu, aile hukukunu, savaş hukukunu bilsem, hepsinde ayrı ayrı malumatım da olsa Risale-i Nur'daki bir cümleyi bile telif edemem. Üstad Bedîüzzaman Hazretleri ise Risale-i Nur'da, zahirde zor gibi görünen cümlelerin altına öyle derin manalar saklamış ki O yüzden bu satırlardaki bazı

zahmetli gibi görünen kelimeler sizlerin gözünü korkutmasın; eğer tefekkür ederseniz, kemalinize bir vesile olur.

İnsan, hayatına yön verebilmek ve anlam katabilmek için kendini mühim bir gayeye adar. Ben kendime: "Mehmet kendin nasıl bir gayeye adadın?" diye sorduğumda hayatımı "Allah'ı(cc) tanımak ve bilmek" gayesine adadığım cevabını aldım. Tabi bu sorudan sonra sorulması gereken bir soru daha vardı: "Peki bu gayenin alt yapısı dolu mu?"

Bizler maalesef çok fazla alt yapısız konuşuyor ve plansız hareket ediyoruz. Bir gün birine "Hayatını neye adadın?" diye sormuştum da "Gençlerin imanını kurtaracağım," demişti. "Bunun için ne yapacaksın?" dediğimde de bu konuda bir tefekkürünün olmadığı ve bomboş bir alt yapısının olduğu ortaya çıktı. Mesela biri "Ben evleneceğim." dese bunun alt yapısı hazırdır. Çünkü evleneceğim demek: "Şu mahalleden ev tutacağım, evimin halılarını şu mağazadan, perdelerini başka bir mağazadan alacağım, yüzükler yirmi iki ayar olacak." demektir. Bizler geçici dünyanın, geçici hevesâtı için alt yapı oluşturup birçok plan yaparken, ahiretle ilgili "Ben gençlerin imanını kurtaracağım." diye iddialı bir cümle söylüyoruz; sonra da bu gaye için hiçbir alt yapı ve hazırlık yapmıyoruz. O yüzden ben kendime sordum: "Hayat gayen nedir?" Cevabım: "Hayat gayem Allah'ı(cc) bilmek, tanımaktır." oldu. Sonrasında kendime "Bunu nasıl yapacaksın?" diye sordum ve şu cevabı aldım: Herkesin hayatını değiştiren bir şey olmuştur. Benim hayatımı değiştiren ise Risale-i Nur

eserleridir. Benim hayatımda Risale-i Nur'dan önce tanıdığım ve bildiğim Allah(c.c) ile Risale-i Nur'dan sonra tanıdığım ve bildiğim Allah(c.c) arasında kıyaslanamayacak kadar bariz fark vardır. Öyle olunca da "Peki bunu nasıl yapacaksın Mehmet?" sorusunun cevabı: "Risale-i Nur'da var olan bütün iman bahislerini zihnimde tasnif edeceğim. Mesela namaza dair bahislerin, gerektiğinde zihin kütüphanemden hemen ortaya çıkması lazım." oldu. Zira bizler bir trafik kazası olduğunda, solunumu durmuş kişiye bir ay sonra müdahale etmeyiz; çünkü lazım olan, gereki tedavinin o anda yapılmasıdır. Namazla ilgili de her günümüz mükemmel gitmediği ve şeytanın vesveseleriyle dolu olduğu için "Hemen namazla ilgili meseleler zihin kütüphanemde tasnif edilmek zorundadır." dedim. Bunun haricinde kendime "Ben kimim? İnsanın mahiyeti nedir, kâinata gönderiliş vazifesi nedir? Bende bir emaniyet var. Beni mahvetmeye müsait ama Allah'ı(c.c) tanımaya da en iyi rasathanedir. Bu ene ile ilgili veyahut tabiatın enesi olan zerreyle ilgili Risale-i Nur'daki bahisler nerededir? konularının her birini tasnif etmem; zihin kütüphanemde hepsini var olan yerlerine koyup, ömrüm boyunca bunları derinlemesine tefekkür ederek amel etmem gerek." dedim. Çünkü mesele şu ki burada işleyeceğimiz dersi ben yıllar önce de okudum ama şimdikiyle arasında dağlar kadar fark var. İman meseleleri böyledir. Zaman geçtikçe bakarsın ki yeni bir sır ortaya çıkmış. Hadiseler yaşandıkça bakmışsın ki yeni bir hakikat keşfedilmiş. Öyle olunca da okuduğun yazılar aynı gibi gözükse de senin tabiatında onların manaları değişiyor. Bir insan yola çıkmadan önce nereye gideceğini tayin eder ya, bence bizim de öyle yapmamız elzemdir. Ben anladım ki alt yapı olarak Allah'ı(c.c) tanımadan, O'na(c.c) hakkı ile iman etmeden, içimizden geçenleri

yapmamız mümkün değildir. O yüzden bence sizler de zihin dünyanızda kendinizle bol bol konuşun. Kendinizi ve amellerinizi tetekkür edin. Kendinize günün sonunda, "Bugünüm nasıl geçti? Saatlerimi ve nefesimi neye harcadım? Acaba bugün üslubumdan kaynaklı bir hatam oldu mu? Acaba bugün fark etmeden beni gaflete düşüren bir durum yaşadım mı?" diye sorun. Çünkü her birinin altını kazdığınızda şeytanın tahmin edilmez oyunları çıkıyor. İşte bu oyunlardan biri de vesvesedir.

Vesvese fısıltı demektir. İçinizden sürekli bir ses gelir. Kötü işler yaptığınızda içinizden gelen sese biraz yoğunlaşsanız siz de şahit olacaksınız. Şeytan bu fısıltıları sadece bir kere söylemekle bırakmaz; sizi usandırıp, yorgun ve çaresiz bırakana kadar tekrar eder. Mike Tyson gibi bir adamı bir yumrukla yere düşüremezsiniz ama aynı yumruğu çenesine defalarca vursanız bir müddet sonra onu yere serersiniz. Aynen bunun gibi, şeytan da karşımızda çok basit silahlarla mücadele veriyor ama bunu sürekli yaptığından ve biz de bu fısıltıları takıntı haline getirdiğimizden ciddi olarak aldanıyoruz, zarar görüyoruz.

Kitabın bu bölümüne kadar olan kısımda şeytanın ibadetimize verdiği vesveselerden, içimizden geçirttiği kötü düşüncelerden, aklımıza getirdiği kötü görüntülerden bahsettik. Bu kısımda ise şeytanın imana dair verdiği vesveseleri konu edeceğiz. Şeytanın bu vesveseleri ne kadar derinden verdiğini ve bunlara takılan birisinin nasıl "Eyvah! Ben dinimi kaybettim, imanım elden gitti." dediğinden bahsedeceğiz.

Şeytanın şüphe suretinde kalbimize attığı vesveseler, imana müteallik konulara gelir. "Acaba Kur'an Hak kitap değil mi?

- Haşa - Allah(cc) yok mu? Muhammed Mustafa(sav) peygamber değil de normal bir beşer mi? Meleklerle ilgili anlatılan meseleler doğru değil mi? Ahiret gelecek deniyor ama acaba ahiret gelmeyecek de kuru toprağın altında çürüyecek miyiz?" gibi vesveseler zihne üşüşür. İnsanın, bu noktalarda en ufak bir inhirafa uğraması, ona imanını kaybettirir. Bunlar bir insanı okun yaydan çıktığı gibi imandan çıkartabilir. O yüzden tam burada vesvesenin kimden geldiğini çok iyi tespit etmemiz gerekir. Bu noktada şeytanı tanıma olayı çok ince bir meseledir.

Mesela, arkadaşına uyup yoldan çıkan ve burnu pisliklen kurtulmayan bir insan düşünelim. Şeytan bu hikâyenin neresindedir? İşte burada şeytan, tam olarak o arkadaştır. Kişi bunu bilse düşmanını tanıyacak ama bunu bilmeyince hayatı boyunca ona uyup, onunla yol yürüyor. Bir de "Yahu olur mu öyle şey? Arkadaşım benim canımdır. Ben içimden geleni yaptım." diyor. Oysa içinden geleni doğrudan yapmak hayvanlara mahsustur. İnsan içinden geleni yapmaz; onu muhakeme eder, tefekkür eder. Eğer içinden gelenler melek-i ilhamdan gelen güzel şeylerse, muhakeme eden insan bunları amele döker. Bu müspet bir ibadettir. Eğer insanın içinden gelen şeyler, ümmet-i şeytaniyeden gelen şeytanın vesveseleriyse; insan bunun vesvese olduğunu fark edip yapmamaya çalışır. Bu da menfi bir ibadettir. Yani şeytanın vesvesesini yakalayıp, onu yapmamak da bir ibadettir ve Allah(cc) razı gelirse sevaptır. Bu noktada önemli olan şey, insanın en büyük düşmanı durumundaki şeytanı çok iyi tanımasıdır. Çünkü diğer vesveseler bir insanın ibadetine ve ameline zarar verirken; bu çeşit vesvese ise "İmanıma zarar geldi." zanneyle, imana zarar verir.

> Allah dilerse, hayatını bir anda bin hayır ile süsler.

Şeytan imana dair vesveseleri verirken aklın ve kalbin mertebelerini kullanır. Aklın ve kalbin çalışma basamakları olan yedi mertebesi vardır. İlerleyen satırlarda şunu anlayacağız ki siz sırasıyla tahayyül, tasavvur ve tasdik diye adlandırılan birinci, ikinci ve üçüncü basamakta ne düşünürseniz düşünün; bunların hiçbir hükmü yoktur. Dört ve beşinci basamaklarda düşündüğünüz size zarar verir. İşte ilk üç basamakta iradenizi kullanmadan düşündüğünüz şeylerin hiçbir hükmü yok iken, şeytan bunları sanki dördüncü ve beşinci basamaklar olan tasdik ve izan-ı kalpte düşünmüş ve bunun sonucunda imanınızı kaybetmişsiniz gibi size vesvese verecektir. Öyleyse öncelikle aklın ve kalbin çalışma basamağı olan şu yedi basamağı birlikte bir inceleyelim.

Bizim aklımızda, zihnimizde, kalbimizde anlama ve kavramada yedi tane basamak vardır. Bu basamakların olumlu yanları olduğu gibi olumsuz yanları da mevcuttur. Bu mertebeler tek başına kullanılırsa veya kişi mertebelerde adım adım ilerlemesine rağmen emniyetini terk etmezse, bu evreler kişide manevi hastalıklara sebep olur. Normalde bu yedi basamağın her birisi birbirinden ayrı çalışır ama insan "Hayır hayır bunlar birbirine girdi. Benim birinci basamakta düşündüğüm aslında beşince basamağın ürünüdür." diye şeytanın vesvesesini alınca dinden çıktığını zanneder.

Birinci basamak "tahayyül" basamağıdır. Tahayyül; hayal etmek demektir. Hayalin ise ucu bucağı yoktur. Bu basamağın hastalığı safsatadır. Safsata, hezeyan demektir. Bu hastalığa yakalanan

kişiler abuk sabuk konuşur, saçma sapan sözler ederler. Bir nevi salaklık diyebiliriz. Hayalin hükmü yoktur. İyi veya kötü, güzel veya çirkin fark etmez; hayal hükümsüzdür. Meselâ şimdi boğaza nazır bir medresemiz olduğunu hayal etsem, bir medresemiz olmuş olmaz. Hayalimde birini öldürsem, bundan sorumlu tutulmam. Hayalimde güzel bir şey düşününce gerçekte olmadığı gibi; hayalime gelen vesvesenin de bir zararı yoktur.

Tahayyülden sonra ikinci basamak olarak "tasavvur" gelir. Tasavvur; hayalin suret giymiş halidir. Meselâ şu an İstanbul'da, Hayalhanem Mersin'den daha güzel, altı katlı bir medresemiz olduğunu tasavvur ediyorum. Zihnimde duvarını, kapısını, merdivenini, penceresini hemen çizdim. Peki çizdim deyince gerçek oldu mu? Olmadı, tasavvurda kaldı. Çünkü tasavvurda da tahayyülde olduğu gibi, güzel veya çirkin bir şey düşünsem de hükmü yoktur. Bu da yine neticesiz düşüncedir. Bu evrede Allah(c.c) lisân-ı hikmetle kişiyi, Resulullah'a(s.a.v) benzemek, sahabelerin hayat tarzlarını örnek almak, İslam adına güzel amellerde bulunmak gibi ulvî gayelere yönlendirir. Eğer insan Allah'ın(c.c) açtığı kapılardan girmez de nefsinin istediği şeyleri tercih ederse, bir müddet sonra kendisine açılan kapılar kapanır ve kişi bîbehre yani nasipsizlik hastalığına yakalanır.

Tasavvurdan sonra ise üçüncü basamak olan "taakkul" gelir. Taakkulde, akıl analiz etmeye başlar. Olumlu ve olumsuz düşünceleri bir ilme dayandırır. Meselâ az önce tahayyülde bir medrese hayal ediyorduk. Tasavvur ettik, biraz şekillendirdik, kapısı penceresi, rengi gözümüzün önüne geldi. Taakkulde ise o medreseye kaç ton çimento ve demir gideceği düşünce haline

geçer. Bu aşamada, artık ilim başlamıştır. Taakkul mertebesinde, bir kâfir Allah'ın(c.c) varlığını düşününce Müslüman olmayacağı gibi; bir mü'min de küfürle ilgili, "Acaba Allah(c.c) yok mu? Kuran'ı bir beşer mi yazdı?" gibi şeyler düşününce kâfir olmaz. Çünkü bu mertebelerin hükmü yoktur. Bu evrede insanın tefekkür yeteneği çok iyi çalışır ve insan aklı bu kadar çalışırken aklını vahye tabi etmezse, düşüncelerini Kur'an ve Sünnet-i Seniyye ile birleştirmezse cerbeze hastalığına yakalanır. Cerbeze, hakkı batıl; batılı ise hak göstermektir.

Taakkul mertebesine kadar olan kısım bizler için çok önemlidir. Çünkü ilk üç mertebenin hükmü yoktur. Az önce tahayyül ettim, medresem olmadı. Tasavvur ettim, medresem olmadı. Taakkul ettim; çimentosunu ve demirini hesap ettim, yine medresem olmadı. Bizlerin bu basamakları birbirinden ayırmamız gerekir. Çünkü şeytan insana bunların karışık olduğunu düşündürerek vesvese vermektedir. Başta hayal olmak üzere bütün bu duygular serbest hareket ederler. Kayıt altına ve kontrol altına girmezler, iradenin sınırını tanımazlar. Bunun için kişiyi dini vebale sokmazlar. Oysa bir şeyi tasdik ve kabul etmek böyle değildir, o bir ölçü ve esasa bağlıdır.

Dördüncü basamakta ise "tasdik" gelir. Tasdik; hüküm demektir. Akıl, düşünceleri artık kabul eder ve zikreder. Mesela bir insan tasdik basamağında Allah'ın(c.c) varlığı ile ilgili delilleri kabul ederse, artık Müslümandır. Yine o insan -haşa- Allah'ın(c.c) yokluğuna dair iddia edilen ucuz emarelere tutunup sarılırsa o da bu noktada kâfir olur. Normalde şeytanın attığı vesveseler bu basamağa gelmez. İlk üç basamak olan; tahayyül, tasavvur

ve tasdikle gelir ama kişi bunlar birbirine girdi zannedip tasdik ederek dinden çıktığını zanneder. Mesela tahayyülden "Acaba Kur'an'ı beşer yazmış olabilir mi?" düşüncesi gelir. İnsan da "Ben bu cümleyi tasdik ediyorum." zannederek dinden çıktığını düşünür. Eğer insan tasdik evresini güzel değerlendirebilirse, gerçek bir ilme sahip olur. Ancak gerektiği gibi değerlendiremezse de malumatfuruş olur. Malumatfuruş, gazete gevezesi demektir. Bu hastalığa yakalanan insanlara baktığınızda İslam'la ilgi çok güzel konuştuğunu ama tek bir amelde bulunmadığını görürsünüz. Bu kişiler konuşma cihetiyle yarışılamayacak seviyelerde olsalar da amel cihetiyle bir hiçtirler.

Tasdik mertebesinden sonra beşinci mertebe olan "İz'an" gelir. Tasdik, aklın kabulü; iz'an ise kalbin kabulü demektir. Bu mertebede akıl ve kalp birlikte çalışır. Bir insan bir düşünceyi fiile dönüştürebiliyorsa, o inandığı düşünce artık İz'an-ı kalp mertebesine ulaşmış, yani aklının kabul ettiğini kalbi de onaylamış demektir. Bu mertebede akıl ile kalp ittifak eder ve meseleyi kavrar. İnsanı imtisale yani fiile sevk eden budur. Burada tefekkür edip kalbe manalar akmadıkça insan amel edemez. Kişi akleri içkinin kötü olduğunu onlayabilir lakin akleri anlaması o kişiyi içkiden uzaklaştırmaz. Akleri namaz kılınacağını ve namazın faydasını bilebilir ama bu düşünce İz'ana dönüşmedikçe başını secdeye götüremez.

İz'an, imanın özüdür ve iz'anda vicdan denen bir ayraç vardır. Bu ayraç kişinin aklından ve kalbinden çıkan şeylerin sıhhatini kontrol eder. Bir nevi insanın mihenk taşıdır. Eğer bir insan vicdanını bozmaya başlar ve buna da devam ederse,

vicdan sukut eder ve kalplerin mühürlenmesi denen "hatemallâhu alâ kulûbihim" âyeti vuku bulur. Neticede kişi münâfık olur.

Mezkûr beş mertebenin daha iyi anlaşılması için bir örnek verelim. Mesela bir adamın kalbine "Ben başkalarının imanı için hizmet etmek istiyorum." diye bir mana geliyor. Bu tahayyül mertebesidir. O adam biraz daha düşünüp; "Hizmetin şöyle güzellikleri var. Hayatıma şu noktada çok fayda sağlayacaktır." diyor. Bu da tasavvur basamağıdır. Kişi "Yahu acaba hizmet edebilir miyim?" deyip, olumlu olumsuz işleri, örnek alınacak şahsiyetlerin hayatlarını inceliyor; böylece taakkul mertebesine çıkmış oluyor. "Ben hizmet edeceğime inanıyorum arkadaş. Bu hayata niye geldim? Başıboş yaşamaya mı geldim?" düşüncesi ise aklın kabulü olan tasdik mertebesinde oluyor. Kişi medresenin kapısını çalıp içeri giriyor ve "Ben hizmetin önemini anladım, kabul ettim, tasdik ettim, şimdi de eyleme dökmek istiyorum." deyince de iz'an-ı kalp basamağında kalbin kabulü ile amel ortaya çıkıyor. Zira, kalbe bir hakikatin manası yerleşmeden insan onun eylemini yapamaz.

Altıncı basamak ise iltizamdır. İltizam; taraftar olmak demektir. Bu mertebede kişi, taraftar olduğu şey olmadan yaşayamaz. Onsuz hayatı, hayat kabul etmez. İslam'a taraftar olan bir insan "Artık benim tarafım ve davamın adı İslam'dır. Ben dinim olmadan yaşayamam." hali içerisinde olur. Bu evredeki insan her daim Sünnet-i Seniyye dairesinde olur ve bunda zorlanmaz. Mesela Üstad Said Nursi'nin kıymetli bir talebesi olan Tahiri Mutlu ağabey namaza olan hassasiyetinden ötürü tuvalete her girip çıktığında kıyafet değiştirir ve bunu yaparken hiç sıkıntı yaşamaz. İslam'da

iltizam evresini tek başına geçirmeye çalışan veya bu evreyi hakkıyla geçiremeyen insanların en büyük hastalığı, taassup yani körü körüne bağlanma hastalığıdır. Bu hastalığa yakalananlar meydanlarda Ayasofya camii olarak açılsın diye bağırır ama evine gidince namaz kılmaz. Öyle ki şekilcilik hastalığına yakalanan bu insanlar zâhirde İslam'ın öncüleri gibi görünse de hakikatte İslam'a en büyük zararı verenlerdir. Kalplerinde başlarını secdeye götürecek kadar bile iman mevcut değildir.

Yedinci ve en üst mertebe ise itikad mertebesidir. İtikad; ihlas demektir. Bu mertebede kişi öyle güzel bir iman-ı kemale ermiştir ki; "Ya Rab! Ben ne yapıyorsam yalnız senin için yapıyorum. Emrettiğin için ve emrettiğin gibi yapıyorum. Amelimin neticesinde de sadece rızana talibim." der. Böyle bir insanın en büyük özelliği fıtri olması, yani içinden geldiği gibi davranmasıdır. Bu mertebeye gelememiş insan gayr-ı fıtri davranır. Uyumak, gülmek, muhabbet gibi haller fıtri hallerdir ve niyet edilerek elde edilemez. Çünkü bu evrede niyet bir cihetle fıtri ahvâlin ölümüdür. Mesela bu mertebede olan bir insan, soğukta üşüyen birini görse ve "Montumu şu masuma vereyim de mü'minlere olan kardeşliğim pekişsin." dese normalde güzel sayılabilecek bu düşünce bu mertebede güzel sayılmaz. Bu evrede kişinin kendisine niyet dürtüsü göndermeden, işleyeceği ameli direkt yapması gerekir. Çünkü niyet ettiği an fıtrîlik bozulur. Fıtri hallerde ikinci bir niyet devreye giremez, girdiği an ihlas kaybolur. İnsan ilk altı evrede kendisini niyetle düzeltebilir ama bu evrede direkt ihlaslı olması gerekir. Eğer kişi ilk altı evreyi gerektiği gibi yaşarsa, işleyeceği bütün amelleri fıtri bir halde yapar ama gerektiği gibi atlatamazsa riyâkârlık hastalığına yakalanır.

AKLIN MERTEBELERİ

1 **Tahayyül:**
Hayal etmek demektir.
Bu evrenin hastalığı:
Safsatadır.

2 **Tasavvur:**
Tasarlamak demektir.
Bu evrenin hastalığı:
Bibehre- Nasipsizliktir.

3 **Taakkul:**
Akıl etmek demektir.
Bu evrenin hastalığı:
Cerbezedir.

4 **Tasdik:**
Onaylamak demektir.
Bu evrenin hastalığı:
Malumatfuruş - Gazete gevezeliğidir.

5 **İz'an:**
Şüpheden uzak, kesin bir şekilde inanma demektir.
Bu evrenin hastalığı:
Münafıklıktır.

6 **İltizam:**
Tarafgirlik demektir.
Bu evrenin hastalığı: Taassub- Körü körüne bağlanmaktır.

7 **İtikad:**
İhlas, fıtrilik demektir.
Bu evrenin hastalığı : Riyadır.

Şeytan vesveseyi ilk üç mertebeye atar ve bizler bu mertebelerin ayrı olduğunu anlamazsak zarara düşeriz. Mesela sen Kur'an okurken şeytan; "Acaba Kur'an'ı bir beşer yazmış olabilir mi?" vesvesesini atar. Bunu ilk üç evre olan tahayyül, tasavvur ve taakkulde söyler. Normalde bu üç mertebede ne derse desin fark etmez, hükmü ve zararı yoktur ama sen tasdik ve iz'an-ı kalp makamında söylediğini zannedip; "Eyvah! Ben imanımı kaybettim, nasıl böyle bir şey düşünürüm?" dersen zarara düşersin. Çünkü böyle bir durumda kaybedilen bir iman yoktur ama şeytan seni endişeye düşürerek panik havası oluşturur. Şeytanın istediği, seni korkutup çaresiz bırakmaktır. Aslında sen bu cümleyle imanını kaybetmedin. Çünkü hayalde söylenen o cümle, şeytanın bir vesvesesidir. Lakin sen imanını kaybettiğini zannedip, telaşa düşüyor ve kendini çaresiz, kuvvetsiz hissediyorsun ya! İşte şeytan senin bu haline bakıp; "Tuzağıma düştü." diyerek ellerini ovuşturuyor.

Böyle bir düşünce insanı imansız etmez ama o düşüncenin kişiyi sokttığı yol, imanına zarar verir. Bu sebepten Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri diyor ki: "Her günah içinde küfre giden bir yol vardır." Normalde bir günah insanı küfre sokmaz ama öyle bir yola sokar ki yolun sonu küfre çıkabilir. Mesela adamın biri yalnız başına bir günah işliyor. O günah adamı küfre sokmaz ama o günahı işlerken meleklerin onu gördüğünü bilmesi bir süre sonra adamı rahatsız eder ve adam: "Keşke melekler beni görmeseydi." der. Biraz zaman sonra da vicdanını susturmak için "Yahu melekleri gören mi var? Bence melek yok." der. Böyle bir durumda melekleri inkâr ile imanı gider. Girdiği günah kişiyi imansız yapmaz ama girdiği günahın açtığı yol, kişinin imanının gitmesine sebep olur. Bir insanın bu vesveselere girmesi insanı

imansız etmez ama girilen yolda "Mahvoldum, kaybettim, ben bittim." diyerek bunu takıntı haline getirmesi, onu çok büyük zararlara uğratabilir.

> **21. Söz İkinci Makam - Beşinci Vecih.**
>
> Mesâil-i imâniyede şüphe suretinde gelen vesvesedir. Biçare vesveseli adam, bazan tahayyülü faaliyet ile iltibas eder. Yani, hayale gelen bir şüpheyi, akla girmiş bir şüphe tevehhüm edip, itikadına halel gelmiş zanneder.
>
> RİSALE-İ NUR

Zihne 'acaba' diye gelen her şey şüphedir ve şeytan, şüpheden girer. Vesveseyi kalbe ve akla girmiş gibi gösterir. Bazen kendi içinde kurguladığı, varsayım halindeki bir şüpheyi, imanına zarar veren bir şüphe gibi değerlendirir. Bazen de tasarım halindeki bir şüpheyi aklen onaylamış ve kabul etmiş bir şüphe gibi görmeye yeltenir. Bazen de imana aykırı olan bir şeyi düşünmeyi, imandan çıkmış gibi görür. Böylece insanı çaresizlik formatına sokar. Zaten şeytanın amacı, insana çaresiz olduğunu hissettirmek ve onun "Artık kurtulamam." diye Allah'tan(c.c) ümidini kestirmektir. Burada şeytanın tuzağı fikri bir olay bile değildir, tamamen hislerle alakadardır.

İnsan, hayaline ne gelirse gelsin mesul değildir. Meselâ futbolcunun biri Kâbe'de tavaf ederken birden "Yahu şu Kâbe'nin avlusunda da on bire on bir ne maç yapılır." diyebilir. Bu düşünce o insanın aklına, kötü bir kişi olduğu için değil futbolcu olduğu için gelmiştir. İnsanın kıymet verdiği bir şey varsa eşyanın tabiatından kaynaklı çağrışım yapabilir. Böyle bir durumda panik yapacak bir şey yoktur. Herkes, içinde bulunduğu durumda mesleğine

göre bir çağrışım yapabilir. Mesela siz marangozsanız pikniğe gittiğinizde altında gölgelendiğiniz ağaç dikkatinizi çekip: "Bu ağaçlar da ne güzel masa olur." diyebilirsiniz. Bu düşünceler hayalde olduğundan bir hükmü yoktur. İnsan hayalindeki düşüncelerden dolayı sorumlu olmaz, suçlanamaz.

> Hem bazan tevehhüm ettiği bir şüpheyi, imana zarar veren bir şek zanneder. Hem bazan tasavvur ettiği bir şüpheyi, tasdik-i akliye girmiş bir şüphe zanneder. Hem bazan bir emr-i küfride tefekkürü, küfür zanneder. Yani, dalâletin esbabını anlamak suretinde kuvve-i müfekkirenin cevelânını ve tetkikatını ve bitarafâne muhakemesini, hilâf-ı iman zanneder.
>
> RİSALE-İ NUR

Kişi şüpheyi tasavvur edip ona kıyafet giydirdiğinde, şüphe daha belirgin olur ve bunda bir sıkıntı yoktur. Eğer sen bu durumda, "Aklım bunu tasdik etti, kalbim de iz'an etti" dersen telaşa düşersin. Burada tek yapman gereken önem vermemektir. Çünkü sen tahayyülü, tasdik ile karıştırıp; "Eyvah! Aklım tasdik mi etti? Eyvah! Kalbim iz'an mı etti?" dediğin an zarar zannına düşersin ve şeytan seni tuzağa düşürür.

Bir mü'min, bir kâfirin bu dünyada nasıl yaşadığını, o manevî cehennemini, inançsız halini, dertlerle, sıkıntılarla, musibetlerle nasıl baş ettiğini hayal etse; bu, o mü'mini kâfir etmez. Küfür üzerinde düşünmek ve tarafsız bir şekilde küfrü analiz etmek, küfür ve inkârın sebeplerini anlamak için akın tetkikat yapması ve tarafsız bir şekilde muhakemede bulunması imana zıt değildir. Çünkü küfrün hayal edilmesi küfür değildir; hayalin hükmü yoktur. Hüküm hayalden fiiliyata dökmek, dile

tasdiklemek ile olur. İnsan, aklıyla hayaline hükmedemeyebilir ve bunda herhangi bir sıkıntı yoktur. Meselâ evimizdeyiz. Evimizin kapıları kapalı olduğundan, eve istediğimizi alır, istediğimizi almayız. Bizim evimizin içi; dördüncü ve beşinci mertebe olan, tasdik-i akıl ve iz'an-ı kalp mertebeleridir. İlk üç mertebe olan hayal mertebesi ise evimizin önündeki sokaktır. O sokaktan temiz-kirli, güzel-çirkin, tanıdık-yabancı her önüne gelen geçebilir. Bizler sokaktan geçenleri engelleyemez, onlara karışamayız ama evimize girecekleri engelleyebiliriz. Bu noktada hüküm ve izin bizdedir. Yani bizler aklımızla hayalimize hükmedemeyiz, hayalimizden geçen vesveseleri engelleyemeyiz ama o vesveselerin kalbimize girmesine hükmedebiliriz. Bu sebepten panik edecek bir durum yoktur ve bunu bilmek çok elzemdir.

> Senin için zor ve imkânsız görünen her şey, Allah için kolaydır.

İnsanın bazı şeyleri sorgulamasında sorun yoktur. Zira Hz. İbrahim[a.s.] da zamanında ölülerin nasıl diriltileceğini sorgulamış ve "Rabb'im bana ölüleri nasıl dirilttiğini göster?" demiştir. Bu hadise Bakara Süresi 260. ayette şöyle geçmektedir: "Hani İbrahim, 'Rabb'im! Bana ölüleri nasıl dirilttiğini göster.' demişti. (Allah ona) 'İnanmıyor musun?' deyince, 'Hayır (inandım) ancak kalbimin tatmin olması için.' demişti."

Burada Hazreti İbrahim'in[a.s.] sorduğu soruda zerre kadar problem yoktur. Bu tür sorgulamalar bizi imansız etmediği gibi kemale taşır. İman eden insanın bu tür şeyleri sorgulaması ilmidir.

Bu deliller, kalbe konan tozları silen süpürgelerdir. Sorgulamada mühim olan fiiliyata dökmemek, dille tasdik etmemektir. Zira Ebû Hüreyre'nin[ra] naklettiğine göre Allah Resulü[sav] şöyle buyurmuştur: "Allah[cc], dilleri ile söylemedikçe veyahut fiiliyata dökmedikçe ümmetimi gönüllerinden geçirdikleri şeylerden dolayı hoş görür, hesaba çekmez."

> İşte, telkinât-ı şeytaniyenin eseri olan şu zanlardan ürkerek, "Eyvah! Kalbim bozulmuş, itikadıma halel gelmiş." der. O haller galiben ihtiyarsız olduğundan, cüz-ü ihtiyarisiyle ıslah edemediğinden ye'se düşer.
>
> RİSALE-İ NUR

Bir insan dalaletin sebeplerini anlamaya çalışıp "Acaba Allah'ı[cc] inkâr edenler, neden inkâr ediyor?" diye tefekkür ederken, "Farz edelim ki bu mevcudat onların zannettiği gibi kendi kendine olmuş olsun veya sebepler yapmış olsun veya tabiat yapmış olsun." diye emr-i küfrî tefekkür edebilir. Kişi bunları düşününce imansız olmaz. Aksine bunların muhal olduğunu ispatlayıp, Allah Azze ve Celle'nin varlığına imanı artar. Matematikle buna "olmayana ergi" denir.

Bu metoda göre olmayacakların olmadığını ispat edersin, kalan delil ise haklı ispat delili olur. O sebeple bu sorgulamada problem yoktur. Problem, kişinin dalaletin sebeplerini düşünürken, bu benim kalbimden geçti zannedip telaşa kapılmasındadır. İnsan taakkulu, tasdik ile karıştırıp, akliyla sorguladıklarını kalbinin sesi zannederse ürker. Oysa bu tarz sorgulamalar kalbe ait değildir ve itikada da hiçbir zarar vermez.

> Bu yaranın merhemi şudur ki: Tahayyül-ü küfür, küfür olmadığı gibi, tevehhüm-ü küfür dahi küfür değildir. Tasavvur-u dalâlet, dalâlet olmadığı gibi, tefekkür-ü dalâlet dahi dalâlet değildir. Çünkü hem tahayyül, hem tevehhüm, hem tasavvur, hem tefekkür, tasdîk-i akliden ve iz'an-ı kalbîden ayrıdırlar, başkadırlar. Onlar bir derece serbesttirler. Cuz-ü ihtiyariyeyi pek dinlemiyorlar. Teklif-i dinî altına çok giremiyorlar. Tasdik ve iz'an öyle değiller. Bir mizana tâbidirler. Hem tahayyül, tevehhüm, tasavvur, tefekkür nasıl ki tasdîk ve iz'an değiller. Öyle de, şüphe ve tereddüt sayılmazlar. Fakat, eğer lüzumsuz tekrar ede ede müstekar bir hale gelse, o vakit hakiki bir nevi şüphe, ondan tevellüt edebilir.
>
> RİSALE-İ NUR

Allah[cc], Enbiyâ Sûresi 22. ayette şöyle buyuruyor: "Eğer yerde ve gökte Allah'tan başka tanrılar bulunsaydı kesinlikle yerin göğün düzeni bozulurdu."

Bu ayette dalalet sorgulanıyor ve kul, sorgulamaya sevk ediliyor. Çünkü dalaleti sorgulamak, bir insanı telaşa düşürmediği müddetçe, imanını kemale yükseltir. Demek ki hayal etmek, tasavvur etmek, tefekkür etmek başka bir şey; akılla tasdik etmek, kalp ile kabul etmek yani iz'ân etmek bambaşka bir şeydir. Hayal etmek küfür olmadığı gibi; küfrü vehmetmek de küfür değildir. Küfrü tasvir etmek küfür olmadığı gibi; küfrü tefekkür etmek de küfür değildir. Aklın tasdik etmedikçe, kalbin iz'an etmedikçe bunların sana zararı yoktur. Örneğin, birisi zihninde Allah'ın[cc] varlığı ile ilgili delilleri sadece hayal, tasavvur veya tefekkul etse bu kişi iman ehli olmaz. İman etmiş olması için aklı ile tasdik; kalbi ile iz'an etmesi lazımdır. Aynı şekilde o kişi iman

ehli olmayacağı gibi sen de bu üç basamakta küfrü düşünmekle de kâfir olmazsın. Hiç panik yapmana gerek yoktur. Şeytanın burada tek isteği seninle fikri kapışma haline girmek değil; senin panik yapman ve çaresiz kalmandır. Hem zaten hayal seni dinlemez, bir anda aklına birçok şey getirir. Hayaline bir şeyin gelip gelmemesi senin elinde değildir. Senin gücün ve iraden ilk üç mertebeye yetmez. Ancak tasdik ve iz'an mertebelerine yeter. Allah(cc) Bakara Süresi 286. ayette "Allah hiçbir kimseyi gücünün yetmediği bir şeyle yükümlü kılmaz." buyurur. Öyleyse sen de hâkim olamadığın vesveselerden mesul değilsin.

İnsanın, hayalinde bir şey düşünmesinin tek sakıncası, düşündüğü şeyi lüzumsuzca tekrar etmesidir. Çünkü insan bir şeyi takıntı haline getirdiği zaman, onu gerçek zanneder. Bugün birçok psikolojik hastalığın altında yalan sebep de takıntıdır. Kişi aynı şeyi düşüne düşüne kendisinde de var zanneder.

İmkân-ı Zatî İmkân-ı Zihnî

> Hem bilaraf'âne muhakeme namıyla veya insaf namına deyip, şekk-i muhalifi iltizam ede ede, tâ öyle bir hale gelir ki, ihtiyarsız taraf-ı muhalifi iltizam eder. Ona vâcip olan hakkın iltizamı kırılır. O da tehlikeye düşer. Hasmın veya şeytanın bir vekil-i fuzulisi olacak bir halet, zihninde takarrur eder. Şu nevi vesveseninin en mühimi budur ki: Vesveseli adam, imkân-ı zâtî ile imkân-ı zihniyi birbiriyle iltibas eder. Yani, bir şeyi zâtında mümkün görse, o şeyi zihnen dahi mümkün ve aklen meşkûk tevehhüm eder.
>
> RİSALE-İ NUR

İmkân-ı zâtî, "bir şeyin mümkün olma hali" demektir. İmkân-ı zihnî ise "Olmuş bir şeyi zihninde sonuçlandırmak" demektir. İnsan şeytanın tuzağına düşünce mümkün olan bir şeyi zihninde olmuş kabul eder, ikisini birbiriyle karıştırır. Zatında ve gerçekte mümkün olan bir şey, doğru bilgiye aykırı değildir, zihni zarurete ters düşmez. Mesela sevdiğiniz birinin şu anda ölmesi mümkündür. Ama siz, o kişi ile ilgili size bir vefat haberi gelmeden ağlamaya başlasanız, "Neden ağlıyorsun?" diye sorulduğunda da "Mümkündür ki annem ölmüş olsun, ondan ağlıyorum" deseniz, bu tam bir saçmalık olur. Burada şeytan mümkün olan bir şeyi, akla "olmuş" gibi gösterdi. Yani imkân-ı zâtî olan bir şeyi imkân-ı zihnî gibi gösterdi ve böylece seni tuzağa düşürmüş oldu. İşte bu da şeytanın farklı bir vesvese çeşididir. Bu meseleyi yazmamın sebebi ise birçok kişinin bu noktada dalalete düşenlerden olmasındandır. Normalde Efendimiz(s.a.v.) bir cihette beşerdir ve insan olarak -haşa- şehvetinden, çok evlilik yapması imkân-ı zâtîdir. Peki buna delil var mı? Resulullah(s.a.v.), yirmi beş yaşına kadar kemal-i iffetle yaşadı. Yirmi beş yaşından elli yaşına kadar kendisinden on beş yaş büyük olan, daha öncesinde iki evlilik yapmış ve o iki evliliğinden üç tane de çocuğu olan Hatice(r.a.) annemizle evli kaldı. Bu yaşına kadar tek hanımla iktifa etti. Daha sonra, elli yaşından elli iki yaşına kadar iki yıl dul kaldı. Sonrasında yaptığı evliliklerini, garize-i beşeriyenin sükût ettiği elli iki yaşından sonra yaptı. Soruyorum size şehvet bunun neresinde? Bunu iddia eden insanlar hangi delile sığınıyorlar? Onların hiçbir delili yok, yalnızca şeytanın vesvese tuzağına düşüyorlar ve mümkün olan bir şeyi zihinlerinde olmuş gibi kabul ediyorlar. Halbuki bir şey mümkün diye aklen de olmuş gibi kabul etmek çok büyük bir yanlıştır. Bu yanlış, okun yaydan çıktığı gibi insanı imandan çıkarabilir. Şimdi

siz bu basit vesveseyi diğer iman hakikatlerine kıyas edin. "Kur'an'ı bir beşer de yazmış olabilir. Kur'an'da neden bu sûre diğerinden önce gelmiş? Neden falan kişinin milyar dolarları var da şuradaki garibanın yiyecek ekmeği yok?" gibi düşüncelerden dalalete saparların hepsi, şeytanın bu tuzağı ile sapıyor. Bu vesveselerden dolayı maalesef kaç insan zarara düşüyor.

> Halbuki, ilm-i kelâmın kaidelerindendir ki, imkân-ı zâtî ise yakîn-i ilmiye münâfî değil ve zaruret-i zihniyeye zıddiyeti yoktur. Meselâ, şu dakikada Karadeniz'in yere batması, zâtında mümkündür ve o imkân-ı zâtî ile muhtemeldir. Halbuki, yakînen o denizin yerinde olduğunu hükmediyoruz, şüphesiz biliyoruz. Ve o ihtimal-i imkânî ve o imkân-ı zâtî bize şek vermez, bir şüphe getirmez, yakînimizi bozmaz. Meselâ şu güneş, zâtında mümkündür ki, bugün gurub etmesin veya yarın tulû etmesin. Halbuki bu imkân yakînimize zarar vermez, şüphe getirmez.
>
> RİSALE-İ NUR

Normalde Karadeniz'in altında bir deliğin açılıp bütün suyun çekilmesi mümkündür. Peki bu mümkün diye biz böyle olmuş gibi davranabilir miyiz? Hayır. Mesela, siz bir haritacı olsanız ve sizden Türkiye haritası çizmeniz istense, Karadeniz'i suyu çekilmiş şekilde bir kara parçası olarak çizmezsiniz. Çünkü bir şeyin mümkün olması onun zihinde olmuş kabul edilmesini gerektirmez. Delilsiz bir şeyle amel edilmez. Güneş'in doğduktan sonra batmaması mümkün olduğu gibi battıktan sonra doğmaması da zatında mümkündür. Böyle bir ihtimal vardır, Allah (c.c.) nasıl dilerse öyle olur. Peki böyle bir ihtimal var diye, siz akşam olduğunda, "Yarın Güneş doğmayacak, hepiniz tedbirinizi alın." diyor musunuz? Hayır, çünkü mümkün olan şeyler, olmuş demek değildir.

Meleklerin olmaları gibi olmamaları da mümkün olduğuna göre, şeytan insanın kalbine "Belki melekler yoktur, mümkündür ki şu âlemde hiç melek olmasın." şeklinde bir vesvese verebilir. Ancak, meleklerin olmadıklarına dair bir delil bulunmadığına göre, bu imkân-ı zâti yani meleklerin olmamalarının mümkün olması, bizim meleklere imanımıza bir zarar vermez.

> İşte, bunun gibi, meselâ hakaik-i imâniyeden olan hayat-ı dünyeviyenin gurubuna ve hayat-ı uhreviyenin tulûuna imkân-ı zâti cihetinde gelen vehimler, yakîn-i imâniye zarar vermez. Hem, لَاعِبْرَةَ لِلِاحْتِمَالِ الْغَيْرِ النَّاشِئِ عَنْ دَلِيلٍ yani 'Bir delilden neş'et etmeyen bir ihtimalin hiç ehemmiyeti yoktur' olan kaide-i meşhure, hem usulü'd-din, hem usulü'l-fıkhın kaide-i mukarreresindendir.
>
> RİSALE-İ NUR

Bir insanın hayaline "Acaba ahiret yok mu?" diye bir soru geldiğini varsayalım. Şu ana kadar ölüp, ahirete gidip, geri gelen ve o diyarı anlatan kimse olmadığı için o kişiye göre ahiretin gelmesi de gelmemesi de mümkündür. Öyleyse o insan, bu vesveseye nasıl mukabelede bulunacak? Kişi bu noktada hükümlere ve delillere bakacak. Bu konuda bilim: "Termodinamiğin ikinci yasası entropi yasasıdır. Buna göre evren kaçınılmaz olarak düzenli durumdan daha düzensiz duruma gitmektedir. Yani kâinat sonunda kendisini yiyecek, eskiyecek ve kıyamet kopacaktır" der. İslam yasası ise: "Kıyamet kopacaktır, ahiret gelecektir." der. Zira, biz hem bütün semavi kitapların hem Hak elçilerinin haber vermeleriyle hem de çevremizde sürekli şahit olduğumuz haşir ve neşirlerle bu iman rüknüne tam iman ederiz ve onda hiçbir şüphemiz yoktur.

Demek ki elimizdeki delillere göre kıyamet her şekilde kopacak ve ahiret kapıları her şekilde açılacaktır. Hesap, sorgu, sual mutlaka olacaktır. Öyleyse mümkün gibi görünen "Ahiret gelmeye de bilir." düşüncesi safsatadan başka bir şey değildir. Çünkü hiçbir delile dayanmamaktadır. Günümüzde birçok insan, delili olmayan teorilerde boğuluş durumdadır. "Beş yüz tane daha gezegen, paralel evren olabilir. Ay, Dünya'ya çarpabilir." Dünya bir güvercinin kanadının içinde de olabilir ama buna delilimiz yoktur. Denizler krem şanti'den yapılmış olabilir ama buna da delilimiz yoktur. Bunlar safsata ve saçmalık olduğundan ve ahiret kesinlikle geleceğinden, "Ahiret gelmeyebilir." diye zihnin mümkünü düşünmeni, doğruluğa delil değildir. Bunun hiçbir ehemmiyeti yoktur.

Merhum Zübeyr Gündüzalp ağabeyin bu konuda muazzam bir sözü vardır: "Delilsiz davaya bakılmaz." Bir arkadaşınız size: "Eyvah! Beni hastaneye yetiştir, hemen ameliyata aldır." dese siz de: "Ne oldu kardeşim? Kalbin çarpıntı mı yaptı? Bir tahlilin mi kötü çıktı? Kendini hasta mı hissediyorsun?" diye sorsanız ve arkadaşınız bunların hepsine: "Hayır! Mümkündür ki kanser oldum." diye cevap verse, siz o arkadaşınızı ameliyata değil, psikiyatriste götürürsünüz. Çünkü bir delili olmamasına rağmen imkân-ı zâfiden, yani mümkünden konuşuyor. Günümüzde çoğu insanın tutunduğu bomboş teoriler de aynen bu şekildedir. "Kâinat tesadüfen oluştu. Kâinatı sebepler yarattı. Ben bir yaratıcıya inanıyorum ama -haşa- yarattı, bıraktı gitti. Din yok, peygamber yok, melek yok, sadece bir yaratıcı var ama o da hiçbir şeye karışmıyor." gibi düşüncelerden hangisinin bir delili var? Hiçbirinin delilli yoktur, bunların hepsi bomboş bir safsatadan ibarettir. Bunları iddia edenlerin, iddialarının

alt yapısı bomboş durumdadır. Allah'ın(cc) ezeliyetini aklına sığıştıramadığından kabul etmeyen insan, maddenin ezeliyetini kabul ediyor. Çünkü şeytan, o insanın imanına vesveseyle talip olmuş. İşte bu dersin önemi bu sebeple çok büyüktür.

> Eğer desen: "Bu derece mü'minlere muzır ve müz'iç olan vesvese ne hikmete binaen bize bela olmuş?" El Cevap: İfrata varmamak, hem galebe çalmamak şartıyla, asl-ı vesvese teyakkuza sebeptir, taharriye dâidir, addiyete vesiledir. Lâkaytlığı alır, tehâvünü def eder. Onun için, Hakîm-i Mutlak, şu dâr-ı imtihanda, şu meydan-ı müsabakada bize bir kamçı-yı teşvik olarak, vesveseyi şeytanın eline vermiş, beşerin başına vuruyor. Şayet ziyade inatse, Hakîm-i Rahîme şekvâ etmeli, أَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ "Eûzu billahi mineşşeytânirracim- Kovulmuş şeytanın şerrinden Allah'a sığınırım." demeli.
>
> RİSALE-İ NUR

Madem Allah'ın(cc) rahmeti sonsuz, o zaman şeytana bu silahı neden vermiştir? Kader neden vesveseye müsaade ediyor? Çünkü aşırılığa varmadığı sürece, başta abdest ve namaz olmak üzere kişiyi ibadetten, taatten uzaklaştırmaması, hayatı yaşanmaz ve çekilmez bir hale getirmemesi, imana ve itikada zarar vermemesi şartıyla vesvese, Müslüman'ın uyanmasına, ciddiyetine, araştırma ve okumasına sebeptir. Eğer şeytan vesvese vermeseydi hiçbirimiz iman hakikatlerini bu kadar araştırmaz, imanımızın artması için bu denli mücadele etmezdik. Nefsimizi ve nefesimizi İslam davası için odamazdık. Zira ringe rakipsiz çıkılmaz. Ringe rakipsiz çıkmanın, bir insanı geliştirmesi söz konusu değildir. Mike Tyson'ı, Tyson yapan karşısında

Evander Holyfield olmasıdır. Biz Allah(cc) nasip eder de iman-ı kâmile kavuşursak, işte bu vesveselerden dolayı kavuşacağız.

Bir futbol turnuvasında kura çekilse ve sizin karşınıza rakip olarak Barcelona çıksa buna üzülmezsiniz. Çünkü kaybetseniz bile karşılığında para alacaksınız. Ama mahallede dünyanın en güzel hareketlerini yapsanız, beş kez ters dönüp röveşata vursanız da size kimse para vermeyecektir. Çünkü o ligde değilsiniz. Öyleyse siz futbol kurasında karşınıza Barcelona geldi diye üzülmediğiniz gibi; vesveseyle, şeytanla mücadele ediyorum diye de üzülmemelisiniz. Çünkü nihayetinde iman-ı kâmile ermek vardır.

Şeytanın ve vesvesenin insana musallat edilmesi, insanın manevîyatındaki kabiliyet ve istidatların inkişaf etmesi içindir. Nasıl ki atmaca kuşu, serçe kuşuna musallat olmakla onun inkişaf etmesini sağlıyorsa; şeytan, nefis ve vesvese de insanın manen terakki etmesine, kabiliyetlerinin inkişafına vesiledir. Evet, Allah(cc) da şeytana vesvesenin kamçısını vermiştir. Peki bu iyi mi oldu kötü mü oldu? Bu sana bağlıdır. Sen vesveseden istifade edersen iyi, istifade edemezsen kötü olur.

Mesela akşam bahçeye oturmaya çıkan insan, ateşi metal kovanın içinde terbiye ederse, o ateş kişiyi hem ısıtır hem de doyurur. O insan ateşi terbiye ederse ne âlâ ama terbiye etmezse evini barkını yakar götürür. Vesvese de aynen bu şekildedir. İstifade edersen ne âlâ, edemezsen imanın, huzurun yanar.

100 Kapılı Saray

Şeytanın en büyük hilesi, Allah Azze ve Celle'nin kainattaki zerrat adedince delilinden, insanın anlamadığı bir delili alıp, nazara vermesidir. Mesela, bizi yüz kapılı bir saraya davet ettiklerini düşünelim. Sarayın doksan dokuz tane kapısı açık, bir tane kapısı kapalı olsun. Bu durumda bizler doksan dokuz ade açık kapıyı mı kullanmalıyız yoksa kapalı kapıda ısrarlaşarak "Bu saraya girilmez!" diye yaz mı geçmeliyiz? Eğer bizler içeri girersek kapalı kapıyı da içeriden açmamız mümkündür. Yok açık kapılardan içeri girmez de "Kapalı olan bir kapıdan dolayı bu saraya girilmez." dersek, bu insafsızlık olur. İşte bu örnekteki saray dediğimiz, imandır. O yüz kapı, imana giden delillerdir. Kapalı kapı ise henüz kavranamayan bir meseledir. Doksan dokuz tane delil insanın gözünün önünde anlayabileceği şekilde varken, bir tane delili anlayamayan insan "Ben iman sarayına giremem." derse, bu insafsızlıktan başka bir şey olmaz. Doksan dokuz kapı açıkken kimse o saraya girilemeyeceğini söyleyemez ama günümüzde çoğu insan bunu söylüyor: "Allah(c.c) neden bazı insanları yoksul yaratıyor? Bebekler o yaşta neden ölüyor? Dünyada bazı savaşlar oluyor, bu savaşların olmasına Allah(c.c) neden müsaade ediyor?" diyor. Dikkat edin, soruların hiçbirisi Allah'ın(c.c) yokluğuna işaret etmiyor. Bunları söyleyen insanlar, Allah'ın(c.c) her icraatında bir hikmet olduğunu anlayamadıkları için O'nu(c.c) yok sayıyorlar.

Bu mesele ile ilgili bir örneğe daha bakalım. Düşünün ki muhteşem bir saray ve o sarayda her birisi hikmetle inşa edilmiş yüzlerce oda var. Odaların her bir taşında da saray kadar nakışlar var. Bu saray, her haliyle bir sultanın varlığına işaret ederken şeytan, insana görünüşte nizamsız gibi gözüken bir

taşı gösteriyor ve "Bak görüyor musun? Şu duvarın taşında bir nizamsızlık, bir çirkinlik var." diyor. Bunu insana takınlı yaptırıyor. Sonra devam ediyor ve "Eğer bu sarayın sultanı olsaydı, bu taş böyle çirkin kalmazdı. Demek bu saray tesadüfen, kendi kendine oluşmuş." diyor. Neticede onun tuzağına düşen insan, sultanın varlığına sayısız delil varken, o tek taşı tesadüfe delil kabul ediyor ve sultanı inkâr ediyor.

Bu örnekteki saray şu kâinattır. Odalar, o kâinattaki yıldızlar, gezegenlerdir. Dünya ise o kâinat sarayında küçük bir ododır. Yıldızlar kâinatın kandilleri; Ay, dünya odasının gece lambası ve takvimidir. Güneş ise o odanın sobası ve lambasıdır. Kişi, kâinat adedince bu kadar delil varken duvarın bir tanesinin şeklini, anlayamadığından ve zahiren çirkin gördüğünden "Bebekler neden ölüyor? Dünyada onca nimet varken neden birçok insan açlıktan ölüyor?" gibi sorularla bütün delilleri inkâr ediyor. Halbuki hikmetini anlamadığın, zahirde çirkin görünen bir resimden dolayı kâinat adedince delilleri inkâr etmek, aklı inkâr etmektir. Akıl burada vazifesini terk etmiş demektir.

Şeytan bu vesveseler ile kimleri, ne tuzaklara düşürüyor. Bunlara düşmemenin yolu ise bunun hususi ilmi olan vesvese meselesini bilmekten geçiyor. Zira sizin arabanız bozulduğunda onu manava değil; usulünü, ilmini bilen bir tamirciye götürürsünüz. Vücudunuzda bir rahatsızlık olduğunda onu sanayiye değil; ilmini bilene, doktora götürürsünüz.

Öyleyse bu vesveselerle baş edebilmek için; evvela iman meselelerinin ince, ayrıntılı detaylarının olduğunu anlamak ve vesvesenin çok hususi bir ilim dalı olduğunu iyice idrak etmek gerekir.

Şeytanın Akıl Oyunu 'Tarafsız Bakış'

Araştırmalara göre insan; cüzdanını kaybettiğini dört saatte, telefonunu kaybettiğini on beş dakikada fark ediyor ama imanını kaybettiğinin farkına varmadan ölüp gidiyor. Çünkü şeytanın desise ve vesveseleri fark edilemeyecek kadar sinsidir. Hz. Âdem(a.s.), "Safiyyullah" yani Allah'ın(c.c.) "seçkin dostu" olmasına rağmen, ona memnu bir meyveye vaktinden evvel el uzattıran varlık şeytandır. Tarih boyu tecrübesi olan, bütün ayak oyunlarını bilen, bizzat sana veremese de çevrende uygun kıvamda olanlara vesvese verip, seni istediği hale getirebilecek yeteneği olan varlığın adı yine şeytandır. Böylesine derin bir yeteneğe sahip şeytana karşı, dıştan duyulan İslami bilgiler, sadece camdan kavanoz gibi bir koruma kalkanı olur. Bu kavanoz da bazen tek bir taşla, bir şüphe ile kırılabilir. Bu yüzden, iman meselelerini gazeteden, televizyondan ya da başka mecralardan öğrenmek, maalesef imanı korumak ve muhafaza etmek için yeterli değildir. Bizlerin imanımızı dışarıdan değil; içimizden, bizzat kendi kalbimizden güçlendirerek çelik bir zırh gibi örmemiz gerekir. İnsan, şeytanın sayısız ayak oyunuyla ancak bu şekilde baş edebilir.

Şeytanın çok fazla hilesi, mantık oyunları vardır. İşte onlardan birisi de tarafsız, diğer adıyla objektif ve bilimsel bakıştır.

YİRMİ ALTINCI MEKTUP

Birinci Mebhas

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

"Şeytandan sana bir vesvese geldiğinde Allah'a sığın. Şüphesiz ki O, her şeyi hakkıyla işiten, her şeyi hakkıyla bilendir." (Fussilet/41:36)

Hüccetü'l-Kur'ân ale'ş-Şeytan ve Hizbihi

İBLİS'İ İLZAM, şeytanı ifham, ehl-i tuğyanı iskât eden Birinci Mebhas, bitarafane muhakeme içinde Şeytanın müthiş bir desisesini, kat'i bir surette reddeden bir vakıadır.

RİSALE-İ NUR

Bu ders, şeytan ve onun taraftarlarının kalplere attıkları şüphelere karşı Kur'an'dan deliller getiren bir derstir ama özellikle son yüz yıldır Kur'an ile aramız o kadar açıldı ki çoğumuzun böyle bir dersten haberi dahi yok. Bu meselelerin ana mesele olduğu gerçeği maalesef zihinlerimizden uzaklaştı. Halbuki bu ders öyle bir derstir ki bununla İblis ilzam edilmiş yani deliller ile susturulmuştur. Şeytan ifham edilmiş yani bütün laflar ağzına tıkılmıştır. İnsanlar içinde İblis'in ordusuna yardım eden, insi şeytanlar dediğimiz ehl-i tuğyan da iskât edilmiş yani susturulmuştur.

Bediüzzaman Said Nursi, şeytanın "Bitarafane muhakeme-Objektif ol, tarafsız bak." hilesini öyle güzel yakalamış ki, ona cevap bile vermeden bütün hilesini çürütmüştür. Normalde insanlar bir konuda tartışsa ve biri de çıkıp; "Ya kardeşim objektif bakalım, öyle değerlendirelim." dese bu cümle çok hoşumuza gider. "Ne güzel ne adilane bir söz söyledi." deriz. Ama bu gerçekte böyle değildir. Bu söz, sözde adilane görünür ama içi tuzak doludur. Bu tuzak neymiş buyurun birlikte öğrenelim.

O vakıanın mücmel bir kısmını on sene evvel Lemeâtta yazmıştım. Şöyle ki: Bu risalenin telifinden on bir sene evvel, Ramazan-ı Şerifte, İstanbul'da, Bayezid Cami-i Şerifinde hafızları dinliyordum. Birden, şahsını görmedim, fakat mânevi bir ses işittim gibi bana geldi, zihnimi kendine çevirdi. Hayalen dinledim.

Baktım ki, bana der: "Sen Kur'ân'ı pek âlî, çok parlak görüyorsun. Bitarafane muhakeme et, öyle bak. Yani, bir beşer kelâmı farz et, bak. Acaba o meziyetleri, o ziynetleri görecek misin?" Hakikaten ben de ona aldandım, beşer kelâmı farz edip öyle baktım. Gördüm ki, nasıl Bayezid'in elektrik düğmesi çevrilip söndürülünce ortalık karanlığa düşer; öyle de, o farz ile, Kur'ân'ın parlak ışıkları gizlenmeye başladı. O vakit anladım ki, benimle konuşan şeytandır; beri vartaya yuvarlandırıyor.

RİSALE-İ NUR

İnsanın yaptığı yanlışlar gibi, yaptığı doğrular da zihninden gelir. Zihinde melek-i ilhamı ve lümme-i şeytanı olmak üzere iki ses vardır. Güzel, hayırlı ve olumlu şeylerde melekler vazifeli

iken; çirkin, kötü, şerli ve günahlı şeylerde de şeytanlar görevlidir. İnsan kendi iç dünyasına bakacak olsa, kalbine iyilik ve güzellikleri, hayırlı ve sevaplı işleri ilham eden bir varlığın farkına varabilir, işte bu varlık melektir. İnsana hayrı ve güzellikleri ilham eden melekler olduğu gibi; insanların derecelerine, konumlarına, sorumluluklarına, vazifelerine göre kötülüğe yönlendiren görevli birer şeytan da vardır. Bedlüzzaman Said Nursi Hazretlerinin makamı, kameti ve kıymeti âli olduğundan; ona gelen şeytan, bir Ramazan günü, camide hafızları dinlediği esnada çok ince bir tuzak ile gelmiştir. Ama Said Nursi, kemal-i İman ile onun tuzağını fark etmiştir. Zira bir eser okunacağı veya bir söz dinleneceği zaman, evvela "Kim söylemiş? Kime söylemiş? Ne makamda söylemiş? Niçin söylemiş?" ona bakılmalıdır. Evet, sözün yüceliğinin derecesi, güzelliği ve kuvvetinin kaynağı şu dört şeydir: Mütekellim (konuşan), muhatap, maksat ve makam. Yoksa her ele geçen kitap okunmamalı, her söylenen söze kulak verilmemelidir. Bu noktadan baktığımızda, Kur'an'ın bir benzeri olamaz. Zira bunu âlemlerin Rabbi olan Allah(cc) demiş. Hem en şerefli varlık olan insana demiş, saadet-i ebediyenin yollarını göstermiş ve bütün suallerin cevaplarını ihtiva etmiştir. Bunlardan her biri, benzersiz bir ehemmiyet arz etmektedir.

Allah'ın(cc) kelamı olarak baktığımızda yüceliği yıldızları aşan Kur'an'a, şeytan, önce "Tarafsız bak." sonra da "Beşer kelamı olarak bak." diyerek, onun değerini aşağılara çekmek istemiş ve bunu da objektif bakış kılıfıyla yapmaya çalışmıştır. "Kur'an'ı Allah(cc) kelamı olarak değil de tarafsız olmak için ne beşer kelamı olarak ne de Allah(cc) kelamı olarak değerlendir ve öyle bak. O zaman Kur'an'da var dediğin o yüksek meziyetler ve üstün beyan gücü kalacak mı?" diyerek, insanları dalalete sürüklemek

istemiştir. Said Nursi Hazretleri ise şeytanın bu ince hilesine karşı, "Kur'an'a tarafsız bir açıdan bakılamayacağını, tarafsız bakışın, zımni olarak karşı görüşü kabul manasına geldiğini" ifade etmekle şeytanın bu ince hilesini deşifre etmiştir. Zira insan, Kur'an'a beşer kelamı olarak bakarsa tarafsız bakmış olmaz. Karşı tarafın cenahından bakmış olur, yani bu sefer beşer kelamı düşüncesine taraftar olur. Bu nazardan bakınca da Kur'an'ın sözünün bütün kıymeti gider. Kur'an'a, ancak Allah'ın(c.c.) kelamı nazarı ile bakılırsa meziyet ve harikaları görünür. Yoksa tarafsız ya da beşer kelamı nazarı ile bakmak o harika nurları söndürür. O zaman objektiflik ve tarafsızlık yapıyorum diyen adam dinsizliğe sürüklenir ve karanlık içinde boğulur gider. Çokları bu tarafsız bakış aldatmacası ile imanlarını kaybediyor.

> Bir söz, seni Kur'an'ın hakikatlerinden uzaklaştırıyorsa; o sözün kaynağı şeytandır.

İnsan, zihninden gelen sesleri Kur'an-ı Kerim'in hakikatleriyle, Sünnet-i seniyyenin ışığında, Selef-i salihinin ayak izlerine bakarak tartmazsa, gelen sesin melekten mi şeytandan mı geldiğini anlayamaz. Bunu anlamanın formülü şudur: Bir söz seni Kur'an'ın hakikatlerinden uzaklaştırıyorsa, az da olsa içini karanlığa atıyorsa, o söz kimden gelirse gelsin, o sözün kaynağı şeytandır.

Mesela, birileriyle bir konuyu istişare ettin. O konuşmadan belli bir süre sonra Kur'an'ın manasından, sahabeye benzemeye çalışmaktan uzaklaştığını, dünyaya daldığını fark ettin. Ruhun sürekli dünyayla meşgul olup dünyevileşti. Demek ki istişare meclisinde söylenen sözleri sana kim söylerse söylesin, kaynağı şeytandır.

İnsan İçinden Geldiği Gibi Yaşamalı mıdır?

İnsan; cisim, nefis, kalp ve ruh dairelerine sahip dört katlı bir binada yaşar. Bu binanın birinci katı müştemilattır, penceresi bile yoktur. İşte burası cismin hayatıdır. Cismin bu hayatına, nebati yani bitkisel hayat da denir. Binanın ikinci katında ise sadece pencereler vardır. Orası da nefis hayatıdır. Bu kısma hayvani hayat da denir. Üçüncü katta ek olarak balkon da vardır. Orası kalbin hayatıdır. Bu kısmın diğer adı ise insani hayattır. En son kat olan dördüncü katta ise teras bile vardır. Orası da ruhun yatıdır. Bu kısma meleki hayat da denir.

Eğer insan dört katlı bu binanın penceresi bile olmayan birinci katında yaşarsa, dört duvar arasında dolanır durur. Dördüncü katında yaşarsa bahçenin, güneşin güzelliğini görür. Orada bütün şehir ayakları altındadır, öyle güzel bir manzarası vardır. İşte dördüncü kattaki kişi güneşi, yeşilliği, denizi, ayı yıldızları görüp hanımeli ve limon ağaçlarından kokular alıp gül bahçelerinin güzelliğinden mest olarak "Şu manzaradan aldığım lezzet hiçbir şeyde yok." dese de birinci kattaki kişi "Ben de aynı yere bakıyorum ama bir şey göremiyorum, anlattığın hakikatlerin hiçbirisi yok, bunlar hayal." der. Birinci kattaki kişi depoda dolanıp durduğundan dördüncü kattaki kişinin gördüğünü göremez. Çünkü cismani hayattan bir türlü kurtulamamıştır.

Aynen öyle de imanı ve imanın içindeki lezzeti tatmış bir insan, aldığı lezzeti "İmanın getirdiği muhabbet, uhuvvet, dostluk hiçbir yerde yok. Saatlerce Kur'an okumanın, namaz kılmanın, Allah(cc) yolunda dostlarla beraber mücadele etmenin,

gecelerini gayen için bölüp dua etmenin verdiği lezzet dünya saltanatından değerlidir. Bu lezzet başka hiçbir şeyde yoktur." diye anlattığında, o lezzeti hiç tatmamış ehl-i dünya birisi onun anlattıklarını anlamaz ve "İnsan gezip, eğlenmeden bu hayattan nasıl lezzet alır. Sizin bu söylediklerniz bu dünyada nerede var? Saçmalamayın bunların hepsi bir hayal!" der. Çünkü ehl-i iman dördüncü kahn teras manzarasını anlatırken, diğer kişi ise birinci kattaki depoda dolanır durur.

Peki, bizler hayata kaçıncı kattan bakıyoruz, biraz da ondan bahsedelim. Bir insan eğer sürekli yemek ile dilini, manzara ile gözünü, yatak ile vücudunu meşgul ediyor ve ruhu daima cesediyle ilgilenmek zorunda kalıyorsa, o insan birinci katta yaşıyor demektir. Çünkü cisim açlıyor ve "Ben birazdan bu yemeği yiyeceğim ama vücudumun bu işi yapabilmesi ve lezzet alabilmesi için ruha ihtiyacı var" diyor. Yemeği yiyebilmek için zile basıyor "Aşağı in. Yemek yiyeceğim." diyerek dördüncü kattaki ruhu çağırıyor. Yemeği yedikten sonra "Ya biraz gezsem fena olmayacak." diyor ve Allah(c.c) ile alakası olmayan, malayani bir gezi istiyor. Yine zile basıyor, ruha "Aşağı in çünkü benim gezip bir yerleri görmem lazım." diyor. Cisim her seferinde ruha ihtiyaç duyuyor. Çünkü asıl gören göz değil, ruhtur. Göz sadece penceredir. Asıl duyan kulak değil, ruhtur. Kulak ona açılan bir penceredir. Cisim daha sonra dinlenmek istiyor ve "Benim uyumam lazım, bugün on saat dinleneceğim." diyor. Sonra da "Beni uyut." diye yine ruhun ziline basıyor. Cisim sürekli yemek, gezmek, uyumak, kafeye gitmek, haram sevdayla buluşmak, içki içmek, aradığı tüm gayrimeşru lezzetleri elde edebilmek için dördüncü kattaki ruhun zilline bastıkça; ruh, en son dayanamıyor ve "Yeter artık, ben sürekli birinci kata inip çıkacağıma, en iyisi bavullarını

alıp birinci kata taşınayım." diyor. Neticede ise insan hayvani hayat mertebesinde yaşıyor ve tek zevki yemek, içmek, gezmek, eğlenmek oluyor. Böylece artık o insanın ruhtan alabileceği hiçbir lezzet kalmıyor.

İnsan nereyi ikaz ederse oranın katında yaşar. Eğer siz sürekli ruhu ikaz eder, Kur'an'la, oruçla, namazla, tefekkürle ve ruha hitap eden şeylerle ilgilenirseniz, bu sefer cesediniz daima ruhla ilgilenmek zorunda kalır ve siz dördüncü katta yaşamaya başlarsınız. Çünkü ruh Allah(cc) ile buluşmaya acıkır, namaz için birinci kattaki cismin ziline basar ve "Hadi oyalanma! Allah(cc) ile buluşmaya gideceğim." der. Cisim biraz nazlansa da gider ve o namazı kılar. Daha sonra ruh tekrar birinci katın ziline basar ve "Namaz bitti ama tesbihat var. Allah'a(cc) şükretmeden, Resûlullah'a(sav) salavat getirmeden olmaz." der. Cisim tekrar dördüncü kata çıkar. Ruh, Ramazan ayında oruç için, her gece teheccüd namazı için, düzenli Kur'an okumak için, Allah'ın(cc) anlatıldığı meclislere gidip, Efendimiz'e(sav) benzemek adına orada hizmet etmek için ve sahabelerin ayak izlerini takip edip dini ihya etmek için sürekli cismin ziline basınca bu sefer cisim inip çıkmaktan usanır ve "Ben sürekli dördüncü kata inip çıkacağıma en iyisi bavullarımı alıp dördüncü kata taşınayım." der. Çünkü insan hangi katı ikaz ederse o katın hayat mertebesinde yaşar.

Üstad Bedüzzaman Said Nursi Hazretleri Risale-i Nur'larda bu konu ile ilgili; "Şimdi ne kadar kalb ikaz edilirse, vicdan tahrik edilse, ruha ihsas verilse, lezzet ziyade olur." buyuruyor. Yani bizler kalbimizi iman dersleriyle, namazla, şefkat etmekle, adaletli davranmakla, gıybet etmemekle, insanların imanına sahabeler gibi koşmakla ne kadar uyarabilirsek lezzetimiz o kadar artacaktır.

Günümüzde "İnsan içinden geleni yapmalıdır." cümlesi masum bir şeymiş gibi çok dile getirilmektedir. Halbuki içinden geleni düşünmeden yapan insan değil, hayvandır. Hayvanda akıl ve muhakeme yoktur, hayvanın nefsi ona hakimdir. Nefis ona "Şurada ye, şurada iç, şurada gez." der. O da birebir onun emirlerine uyar. İnsanda hayvandan farklı olarak akıl vardır ancak sadece aklın olması yeterli değildir. O akıl, muhakemeyle iradeyi kontrol altına alabildiğinde insanlaşabilir. Yoksa bir insanda akıl var ama halen içinden geleni yapıyorsa, o insan hayat mertebelerinden nefsin hayat mertebesinde yani hayvani hayat mertebesinde yaşıyor demektir.

Üniversitelerde açılan "carpe diem - anı yaşa" pankartında verilmek istenen mesaj, "Gençsin, bu hayatı bir kere yaşayacaksın. Öyleyse anı yaşa." mesajı gibi görünse de aslında bu slogan, "Hayvanca yaşa." demenin kibarcasıdır. Ancak bir hayvan anı yaşayabilir; geçmiş ve gelecek endişesi yoktur. "Hiçbir şey düşünme; ye, iç, gez, eğlen.." düşüncesi nefsin hayatıdır. Oysa bu hayatı ben yaratmadım ki. Birisi bana bu hayatı bahşettiyse demek ki ben bu hayatı canımın istediği gibi yaşayamam. Hayatı verenin emirleri doğrultusunda hareket etmem gerekir.

İnsanın tuzağa düşmemesi için evvela şeytanı ve ona yardım edenleri tespit etmesi gerekir. Çevrendeki insanların sözleri, davranışları, sana telkin ettikleri şeyler seni Kur'an'dan uzaklaştırıyorsa, perde arkasında yine şeytan vardır. İnsan, yanındaki arkadaşının kendisini Kur'an'ın yolundan uzaklaştırdığını fark edemezse, hem dünyada başı beladan kurtulmaz hem de -Allah[c.c] muhafaza- ahiretini kaybedebilir. Bu sebepten Efendimiz[s.a.v]: "Kişi dostunun dini üzeredir. Öyleyse her biriniz, kiminle dostluk kuracağına dikkat etsin." buyurmuştur. "İnsan gün

boyu vakit geçirdiği beş kişinin ortalamasıdır" derler. Öyleyse sen de gün boyu kimlerle vakit geçirdiğini bir düşün. Eğer sen gün boyu dünyayı kovalayanlarla berabersen; istediğin, geçici dünyadır. Aksine gün boyu iman konuşan, Allah'ın(cc) dini için hizmet eden dostlarla berabersen; arzuladığın, ebedi ahiretir.

Günümüzde birçoğumuzun "arkadaşım, canım ciğerim" dediği kişiler, ayağımızın kaymasına sebep oluyor. Biz o insana, "canım" diyoruz ama "canım" dediğimiz canımızı okuyor, farkında bile değiliz. Ben bir gün birisine; "Kardeş bak, seni yanlış yollara götüren, şeytanın ortağı olan yanındaki arkadaşındır." deyince; "Abi ne diyorsun yal Biz birbirimize canımızı veririz." dedi. Ben de sordum: "Sen o arkadaşınlayken rahmani işler mi yapıyorsun, yoksa şeytanın oyuncağı mı oluyorsun?" Cevaben: "Abi arkadaşım özünde çok iyi insandır ama arada kahveye gidip okey oynuyoruz. Bazen bu yüzden namazlarımız kaçırıyor o kadar." dedi. Zaten tek bir kötü huy o insanı şeytanlaştırıyordu, bunu fark etmedi.

İnsan her ne kadar görünse de şeytanlığı görünmemekle; ancak fiil, davranış ve hareketleri ile belli olmaktadır. Bu gibi şeytanlaşmış insanlar küfür, dalalet ve günahlardan hoşlanır, övünç duyar. Hatta günahlarını bir maharetmiş gibi anlatır, adeta insi bir şeytan gibi olurlar. İşte bu gibi insi şeytanlar olduğu gibi cinni şeytanlar da vardır ve cinni şeytanların reisi 'İblis' adındaki büyük şeytandır. Şeytanın fiili ademdir yani yoktur. Allah(cc), şeytana fiili olarak salahiyet ve iktidar vermemiştir. Şeytanın özelliği, vesvese ve desiseleridir. Şeytan, insanı binanın tepesinden atamaz ama "Kendini buradan aşağı at." diye telkinde bulunabilir. Kendisinde fiil olmadığından, kişinin koluna girip "Hadi içki içmeye gidelim." diyemez ama o kişiyi

meyhaneye götürecek arkadaşlarını koluna girdirebilir.

> İnsanın başına ne gelirse gelsin, onu feraha kavuşturacak olan, Allah'tır.

Şeytan sürekli aynı vesveseyi vererek insanın nefsi yani hayvani hayat mertebesini kuvvetlendirir. Kişinin vicdanı süvari, nefsi ise at gibidir. Süvari güçsüz kalıp atın dizginini eline alamazsa, bir müddet sonra süvarinin yaşantısı atın yaşantısıyla aynı olur. At nereye giderse süvari de oraya gider. At ise ya çayıra otlamaya ya da ahıra yatmaya gider. Neticede süvari, atın hayat mertebesine inmek zorunda kalır. Günümüzde insanlar, atı serbest bırakıp süvariyi ona mahkûm etmeye "Özgürlük" diyorlar. Halbuki bunun özgürlükle uzaktan yakından alakası yoktur. Bu ancak içerideki hayvanın arzularını tatmin etmektir. Hayatımızda kontrolün ata mı yoksa süvariye mi ait olduğunu anlamak için, gittiğimiz yerlere bakmamız yeterlidir. İnsan ahır ile çayır arasında gidip geliyorsa; sadece yeme, içme, gezme, ihtiyaç giderme peşindeyse; kontrol, ata yani nefse geçmiştir. Bu durumda yapmamız gereken ise bu derslerle süvariyi güçlendirip atı terbiye etmektir.

Pislik taşıyan, pisliği ev yapan, onu yiyen bir böcek vardır. İnsan uzaktan bakınca, "Yahu şu pislik taşıyan böceğe bak, ne kadar enteresan bir hayat yaşıyor. Pislik taşıyor, pislik yiyor, pislikle geçiniyor. Böyle hayat mertebesi olur mu?" diye düşünüyor. Ancak böceğin gözünden bakınca, böcek o hayat mertebesinde olduğu için yaşantısını normal zannediyor. İnsan aslında bulutlarda, yıldızlarda gezebilecek bir hayat mertebesine ulaşabilecekken sürekli atın dediği yere gittiğinde, "Yedim, içtim, gezdim, biriktirdim, dünyayı kazandım." döngüsünde olduğunda,

bu yaşantıyı normal zannediyor. Farkında olmadan nefsin hayat mertebesine düşüyor. Hayvaniyet, insaniyete galip gelince hayvanca işler yapıyor. Ömür günleri "Acaba bugün ne yesem? Ne giysem? Nereye gezmeye gitsem? Dolar ne oldu? Borsa yükseldi mi?" düşüncelerinin kıskacı altında bir döngüye gidiyor. Allah(cc) hepimizi evden işe, işten eve; tuvaletten mutfağa, mutfakta tuvalete bir hayat mertebesinden kurtarsın.

> Kur'ân'dan istimdad ettim. Birden, bir nur kalbime geldi, müdafaaya kat'î bir kuvvet verdi. O vakit, şöylece Şeytana karşı münazara başladı.
>
> Dedim: Ey Şeytan! Bitarafâne muhakeme, iki taraf ortasında bir vaziyettir. Halbuki hem senin, hem insandaki senin şakirtlerin, dediğiniz bitarafâne muhakeme ise, taraf-ı muhalifi iltizamdır. Bitaraflık değildir, muvakkaten bir dinsizliktir. Çünkü Kur'ân'a kelâm-ı beşer diye bakmak ve öyle muhakeme etmek, şkk-ı muhalifi esas tutmaktır. Bâtılı iltizamdır, bitarafâne değildir. Belki bâtıla taraftarlıktır.
>
> RİSALE-İ NUR

Kur'an'a tarafsız bakmak veya onu beşer kelamı olarak düşünmek esasen tarafsızlık değil, muvakkaten dinsizliktir. İnsan, Kur'an'ın Allah(cc) kelamı olduğuna ya inanır ya inanmaz. Bunun ortası yoktur. İnanıp "Allah(cc) kelamıdır." demek imanlı bakıştır. İnanmayıp -haşa- "Beşer kelamı olarak bakıyorum." demek ise muvakkaten dinsizliktir. Dinsizlik ise, tarafsızlık değildir. Şeytan burada, tarafsız bak diyerek insanı dinsizliğe alıştırmaktadır. Bu tuzağa düşen insan, bir süre sonra İslam'a ait neyi duysa "Tarafsız bakıyorum." zanniyla her şeyden şüphe etmeye başlar ve böyle bir insanın içinde iman demlenemez. Çünkü şüphe, iman ile taban tabana zıttır.

Mesela, sizin yeni tanıştığınız birliyle dostluğunuzun olması için evvela o insanla oturur, konuşur, birbirinizi anlarsınız. Sonrasında kader birliği ettikçe, aranızdaki dostluk kardeşliğe dönüşür. Sizdeki muhabbet kuvvetlenip kardeşliğe dönüştükten sonra, bir gün yan yana otururken dostunuz elini cebine atıp "Cebimdeki yüz lira yok. Yoksa sen mi çaldın?" dese ne yaparsınız? "Biz kaç yıllık dostuz, sen hâlâ benden nasıl şüphe edersin." deyip bu şüphe ve suçlama karşısında dostluğunuzu bitirirsiniz. İşte şeytan da size sürekli "Tarafsız bak, şüpheyle bak." diyerek imanın bünyenizde kök salmasına müsaade etmek istemiyor. Kalbinizdeki imanı şüphelerle bitirmeyi hedefliyor.

Ben üniversitede okurken ders aralarında kitap okurdum. Bir gün hocalardan biri yanıma gelip "Ne okuyorsun?" diye sordu. Ben de Kur'an ve sünnete dair kitaplar okuduğumu söyledim. Bunun üzerine hocam: "Sen hep taraflı yazarları okuyorsun. Ne zaman görsem elinde İslami kaynaklar var. Biraz da Doktor Duzi gibi başka kaynakları oku, tarafsız ve objektif bakmayı öğren." dedi. Halbuki hocamın "Objektif bak." diye söylediği isimlerin her biri İslam'a düşman kişilerdi. Ona göre İslami yazarlar "taraflı" ama İslam'ı kabul etmeden yazan yazarlar "tarafsız" olmuş oluyordu. Halbuki İslam'ı kabul edenler taraflı oluyorsa İslam'ı kabul etmeyenler de karşı taraflı oluyor. Bu konunun ortası yoktur. Şeytanın hilesi hep aynıdır. Bu durum, şeytanın yediden yetmişe herkesi düşürdüğü bir tuzaktır.

Şeytan, Bediüzzaman Said Nursi'yi de aynı yerden tuzağa düşürmeye çalışmış ama o, şeytanın suallerine cevap vererek hataya düşmemiştir. Şeytanın sorudaki tuzağını keşfederek sorunun çürük olduğunu fark etmiştir. Burada Said Nursi Hazretleri'nin soruya cevap vermemesi bizler için çok ehemmiyetlidir. Çünkü bizler

günümüzde her soruya cevap vermeye çalışıyoruz. Şeytana kulak verenlerden birisi, "Allah(cc) kendinden büyük bir taş yaratabilir mi?" diye soru soruyor, biz hemen izah etme mücadelesine girişiyoruz. Halbuki bu sorunun kendisi çürüktür ve çürük bir soruya cevap verilmez. Mesela ben "Hiç yerinden kalkmayan bir kayaya, asla durmayan bir tren çarpsa ne olur?" diye sorsam, birazcık matematik bilgisi olan der ki "Bu bir paradokstur, bu soruda çürüklük var. Eğer tren hep hareket ediyorsa, taş yerinden kalkmak zorunda. Taş hiç yerinden kalkmıyorsa tren sürekli hareket eden tren olamaz. Senin sorun çürüktür."

Demek ki bizim de her gelen soruya hemen cevap vermeye çalışmamıza gerek yoktur. Çünkü gelen soruların çoğunun altı boş, çürük sorulardır. Bediüzzaman Hazretleri, yaşadığı bu nadise ile bize bu muazzam metodu öğretmektedir.

> Şeytan dedi ki: "Öyle ise ne Allah'ın kelâmı, ne de beşerin kelâmı deme. Ortada farz et, bak." Ben dedim: O da olamaz. Çünkü, münâzaun fih bir mal bulunsa, eğer iki müddeî birbirine yakınsa ve kurbiyet-i mekân varsa, o vakit, o mal ikisinden başka birinin elinde veya ikisinin elleri yetişecek bir surette bir yere bırakılacak. Hangisi ispat etse, o alır. Eğer o iki müddeî birbirinden gayet uzak, biri maşrıkta, biri mağripte ise, o vakit, kaideten, sahibülyed kim ise onun elinde bırakılacaktır. Çünkü ortada bırakmak kâbil değildir. İşte, Kur'ân kıymettar bir maldır. Beşer kelâmı: Cenâb-ı Hakkın kelâmından ne kadar uzaksa, o iki taraf o kadar, belki hadsiz birbirinden uzaktır. İşte, serâdan Süreyyâ'ya kadar birbirinden uzak o iki taraf ortasında bırakmak mümkün değildir. Hem ortası yoktur.
>
> RİSALE-İ NUR

Şeytanın insanı düşürmeye çalıştığı bir diğer tuzak: "Kur'an'a ne Allah'ın[cc] kelamı ne de beşer kelamı demeyelim, ortada düşünüp bakalım." tuzağıdır. Böyle bir bakış ise mümkün değildir. Münâzaalı, yani nıza konusu olan, kimin olduğu kesinlikle bilinmeyen mallar, yed-i emîne bırakılır. Sonrasında kim davasını ispat ederse, ona teslim edilir. Ortada boş bir ev var. Kimin olduğu nıza konusu ise bu durumda o ev yed-i emîne bırakılabilir. Ama birisinin içinde oturduğu bir eve bir başkası sahiplik iddia ediyorsa, böyle bir davacının hatırı için evde oturan kişi, evden çıkarılıp da ev boş tutulmaz. Ev sahibi evinde oturmaya devam eder, karşı taraf davayı kazanırsa ev boşaltılır ve kendisine verilir. Mesela, bir araba olduğunu ve iki farklı kişinin "Bu araba benim." dediğini varsayalım. Eğer arabanın kendisine ait olduğunu iddia eden iki kişi birbirine yakınsa araba ortaya koyulur ve münazara edilir. Münazara sonucunda haklı olan kimse araba ona teslim edilir. Eğer arabanın kendisine ait olduğunu iddia eden iki kişi birbirinden uzaksa; birisi Almanya'da diğeri Türkiye'de ise bu durumda iki yer arasındaki mesafeyi ölçüp arabayı tam ortaya koymak saçmalık olur. Böyle bir durumda sahib-ül yed, yani malı elinde tutan kim ise münazara sürecinde araba onda kalır. Neticede de arabanın kendisine ait olduğunu kim ispat ederse araba ona verilir. Yahut da eşler birbirinden ayrılmak için dava açsa ve mahkemede "Çocuğun velayeti kime verilecek?" diye bir tartışma olsa dava bitene kadar çocuk sokağın ortasına bırakılmaz. Kimin liyakati varsa çocuğu o alır. Dava sonlanınca da kim hakkı ispat ederse çocuk onda kalır.

Durum böyle iken Kur'an'ı ortada farz ederek, "Ne Allah'ın[cc] kelamı, ne de beşer kelamıdır." diye bakmak mümkün değildir. Çünkü uzaklık haddinden fazladır. Taraflardan biri yaratılan, biri yaratandır. Arada sonsuz uzaklık varken Kur'an'ı Kerim'i

ortaya koymak söz konusu bile değildir. Kur'an'a, birbirine yakın iki taraf sahip çıkmıyor ki. İki insan çıksa ikisi de "Bu benim kitabım." dese tamam, ortaya koyulur, hangisi ispat ederse o alır. Ama Kur'an meselesinde böyle bir durum yok. Taraflardan biri yaratıcı, diğeri kul. İkisi birbirinden sonsuz uzak. Öyleyse kural olarak, Kur'an kimin elindeyse ona bırakılır. Kul, Kur'an'ın Allah'ın(cc) kelamı olmadığını ispat ederse ancak o zaman Kur'an ortaya konur. Kur'an'ın beşer kelamı olduğunu iddia edenlerin, O'nun Allah(cc) kelamı olduğuna dair bütün delilleri çürütmeleri gerekir ki davalarını ispat edebilsinler. Bin dört yüz yıldır bunu yapamamışlar hem yapamayacaklar. Madem Kur'an Allah'ın(cc) elindedir. Sahib-ül yed Allah Azze ve Celle'dedir. Öyleyse Kur'an'a, Allah'ın(cc) kelamı olarak bakmak zorundayız.

Kur'an'ın ortası olmadığı gibi imanın ve imana hizmetin de ortası yoktur. İman bir bütün halindedir. Bütün esaslar sağlam bir şekilde paket halinde bozulmadan kalmak zorundadır. Yani yüzde elli veya yüzde yetmiş iman etmek yoktur. Ya tamamen inanırsın ya da imanın sadece bir rüknünü inkâr etmekle tamamını kaybedersin. Burada "ya hep ya hiç" kuralı geçerlidir.

Bir gün eski hayatı gayrimeşru, günahlarla dolu bir arkadaş imanı keşfetmiş ve bundan sonraki hayatını imana hizmet etmek için yaşamaya karar vermiş. Birçok mücadele neticesinde hayatını tamamen değiştirmiş. Bunu gören abisi bir gün kendisini arayıp "Senin bu yaptığının ortası yok mu?" demiş. Bu arkadaş ise abisine çok muazzam bir cevap vermiş: "Abi benim geçmişim, akıl, kalbim günahlarla dolu. Ben imanın hakikatlerini anlatan eserleri okumayı ve okuduklarımla amel etmeyi birkaç gün bırakayım, belleğimdeki bütün pislikler, günahlar, haramlar gün yüzüne çıkar, yine eski hale dönerim. O yüzden bu işin ortası yoktur."

Bu hayatta ortası olmayan işler çoktur ama şeytan, insanı "Ne şiş yansın ne kebap." diyerek o kadar çok kandırıyor ki "Çalışmak da ibadettir." diyen niceleri namaz kılmıyor. "Biz zaten zekâlımızı veriyoruz." diyenler imana hizmet dururken koltukta, televizyon karşısında ömür tüketiyor. Böyle insanlar bütünden bir parçayı koparıp onunla yetiniyorlar. Halbuki böyle yaparak bütün ellerinden gidiyor, fark etmiyorlar. Mesela bir kelime-i tevhid olan "La ilahe illallah"ın bir kısmını alsam ve onu "la ilah" da bıraksam tüm mana bozulur. La ilahe illallah "Allah'tan(cc) başka ilah yoktur" demek iken la ilah diyerek "Tanrı yoktur" demiş olurum. Yahut da size gelsem ve "Senin gibi adam_" deyip cümleyi orada bıraksam kavga çıkar. Benim o cümleyi "_ dünyaya gelmemiş." diye bitirmem gerekir. Çünkü bazı şeyler yarım bırakılamaz. İstenen ve hoşa giden yerler cımbızla çekilip, kalan kısım göz ardı edilemez. İşte iman ve imanın gerektirdiği İslamî yaşam da böyledir. İçinden belli başlı kısımlar seçilerek, isteklerimize göre bir yaşam tarzı oluşturmak bütünü kaybetmemize sebep olabilir.

> Çünkü, vücut ve adem gibi ve nükteyn gibi iki zıtlar; ortası olamaz. Öyle ise, Kur'ân için sahibülyed, taraf-ı İlâhîdir. Öyle ise, Onun elinde kabul edilip, öylece delâil-i ispata bakılacak. Eğer öteki taraf, O'nun kelâmullah olduğuna dair bütün burhanları birer birer çürütse, elini ona uzatabilir; yoksa uzatamaz. Heyhat! Binler berâhin-i kat'iyenin mihlarıyla Arş-ı Âzam'a çakılan bu muazzam pırlantayı, hangi el bütün o mihları söküp, o direkleri kesip, onu düşürebilir?
>
> RİSALE-İ NUR

Varlığın ve yokluğun ortası yoktur. Mesela siz, "Bir arkadaşım var; ne var, ne yok." diye bir şey söylemezsiniz çünkü varlığın ortası yoktur. Kur'an'ı azimüşşanın sahib-ül yedi Allah Azze ve Celle'dir ve Üstad Bediüzzaman, şeytanın desisesini Kur'an'ın hak kitap olduğunu ispat etmeye çalışarak çürütmemiştir. Direkt soruyu çürüterek "Sen bu çürük soruyla bana yaklaşma." demiştir. Soruya cevap verme zahmetine girmeyip Kur'an'ı sahibi kimse ona teslim etmiştir. Kur'an'ın Allah(c.c.) kelamı olduğuna dair sonsuz delil vardır. O, Arş-ı Âzama binler çivi ile çakılmıştır.

Kur'an'ın Allah(c.c.) kelamı olduğunu ispat eden bütün delilleri ütmedikçe, bütün çivileri sökmedikçe hiç kimse ona el uzatamaz. Mesela birisi bu sonsuz delilden bir tanesini zihninde yanlış kodlasa ve başkası da ona gelip "Kardeşim, bu Kur'an'ın llah(c.c.) kelamı olduğunun delili değil ki." dese ancak bir çivi sökmüş olur. Ancak Kur'an'ın Allah(c.c.) kelamı olduğuna dair daha sonsuz adet çivi vardır. İnsanın, yıldızları gökyüzünden söküp çakıl taşı halinde yere atması bile mümkündür ama Kur'an'ın Allah(c.c.) kelamı olduğuna dair çivileri sökmesi mümkün değildir.

Normalde, "Kur'an beşer kelamıdır." diyen şeytandır; biz değiliz. Modern iddia sahibi şeytandır, öyleyse ispatı da onun yapması gerekir. Bizim dert edinmemizi ya da hemen ispata başlamamızı gerektiren bir konu yoktur. Ancak neye inandığını bilmeyen, okuduğu şeyin hakikatine varamayan, Resulullah'ın(s.a.v.) açtığı yolda ne için ve nasıl yürümesi gerektiğini anlamayan, zaaf-ı iman hastalığına yakalanmış kimileri, şeytanın bir vesvesesi ile hemen şüpheye düşüyor ve çürük bir soruyla şüpheden şüpheye geziyor

İşte, ey Şeytan, senin rağmına, ehl-i hak ve insaf bu suretteki hakikatli muhakeme ile muhakeme ederler. Hattâ, en küçük bir delilde dahi Kur'ân'a karşı imanlarını ziyadeleştirirler. Senin ve şakirtlerinin gösterdiği yol ise: Bir kere beşer kelâmı farz edilse, yani Arşa bağlanan o muazzam prizmayı yere atılsa, bütün mihlanın kuvvetinde ve çok burhanların metanetinde bir tek burhan lâzım ki onu yerden kaldırıp Arş-ı Mâneviye çıksın-tâ küfrün zulumatından kurtulup imanın envârına erişsin. Halbuki buna muvaffak olmak pek güçtür. Onun için, senin desisenle, şu zamanda, bilaraloğe muhakeme sureti altında çıkları imanlarını kaybediyorlar.

RİSALE-İ NUR

Dürbüne düz bakarsan uzağı yakınlaştırır ama tersten bakarsan yakınlaştırması gerekeni uzaklaştırır. Şeytan, aynı bu dürbün hilesi gibi tarafsızlık adı altında dinsiz bakışı nice insana yutturarak onlara imanlarını kaybettiriyor. Sonra bu tuzağa düşmüş birisi çıkıyor ve "Başörtülü, psikolog ve psikiyatrist olamaz. Objektif olmaz, danışanıyla empati kuramaz." diyor. Bunu söyleyen kişi başı açık olmayı norm kabul ediyor. Halbuki kapalı olmak bir taraftsa açık olmak da öteki taraftır. Başı açık olmak, objektif bakışı sağlayan bir norm değildir. Burada da şeytanın yine aynı hilesi mevcuttur.

Bazıları da "İnsanlar objektifliği kendi aleminde yaşasın." diyorlar. Örneğin, bizler medresede toplu bir şekilde bulunuyor, imanımızı muhafaza edip günahlardan sakınmaya çalışıyoruz. Bu durumumuza ise kimileri muhalefetlik ediyor. En nadir cins hayvanı olanlar bile dünyanın muhtelif yerlerinde buluşup

dertleşirken, imanını korumak gibi büyük bir derdi olanlar buluşup dertleşmeyecek mi? Kanarya sevenlerin bile derneği varken yanan imanlar için insanların yan yana gelmesi neden abes karşılanıyor? Bazıları bu birlikteliğin, birileriyle hareket etmenin insanı sıkboğaz ettiğini düşünüyor. Birlikte, kalabalıklar içerisinde, bir cemaat kültüründe yaşamanın insanın özgürlüğünü kısıtladığını iddia edenler, güya objektif davranıp bireysel bir hayat yaşıyor. Cemaatlerin, insanı sıkboğaz ettiğini ilan edip, birey olarak takılmaya başlayanların ekseriyetinin, bir süre sonra en büyük cemaat olan dünya tarafından yutulduğunu görmek ne acı. İnsan gibi, insanları oluşturan toplulukların da hataları vardır elbet ama bu, cemaat olmaya mâni değildir.

> Şeytan döndü ve dedi: "Kur'ân beşer kelâmına benziyor; onların muhaveresi tarzındadır. Demek beşer kelâmıdır. Eğer Allah'ın kelâmı olsa, Ona yakışacak, her cihetçe harikulâde bir tarzı olacaktı. Onun san'atı nasıl beşer san'atına benzemiyor; kelâmı da benzememeli."
>
> BİSALE-İ NUR

En tehlikeli hile, yarısı doğru olan sözdür. İşte şeytan burada bu hileyi kullanmış ve "Allah Azze ve Celle'nin sanatı, hiçbir beşerin sanatına benzemiyor, o zaman kelamının da benzememesi lazım." demiştir. Aksine benzemesi lazımdır. Çünkü muhatabın seviyesine ve anlayışına göre konuşmak bir zaruret ve ihtiyaçtır. Edebiyatta "Belagat" diye bir sanat vardır. Muktezâ-yı hale mutabık davranmak yani muhatabın anlayacağı tarzda konuşmak demektir. Kelamın muhatabın anlayacağı şekilde olması, belagatin muktezasıdır. Zaten hitabet de bunu gerektirir. Muhatabın anlayacağı tarzda konuşamayan, hitap etmiş olamaz.

Alanında uzman bir öğretmenin sınıfa girip dersi talebenin anlayacağı şekilde anlatması, işi biliyor olduğunu gösterir. Profesörün çocukla, onun anlayacağı lisandan konuşması ilminin yüksekliğindendir. Allah'ın[c.c.] bizim anlayacağımız tarzda kelamını icra etmesi ise Tenezzülat-ı İlahi'dir. Kur'an'ın beşerin anlayacağı kelamlarla konuşması, onun beşer kelamı olduğunu göstermez. Aksine Allah'ın[c.c.] rahmetini gösterir. Eğer Allah[c.c.] insanların takatlerinin üstünde bir hitap ile konuşsaydı, insanlardan hiçbiri ona muhatap olamayacaktı. Böylece asıl maksat olan irşad ve rehberlik vazifesi de gerçekleşmeyecekti. Bu sebeple Allah[c.c.], rahmet ve hikmetinin icabı olarak, insanların takatine ve seviyesine uygun bir şekilde hitap etmiştir.

> Cevaben dedim: Nasıl ki Peygamberimiz[a.s.m.], mu'cizâtından ve hasâisinden başka, efʿal ve ahval ve etvârında beşeriyette kalıp, beşer gibi âdet-i İlâhiyeye ve evâmir-i tekviniyesine münkad ve mutî olmuş. O da soğuk çeker, elem çeker, ve hâkezâ... Her bir ahval ve etvârında harikulâde bir vaziyet verilmemiş-ta ki ümmetine efʿâliyle imam olsun, etvârıyla rehber olsun, umum harekâtıyla ders versin. Eğer her etvârında harikulâde olsaydı, bizzat her cihetçe imam olamazdı, herkese mürşid-i mutlak olamazdı, bütün ahvâliyle rahmeten li'l-âlemîn olamazdı. Aynen öyle de, Kur'ân-ı Hakîm, ehl-i şuura imamdır, cin ve inse mürşiddir, ehl-i kemâle rehberdir, ehl-i hakîkate muallimdir. Öyle ise, beşerin muhaverâtı ve üslûbu tarzında olmak, zarurî ve katʿîdir. Çünkü, cin ve ins münâcâtını ondan alıyor, duasını ondan öğreniyor, mesâilini onun lisanıyla zikrediyor, edeb-i muaşeretini ondan teallüm ediyor, ve hâkezâ, herkes onu merci yapıyor.
>
> RİSALE-İ NUR

Efendimiz'in(s.a.v) bazen kâfiri ilzam için, bazen iman etmeye niyeti olan bîçareleri ikna için, bazen de ihtiyacı olana kuvvet için çok mucizeleri vardır. Ama O'nun(s.a.v) hayatına baktığımızda bu mucizeler sadece yüzde birlik kısımdadır. Diğer yüzde doksan dokuz ahvali, beşer ahvali gibidir.

Efendimiz(s.a.v), diğer insanlar gibi dünyanın kanunlarına, Allah Azze ve Celle'nin âdetullahına uymuştur. O da hastalanmış, üşümüş, acıkmış, savaşta zahiren mağlup olmuştur. Allah(c.c), ümmeti düştüğü hallerde onu rehber bulsun diye, O'na(s.a.v) her hali yaşatmıştır. Aç kalanlar, onun da aç kaldığını hatta kimi zaman açlıktan karnına taş bağladığını görmüştür. Savaşta yaralananlar, onun da nice yaralar aldığını, yüzüne miğfer battığını, dişinin kırıldığını görmüştür. Yemek, uyku, tuvalet âdabından tutun; eşler arası muhabbet, dosta ve düşmana karşı nasıl tavır sergilenmesi gerektiğine kadar her şeyin Efendimiz'in(s.a.v) hayatında karşılığı vardır. Çünkü her hal bize lazım olduğundan, her hale bir de rehber gerekir. Efendimiz'in(s.a.v) hayatının yüzde biri mucize iken yüzde doksan dokuzu beşere rehber olabilecek örneklerle doludur. Böyle olmasaydı insanlar elem çektiklerinde, sıkıntıya düştüklerinde, başlarına bir bela geldiğinde nasıl hareket edeceklerini kimden öğreneceklerdi?

Eğer Resulullah'in(s.a.v) hayatının tamamı mucize olsaydı, bizler bir sünneti uygulamak istediğimizde "O(s.a.v) bir peygamber, ben nasıl O'na(s.a.v) benzeyeyim?" der, Efendimiz'in(s.a.v) hiçbir hal ve tavrına benzeyemezdik. Oysa cennetle müjdelenmiş olmasına rağmen en çok ibadeti o yapmış, en çok sıkıntıyı o çekmiştir. Bundan ötürü bugün bizler bir sıkıntı ile karşı karşıya kaldığımızda "Efendimiz(s.a.v) bu durumda böyle davranmış." diyebiliyor ve onu kendimize rehber edinebiliyoruz.

Efendimiz'e(s.a.v) rehberliğinin öğretisi Kur'an'dan gelmektedir. O'nun(s.a.v) hareketlerinin yüzde doksan dokuzu beşere uygun olacaksa, Kur'an'ın öğretileri de beşere uygun olmak durumundadır. Bizler nasıl kurtuluş isteyeceğimizi, nasıl dua edeceğimizi, anne ve babaya nasıl davranacağımızı dahi Kur'an'dan öğreniyoruz. Eğer Kur'an, insanın anlayacağı şekilde hitap etmeseydi onu anlamak ve tatbik etmek mümkün olmazdı.

> Öyle ise, eğer Hazret-i Mûsâ aleyhisselâmın Tûr-i Sina'da işittiği kelâmullah tarzında olsaydı, beşer bunu dinlemekte ve işitmekte tahammül edemezdi ve meri edemezdi. Hazret-i Mûsâ aleyhisselâm gibi bir ulü'l-azm, ancak birkaç kelâmı işitmeye tahammül etmiştir. Mûsâ aleyhisselâm demiş:
>
> أَهٰكَذَا كَلَامُكَ؟ قَالَ اللهُ: لِي قُوَّةُ جَمِيعِ الْأَلْسِنَةِ
>
> "Senin kelâmın böyle midir?" Allah buyurdu: "Ben bütün lisanların kuvvetine malikim." (Suyuti, ed-Durrü'l-Mensur, 3:556)
>
> RİSALE-İ NUR

Kur'an-ı Kerim insanların anlayışına uygun bir üslupla değil de Hz. Mûsâ'ya(a.s) Tûr-i Sina'da yapılan hitap gibi nazil olsaydı, insanlara "mürşid, rehber ve muallim" olamazdı. Allah Azze ve Celle'nin birkaç kelamına Tûr-i Sina'da muhatap olan Hz. Mûsâ(a.s) dayanamamış, düşmüş, bayılmış. Bizler dayanabilir miydik? Allah'ın(c.c) yarattığı güneş, yirmi milyon santigrat derece sıcaklığındadır. Yarattığı eser bu kadar kuvvetliyse, kelamının kuvvetini düşünebiliyor musunuz?

Öyleyse insan önce sobadaki ateşe elini daldırsın, sonra güneşe sarılsın, sonra dayanabilir de gücü yeterse; "Ben Allah'ın(c.c) kelamını bizzat aracısız duymak isterim." desin.

Bizler son nefesimizi verene kadar şeytan hiç durmayacak ve asla pes etmeyecektir. Bu satırları okurken de, gece uyurken de, işte çalışırken de devamlı bizi Kur'an'dan uzaklaştırmak için bir şeyler söyleyecek, hiç susmayacaktır. Kıyamet kopana değin "Bir kişiyi daha sahabeye benzetmesem kârdır." diyecek ve bu amacı doğrultusunda hareket edecektir. Zira şeytan her muhatabına, her zaman "Haydi gel içelim, faize girelim, gıybet edelim, harama bakalım." demez. Bazı insanlar artık bu kapıları kapatmıştır. Ancak o kapılar kapalı diye şeytan o insanla uğraşmaktan vazgeçmeyecektir. Bu sefer de, böyle kişilere iki doğrudan daha az olan doğruyu seçtirecek, "Hadi bol bol kitap okuyalım" diyecektir. Tamam oku ama o okumalar ile Allah'ı(c.c) razıyabildin mi? Allah'a(c.c) marifetin arttı mı? Bu sorunun cevabı hayırsa, ne kadar çok kitap okursan oku, kandırıldın demektir. Çünkü okyanusta çok yol yapmak her zaman limana varmak değildir.

İnsanın, kendini, nefsinin hilelerini anlayabilecek bir atmosfere, bir imtihana sokması şarttır. Kendinle baş edemedikten, nefsini gemleyemedikten sonra "Ramazan'da koli vereyim, iftar zamanı yemek dağıtayım." demek yeterli olmayacaktır. Bunları yapmak elbette kötü bir şey değildir. Ancak yapılacak daha ehemmiyetli işler, daha üstün vazifeler varken, himmeti altta tutmak kötü bir şeydir. Mesela, bazen birilerinin imanını kurtarmak için bazıları gecesini, gündüzünü feda ediyor. Başkaları da "Yahu bu kadar da abartmaya gerek yok, ben ortada kalayım, dost olayım, kardeş olayım yeter" diyor. İşte şeytan bu noktada o insanlara daha azını seçtiriyor. Bizler ise maalesef bu aldatmanın şeytandan gelip gelmediğini anlayabilecek altyapıya bile sahip olamıyoruz.

Bizler hafta sonu dinlenmeyen, resmi tatili olmayan, yemeden, içmeden, uyumadan onbeşer peşimizde olan bir düşmanla karşı karşıyayız. Bu düşmanın dünyadaki birinci gayesi bizlerin imansız olarak yaşaması ve ölmesidir. Bu nedenle şeytan, bizi yaratılış gayemizden uzak tutmak için her yola başvuracak, aklımızı daima bulandıracak, kalbimizin odağını her fırsatta dağıtacaktır. Nasıl ki bir hastanın, hastalığından kurtulması için, gerekli ilaçları düzenli bir şekilde alması gerekir. Aynen bunun gibi, insanın da şeytanın vesveselerinden kurtulması için, bu eserde sunulan devaları alması ve iman derslerine devam etmesi gerekir. Bizler bu devamlılığı sağladıkça, vesvesenin mahiyeti ve kurtuluş çarelerini daha iyi anlayacak ve bu sayede bir daha yakalanmamak üzere ondan kurtulabileceğiz. Bunun için, şeytanın hilelerini çok iyi anlamamız ve onun şerrinden her daim Allah'a[c.c.] sığınmamız gerekir. Allah bizleri nefis ve şeytanın şerrinden muhafaza eylesin. Bizlere iman-ı kâmil ve güzel son versin. Âmin, âmin, âmin...

TAKINTILARINDAN KURTUL

VESVESEN

Hisler, hayaller ve takıntılar...
Düşünce sokağımızın fitri ve kaçınılmaz misafirleri.

Bu misafirleri seçemiyoruz, evet.
Fakat sokaktaki herkesi de evimize almak zorunda değiliz.

Sen istemediğin takdirde evine kimse giremez.
Evinin penceresini ve kapısını kontrol etmen yeterli.

O zaman pencerelerden seyret, içlerine girme!

MEHMET Yıldız

DİN

ISBN 978-605-08-4824-3

9 786050 848243

TİMAŞ

timas.com.tr timasyayingrubu